

JOHN

God-are Jö Jövaje Aehu God-arire jioromo sa'are rueromo mu ma barovade jöhoje.

¹ Ni'i'ivade majaroho ae gemu hesi ihoho God-are Jö jumuvë'o'oho iae hijë'e jiadeje. Hu God'o gemu mae hi'i hu'o God jiadeje. ² Ni'i'ivadire ë aho God'o gemu mae hijë'e jiadeje. ³ God-ro uavamu huro sa'ae bövie bise'e bamadeje. Bogo bamo'ibejo bövioho bise'o'oho bogo mae bogojio'ibejo. ⁴ Darugoho aho'o hesirire gemu jioromo rovadeje. Rueromo ae aho'o ajoho bojamuadeje. ⁵ Ĕajohuro ramoramore ajivajeje. Ramoramoho ajoho bogo tugohë'eje.

⁶ Ae gemu God-ro nugö'öjamu rovadeje. Hesi ihoho John jiadeje. ⁷ Hu rovadeje aji hesi bëhi gavadoho huruoho majahui'iröhëro. Majahuijego ae aho'obëhe hesi jöho heromo mae uehorovo'iröhego. ⁸ Hu bogo ajoho jiadeje. A'i huro aji hesi bëhoho majahui'i rovadeje. ⁹ Ĕajoho iae aji maho jiohijo. Evare majare ë aje ae aho'obëhe ajivavuajohuro sa'are ruehijo.

¹⁰ Amo God-are Jö jumuvade ahuro ave sa'are hijadeje. Urimë'i God-ro uavamu ave sa'aroho avoho'amadeje röhu ave sa'are ariböviohuro hu bogo avoho garuomadeje. ¹¹ Hu hesiro rovadeje röhu hesi aribövi mahuro hu bijöni-moruomadeje. ¹² Röhu hesi a ioro'iorohuro hu nimoromo mae uehorovoruomadeje. Mae uehorovoruomamu ëhuni uëvadeje: Avevejö'e jemë God-are aboji harihu'e raejëvájëjo. ¹³ God-are aboji harihu'e raejëvade hesi öroho bogo aehu nimoromo baejëvamu i'oroho rahëvo'i a'i God-ro baejëvë'ëro ëhuro hesi aboji harihu'e jëvadeje.

¹⁴ Röhu God-are Jö jumuv'e ahuro sino haho'e baeromo ro God-are jöho mae röjahui avohoromo huë baejavuo avohoromo no'o gemu mae hibe juvadeje. Hi juvamu no hesi ajoho gavareje ë ajoho hesi Vavu hesi Harihe hu gemu'ëro jië'ëro baejë'ëro.

¹⁵ Ëhi'amu gagorovo John-ro ë a hesi jöho ae huruoho majëhijadeje. Majëhiromo ma-darugo'o uvadeje: Naehu uëvode aho aviae höjo. Na mami'e uëvode höjo: Naro urimo rov'e jevajëjo. Ae gemuëro nasi ijonö rue'ie'ajëjo. Ëhi höjo röhu ë ahuro na iosiremiromo hu börömo höjo na bogo rahevadevare hu jiobe rov'ëro jië'ëro. Ëhi uëvadeje.

¹⁶ Iae hu huë baejavuo avohë'ëro ëhu'ëro huë mae no ae aho'obëhe bojamuiromo döre döre bojamuibe rov'eje.

¹⁷ Mu vae'iröhe jögoroho God-ro uavamu Moses-ro bojamuadeje. A'i God-ro uavamu Iesu Kerisoro huë baejavuoromo God-are bëhoho maemu röjahuijadeje. ¹⁸ Aho God bogo mae bogo gav'e javue. God Harihoho gemu Vavu hesi bëhi mare hijaje aëro jië'ëro huro God röjahuijë'eje.

John bapataeto vaejaje aehu a jö majëhijadohoje.

¹⁹ Röhu Jerusalem raromarue Jew rajo a masijohuro priest ömo'ömohu'o priest ajëmiarue a ömo'ömohu'o uëvareje: Va'irarijoho John uarëjo: Ja rahuo javajëre. Ëhi uëvamu va'oromo ë jöho ua gavamu huro aviëhi jië'e jöho majëhijadeje. ²⁰ Hu bogo jöho subivëho'i sama'e huruoho majëhiromo uëvadeje: Na bogo böröme namiromo ajëmi'irode aho jevajëjo. ²¹ Uavareje: Ëhi jië'oho na ja Elijah javajëjo. Uëvadeje: Bogajo. Uavareje: No muebejaruëjo a börömo huro jöe God-aro barueromo majahui'iröhego. Na ja ë aho javajëjo. Uëvadeje: Bogajo.

²² Uavareje: Ëhi jië'oho ja rahuo javajëjo. Majahuijego no

va'oromo ramuö'öjamu rovere aho majëhi'iröhe höjo. Jasi jöho ja diehi jövanue höjo. ²³ Diehi jövanue höjamu John-ro uëvadeje:

Na a rumo'e sa'are hiromo aviëhi jië'e jöho ma-darugo'o majëhijaje ae jevajëjo.

Badahu rueröhe öroho ahorirëro vajivahorego hu maro rue'irajo.

Urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro ë jöho jajivadeje. Èho John-ro uëromomo ë'adeje: Isaiah-hu jajivade jö hesi muoho iae na vaeromo ë'ajëjo.

²⁴ Èhi jövamu rueho jaburo Pharisee a masijohuro rëmö'öjamu rovë'ëro ²⁵ uavareje: Ja bogo böröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo bogo Elijah javajëjo bogo jö God-aro baeromo majahuivanue a börömoho javajëjo röhu ja diehi'oromo aho bapataeto vaejëvanue höjo. ²⁶ Vaejëvanue höjamu John-ro uëvadeje: Naro jövëro bapataeto vaejëvaje höjo. Röhu jemëhu bogo gavaruje aho jemesi ririre namijajëjo. ²⁷ Huro nasi ijonö rue'ie'ajëjo röhu huro na iosiremiromo börömoho höjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromo hesi höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho na ma-bise'e jevajëjo. John-ro ëhi uëvadeje. ²⁸ John'o Jerusalem jioromo rovere ariböviohu'o jö ëhi vaerovaroho ëho Bethany jivadeje. Bethany amoho Jordan jovo ruhëhi jiadeje. Èsa'are Jordan jovore John-ro ae bapataeto vaejëvonövadeje.

Isu God-are Sheep Harihu jiaje jöhoje.

²⁹ Nërö John-ro gavade Iesu rovamu gagorovo ae uëvadeje: Arueho gahëjo. Sheep harihu muo'amamu God-hu mu sisë rori'o babu'öjadëhi ëhi ë ahuro sa'ae gö gö aho'obëhe nosi sisëho rori'o babu'ö'ajëjo. ³⁰ Èa hesi jöho na mami'e majëhijode höjo. Majëhiromo uëvode höjo: Naro urimo rovë'e jevajëjo. Ae gemuëro nasi ijonö

rue'ie'ajëjo. Ëhi höjo röhu huro na iosiremiromo hu börömo höjo na bogo rahevadevare hu jiobe rov'ëro jië'ëro. Ëhi majëhijode höjo. ³¹ Mami'oho na hu bogo avoho gavode höjo. Röhu naehu rueromo jovehu bapataeto vaejëvode hesi bëhoho ëho naro hu röjëhijego Israel aribövioho jemëro ga'irarijego ëhuni ë'ode höjo.

³² O ave jöho John-ro gavë'ëro huruoho majëhiromo uëvadeje: Naro gavode höjo God-are Aru'ahe guaho va'ënohuro ö'idöre jioromo ë a hesi simano namore ruvebiromo gerejamu. ³³ Mami'e na hu bogo gavode höjo röhu naehu jovehu bapataeto vaejëvojöro uevadohuro uevade höjo: Ga'irane Aru'ahohuro ruvebiromo di a hesi simanore gerejamu gavë'oho uvonëjo: Ëahuro God-are Aru'aho Mahuro ëhuro bapataeto vaejëvo'ajëjo. Vavuo-huro ëhi uëvamu hejë'ëro ijonö gavode höjo Aru'ahoho ruvebiromo ë a hesi simanore gerejamu. ³⁴ Ëho nasi nunëro gavode höjo. Gavë'ëro naro jemë uëvajëjo: Arue aho God-are Harihe höjo.

Iesuhu aevoromo ae uëvamu hesi ijore ijore jiihare jöhoje.

³⁵ Ëhi uëvë'ëro nërö John-ro röhu maho ë rueromo hesi ijorajoho niö'i jabu'o gemu mae namijadeje. ³⁶ Nami'i gavade Iesu rova'amu gagorovo ijorajo niö'ioho uëvadeje: Arueho gahëjo. God-are Sheep Harihoho iae jiajëjo. ³⁷ Ëhi uëvamu hegorovo rueho jaburo John nugo'i Iesuarë ijore va'areje. ³⁸ Iesuarë ijore va'amu huro huotorovoromo gëvade ë ae niö'ioho hesi ijore rovamu gëgorovo uëvadeje: Jemë rabe naharujëjo. Rabe naharujëjamu jabesi huëro uavareje: Rabae ja dinö'e hijanue höjo. Röhu Rabae uavaro ho ëho uaromo ë'areje: Röjahuijanue a börömo-hajo. ³⁹ Rabae ja dinö'e hijanue hö uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Rueromo gahëjo. Gahëjamu hegorovo

majae garobo'e bamamu hu'o va'oromo hu hijaje osaho gavareje. Garomo hu'o arijuvo vahiromamu va'areje.

⁴⁰ Ae niö'iohuro John-are jöho hejël'ëro Iesuare ijore rovere a gö hesi ihoho Andrew Simon Peter-are öho jiadeje. ⁴¹ Andrew-ro ma-burëro hesi öho Simon naho va'oromo bihoromo uavadeje: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho noro birohë'e javuajëjo. Böröme namiromo ajamui'iröhe aho Greece huëhu huotovë'oho Kerisoje. ⁴² Böröme namiromo ajamui'iröhe aho birohë'e javuajëromomo Simon hu'irae baeromo Iesu ga'iro rovadeje. Rovamu Iesuro hu garomo uavadeje: Ja Simon John-are harihe javajëjo. Jasi ihoho Cephas jio'a'ajëjo. Hebrew huëhu Cephas huotovë'oho Greece huëho Peter-je. Ëiho hesi bëhoho munëje.

Iesuhu Philip'o Nathanael'o uëvamu hesi ijore ijore jirehare jöhoje.

⁴³ Ëhi ë'ë'ëro nërö Iesuro uvadeje: Jaruvo na Galilee sa'are ajiomo'ejöjo. Ajiomo'ejö uvonugoromo ajiomadoho ajio Philip birohadeje. Philip bihoromo uavadeje: Nasi ijoro ijoro rovëjo. ⁴⁴ Röhu Philip hu Bethsaida amo rajo ae jiadeje. Andrew'o Peter'o jabu'o ame gemuoho jëvadeje. ⁴⁵ Ëhi'amu Philip-ro Nathanael naho va'oromo bihoromo uavadeje: Urimë'i Moses-ro hesi jögoru surire uövuade höjo: Ijonö a böröme rue'a'ajëjo. O jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuro jöe gemuoho jajivoromo uönövare höjo. Ërueröhego jajivoruomade aho iae no birohë'e javuajëjo. Hesi ihoho Iesu höjo. Hu Joseph-are harihe höjo. Hesi amo ihoho Nazareth höjo. ⁴⁶ Nazareth höjamu Nathanael-ro uavadeje: Asë'e a maho ëhi jië'e amoroho bogo rue hesi höjo. Bogo rue hesi höjamu Philip-ro uavadeje: Ja'o ro gavëjo.

⁴⁷ Ĕhi'amu Iesuro gavade Nathanael rovanu gagorovo ae uēvadeje: Arueho gahējo. Israel rajo a ma-maēro rova-jējo. Hesi uhuroho sareri'e jōho bogohōjo. ⁴⁸ Ĕhi uavamu Nathanael-ro uavadeje: Ja diehi'oromo na gevanue hōjo. Gevanue hōjamu Iesuro uavadeje: Jaehu ruejōro Philip-hu uavade hesi urimo ja meso gurutore hijamu gavode hōjo. ⁴⁹ Gavode hōjamu Nathanael-ro uavadeje: Tisa ja God-are Harihe javajējo. Ja bōrōme namiromo Israel rajo muebejavuanue aho javajējo. ⁵⁰ Muebejavuanue aho javajējamu Iesuro uavadeje: Na uavode hōjo: Ja meso gurutore hijamu gavode hōjo. Ĕmu harihu vaejode jōho uavamu hejē'ēro jero mae uehorovevanuējo. Rōhu u'emu mu masijo maho ga'amo'anuējo. ⁵¹ Ĕhi uanugoromo uēvadeje: Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Jemē iae ga'a'arujējo ō'idōho arorovo'i God-are A Ma naehu jiajire God-are anerahuro iojioromo ruvebi'i ari'iramu.

2

Iesuhu Cana amore hiromo masurovare sōrō iromo bēhi'e mu bōrōmo vaejade jōhoje.

¹ Majae niō'i gemu hesi uhure iae masurovo'irōhe sōrōho Cana amore Galilee sa'are avohareje. Avohamu Iesure vēmohuro ē hijadeje. ² Iesu'o hesi ijarajoho jabu'o sōrōre ruejōro uēvē'ēro ē ro raromareje. ³ Raromoromo sōrō'e aribōviohuro wine jovoho ue'aho barēnugoromo vēmohuro Iesu uavadeje: Wine jovoho barējē'e hōjo. ⁴ Barējē'e hōjamu uavadeje: Mamajo. Rabēni ajēmijōro uevanuējo. Nasi maja bōrōmoho bogo rovē'e hōjo. ⁵ Bogo rovē'e hōjamu hegorovo vēmohuro mu ajēmijarue aribōvioho uēvadeje: Ĕaehu diehi uēvanu hejē'o ho ēhi ē'orējo.

⁶ Rōhu Jew rajēro God uehorovoromo jabesi sine in-ōme u'o'amarue jōgoroho enōvareje. Ĕhuni jovo hevōe

munëhu ubuvoromo avoho'amaroho aho'obëhe övo gö mine övo göre gemu ë momorö'øjadeje. Jovo bövi mae 80 o 120 litre gemu gemu oteho'amo'ego irijiomö'amonö-vadeje. ⁷ Èhi jië'e jië'ëro Iesuro mu aribövioho uëvadeje: Èmunë hevöro jovo maho oteho'amego irijiomö'amo'i-rajo. Èhi uëvamu irijiomö'amo barëjareje. ⁸ Èhi'amu uëvadeje: Jove gö ë hevöro vuoromo ujuoho va'oromo söro muebejaje aho i'imamirëjo. I'imamirëjamu ujuoho va'oromo i'imamijareje. ⁹ I'imamamu rue söro muebejaje ahuro i heromo hejadeje jovoho rihu'e jiamu ë jovo maho mami'e wine-rëjë'ëro jië'ëro. Röhu ë wine jovoho dinö'e jioromo ujuoho rovaroho bogo ga'i hesi jovo vuare mu ariböviohuro gavareje. Amo hejade rihu'e jiamu hegoro i'o masuvade aho uvamu rovadeje. ¹⁰ Rovamu rue söro muebejaje ahuro uavadeje: Ae aho'obëhe wine jovo mabëhoho urimo bahijëharue höjo. Bahijëhonugoromo aëro jovo bövi mae ue'ahago ijonö jove ma-bisemu sisëho bahijëharue höjo. A'i jero wine jovo maho avoho runo'e bamane höjo aviavejö'e i'iröhohuni.

¹¹ Iesuro Cana amore Galilee sa'are hiromo bëhi'e mu börömoho aevo'i ëhi vaejadeje. Vaeromo ëhuro hesi aji maho röjëhijamu gagorovo hesi ijorajoho jaburo hu mae uehorovareje.

¹² Èhi'amu Iesu o hesi vëmoho o ö ömo'ömoho o ijorajo ömo'ömoho ëho jaburo Capernaum amore abuejareje. Abueromo ë raromaroho majae gemu niö'i rabu'e barëjadeje.

Iesuhu God-are amo börömore ajiomoromo inömo imo'amarue aribövi rarovö'øjëvade jöhoje.

¹³ God-hu Vöro Tugohade Söro Jew rajehu ijarue majaho dunovadeje. Söro majaho dunovamu Iesuro Jerusalem ajiomadeje. ¹⁴ Ajiomoromo God-are amo

börömore va'oromo gavadeje a ioro'ioroho cow-ho Sheep-oho guaho va'ëne ugoho ëhi imo'amo'i o a ioro'ioroho mu maratu bëhire raromoromo ijo bajoho ujuoho'i amo börömo hesi ijo bajoho mana i'imëmijamu. ¹⁵ Èhi gënuGOROMO ö'e ujuohoromo baduno'e ö'oho huadeje ëhuro hisuebi'amoröhëni. Huonugoromo ë aribövioho aho'obëhe God-are amore jioruomamu hisuebijëvoromo rarovö'öjëvoromo sheep-ohu'o cow-hu'o rarovö'ö'amadeje. Ijo bajo mu vaeruomaje aribövi jabesi mu maratuoho huotovö'öjëhamu ijo bajoho rireromoromo arua anumiae va'adeje. ¹⁶ Guaho va'ëne ugo imoruomaje aribövioho uëvadeje: Ave inömo inömo rori'o ujuoho va'ohëjo. Nadi aveho imohëjo. Nasi Vavu hesi amoho bogo bövi bise'o imarue amoho höjo. ¹⁷ Bogo bövi bise'o imarue amoho höjamu hegoroVO Iesuare ijorajoho jaburo uehorovoromo uvareje: Huhu ë mu vaejaje hesi bëhoho God-are surire jajivoromo uv'e höjo: Vavuho jasi osa hesi mu nimajohuro ëhuro vëninö'e nasi dë vövöbajo'ere ravevajëjo.

¹⁸ Röhu Jew rajo a masijohuro gavare Iesu ëhi'amu uavareje: Rabëni ëhioho ë'anuëjo. Bogo gavarue darugo'e muoho röjahuijego no garomo uvarëjo: God-ro uavë'ëro ë'anuëjo. ¹⁹ È'anuëjamu Iesuro uëvadeje: Ave God-are amoho dadovorëjo. Dadovë'oho majae niö'i gemu hesi uhure naro röhu maho vae barë'iramu mae nami'a'ajëjo. Èhi jië'e darugo'e muohemu röjëhi'ejöjo. ²⁰ Röjëhi'ejöjamu Jew rajohuro uëvareje: Sarerivanuëjo. Ave amo vaebe rovaroho vadune aho'obëhe 46 barëjë'e höjo. Èhuni dadovë'oho röhu ja diehi'oromo majae niö'i gemu hesi uhuroho vae barë'iramu maho nami'a'ajëjo.

²¹ Jaburo uvareje: Nani God-are amo börömo dADOVO barëjego huro vae barë'i jövajëjo. Röhu bogo amo hesi jöho jövo'i hesi sino haho'ehu guomoromo röhu maho

ri'öröhe jöho jövadeje. ²² Èhu'ëro jië'ëro ijönö Iesuhu guomoromo ri'öjadvare evare hesi ijorajoho jaburo uehorovoromo uvareje: Iesuro mami'e uönövade höjo: God-are amoho naro avoho vae'iramu nami'a'ajëromomo evare Iesu ri'ö'iröhe jö God-are surire jajivare Iesuhu majëhijadoho èho mae uehorovareje.

Iesuhu ae aho'obëhe gö barëjaje jöhoje.

²³ God-hu Vörö Tugohade Sörö majare Iesuro Jerusalem amo börömore hijamu evare ae aho'obëhe gavare hu mu masije vaejamu gagorovo hesi örire mae uehorovoromomadeje. ²⁴ Mae uehorovamu Iesuro uvadeje: Èaribövioho ma-döëremu uehorovevaruëromomo jabesi öriroho bogo ma uehorovëvadeje ae aho'obëhe mami'e gëvë'ëro jië'ëro. ²⁵ Iae hu ae aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'o ho gë barënövadeje. Èhu'ëro ae gö jabesi jö Iesuarë örire majahi'iröhe bëhoho bogojiadeje.

3

Iesuhu Nicodemus'o jö jövade jöhoje.

¹ Iae Jew rajo a böröme gemuëro hijadeje hesi ihoho Nicodemus. Hu Pharisee ae jiadeje. ² Vahie gemu huro Iesu ga'i va'adeje. Va'oromo Iesu uavadeje: Tisa no ja garomo uvarue höjo: God-hu ramö'öjamu röjahui'irovane ae javajëjo. Rabëniajo. God a'o ho bogo hi'ibejajo jaehu vaejanue èhi jië'e mu masijo vaejë'o ho bogo eni javuo'ibejajo. ³ Bogo eni javuo'ibejajamu Iesuro uavadeje: Ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Ae mami'e rahadoho röhu maho bogo raho'amë'o ho God-hu muebejaje öri ari'o garuomoröhoho bogo eni jioruomom'ajëjo. ⁴ Bogo eni jioruomom'ajëjamu Nicodemus-ro uavadeje: Iae mae höjo röhu aho mavojiraejë'o ho diehi'oromo röhu maho raho'amo'iröhoho eni jioruomom'ajëjo. Vëmu jabesi dëre

vuonorö'ö rumo va'oromo suorovonövä'oho bogo eni höjo. ⁵ Bogo eni höjamu Iesuro uavadeje: Ave jöho na jö mae ua'ie'ajëjo. Jovohu'o God-are Aru'ahohu'o bogo ajëmijamu röhu maho rahë'oho God-are öri ar'iere va'iröhoho bogo eni jioruomo'ajëjo. ⁶ Sino haho'o'e aëro sino haho'o'e harihoho baeruomo'i a'i God-are Aru'ahohuro iae aru'aho'e harihoho avoho'amaje höjo. ⁷ Na uavode höjo: Jemë mami'e rahëvadoho röhu maho rahëvä'oho ëhuremu mae jëvo'ajë jöho hejanuoho nadi tiönëjo. ⁸ Buroho dinö'e dinö'e va'i nimë'oho hesi ëma va'aje höjo. Ja he'a'anuëjo rovavo'iramu röhu bogo ga'a'anuëjo dinö'e jioromo rovajoho o dinö'e va'ajoho. God-are Aru'ahuhu a rahu ajëmamu röhu maho rahë'oho jabesi öroho iae ëhi dadivavo'iramu bogo ga'a'anuëjo.

⁹ Bogo ga'a'anuëjamu Nicodemus-ro uavadeje: Röhu ëhi jië'e muoho diehi jio'a'ajëjo. ¹⁰ Diehi jio'a'ajëjamu Iesuro uavadeje: Ja Israel rajo röjahuijanue a böröme javajëjo. Röhu ja diehi'oromo ëhi jië'e muoho bogo gavanue höjo. ¹¹ Ave jöho na jö mae ua'ie'ajëjo. Simane javuë'ëro ë jöho no atarue höjo. Nunehu gavë'e jöho huruoho majëhijarue höjo. Majëhijego jemëro bogo ejahuaruje höjo. ¹² Sa'a hesi mu jö majëhijodoho jemë bogo maho uehorovevaruje höjo. Ëhuni ö'idö hesi mu jö majëhijë'oho jemë diehi'oromo mae uehorovevorëjo. ¹³ A ioro'ioroho bogo ö'idöroho ajio raromoruomade höjo. God-are A Maho ö'idöre jioromo ruvebijodoho naro gemuëro ëho hijode höjo. ¹⁴ Röhu urimë'i Moses-ro a rumo'e sa'are hiromo sigobu va'ëne inömoho ma-mabëhe avohoromo ijore bamoromo a jabesi nunire banigojiomade höjo aëro ëho garomo mae raromonövoröhego. Sigobu va'ëne inömo banigojiomadëhi God-ro bamë'ëro aëro ëhi hesi A Maho na a jabesi nunire banigojiomevo'aruëjo ¹⁵ ëhuro ae rahu na mae uehorovevä'oho i'e rahanovoromo ma-

ioro'ioremu maro raromo'iröhego.

¹⁶ Sa'ae dinö'e dinö'e God-ro dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuadeje. Uehorovavuoromo hesi Harihu gemu'oho bojamuijadeje ehuro ae rahu Harihu mae uehorovë'ohuro ehuro bogo sisëroho va'i ma-ioro'ioremu maro raromoröhego. ¹⁷ God-hu hesi Harihu sa'are nugö'öjade hesi bëhoho bogo nosi sisëho garomo sisëroho bamavuo'i a'i ajamuiromo maro ramuo'iröhego ehuni nugö'öjadeje.

¹⁸ Ae rahu Harihu mae uehorovë'oho bogo sisëroho va'o hesije. O bogo ma uehorovë'oho mami'e sisënö bamë'eje ë hesi bëhoho hu God-are Harihu gemu'oho bogo ma uehorovë'ego. ¹⁹ A sisënö bamëvaje hesi öroho aviëhije. Ajohuro sa'are rovë'eje. Rovë'e jiamu aëro ajoho bijönimo'i ramoramoho nimoruomadeje mu sisëmu vaejaruëro jië'ëro. ²⁰ Ae rahu mu sisë vaejë'oho ajoho garomo bijönimoromo bogo bëhiroho rovajeje hesi mu sisëho va'orahoro jiojöëni. ²¹ A'i ae rahu mu ma vaejë'ohuro aji bëhire rovajeje huhu God-are jö ejahoromo mu vaejajoho ëho samaro jioröhego.

John-hu Iesuare jö majëhijade jöhoje.

²² Ehi'amu Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o ëho jaburo Judea sa'are va'areje. Va'oromo huro jabu'o hiromo ae bapataeto vaejëvonövadeje. ²³ Bapataeto vaejëvo'i John-ro Aenon sa'are Salim amo bëhire hiromo hu'o bapataeto vaejëvonövadeje ë dirö'oho jove aho'obëhe jië'ëro. Bapataeto vae'ego ae aho'obëhe ë rueromo vaenövareje ²⁴ ë hesi bëhoho John bogo guduamoromo savoji gagoroho ba'amë'ëro ijönö ba'amo'iröhego.

²⁵ John-ro bapataeto ehi vaejëvamu hesi ijorajo ömo'ömohu'o Jew rajo ae gö'o jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Jovehu sisë u'o'iröhe öroho ehi ehi höjo.

²⁶ Jöho ëhi aho'ahamirovoromo John-are ijorajohuro va'oromo John uavareje: Tisa Jordan jovo ioro'iorore ja'o hijamu jaehu hesi jö majahuijanoho ë ahuro jasi muoho vajiohunö'e baeromo bapataeto vaejëvego jabu ae aho'obëhe hesirire va'oruomaje höjo. ²⁷ Va'oruomaje höjamu John-ro uëvadeje: Röhu aehu nosirire rueruomë'o ho o muehu o rabehu rabehu rovë'o ho bogo ëma rovego bae'i a'i God-ro bojamuijego baejarue höjo. ²⁸ Jemë mami'e hejarije höjo naro jemë uëvamu: Böröme namiromo ajëmi'irode aho bogo naehu jevajëjo. A'i God-ro na urimo remö'öjamu rovë'e jevajëjo ë ahuro ijore rueröhego. ²⁹ Ëa hesi jöho uhunö'e majëhi'ie'ajëjo. I'o masuröhe aho huro gemuëro vaboroho bae'a'ajëjo. O ë a hesi aemo'aemohuro namiromo mu'öjamiromo heröhe masuröhe aho jöe jövavamu hejë'o ho nimoroho'ajëjo. Nimoroho'iröhëhi jemëhu uevaruje a hesi mu jöho heromo na nimorohevo avohajëjo. ³⁰ God-ro ëhi nimo'ego ë a hesi ihoho ajio mo'i nasi ihoho abuejajëjo.

Iesuhu ö'idöre jioromo ruvebijë'ëro jö börömo majahuijaje jöhoje.

³¹ John-hu majëhijadëhi iae ëhije. Döre jioromo ruvebijade ahuro ae aho'obëhe iosiramuiromo börömo-hoje. Bogo döre jioromo ruvebi'i a'i ma-sa'are rahëvare aribövioho jabumë ma-sa'aremu raromarue ariböviëro jëvë'ëro sa'a hesi jöhemu majahuijarueje. O ö'idöre jioromo ruvebijade ahuro aho'obëhe iosiramuiromo hu börömo-hoje. ³² Börömo ho jie'ëro garomo hejade jöho huro ae majëhijajeje. Majëhijego hesi jöho aho bogo ejaharueje. ³³ Röhu ae rahuro hesi jö ejahë'o ho ëhuro uvarueje: Iae mae-ëjo God mae höjo. ³⁴ Ëhesi bëhoho God-hu nugö'öjade ahuro God-are jöhuremu jövajeje. Rabëni hesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho bojami avohego dë

vövöbajo'e rarovalho jöho jövajeje. ³⁵ Vavuohuro Harihoho rajahijajeje. Rajahiromo bövie bise'e hesi övore bamë'eje. ³⁶ Ae rahu Harihu mae uehorovë'o ho maiorio'ioremu maro hijajeje. O ae rahu Harihu bogo ejahë'o ho bogo maro ho hi'i God-ro hesi örire dë vörönimemu vörönimajeje.

4

Iesuhu Samaria rajo magonahohu'o jö jövadohoje.

¹ Iae Pharisee ariböviohuro hejareje aëro uvoruomamu: John rinëgoromo bapataeto vaejävobe rovaje aho majianovo'i Iesuhu rinëgoromo bapataeto vaejävobe rovaje aho börömoho höjo. ² Ehi hejareje röhu Iesu bogo hesi övoho bapataeto vaejävö'i a'i hesi ijorajoho jaburo ë'areje. ³ Amo Iesuro hejade uvavamu: Huhu ë'aje muohuro John hesiroho iosiramijë'e jöho Pharisee ariböviohuro hejë'e hö uvavamu hegoroovo Judea sa'aho vuonugo'i vuonorö'öromo Galilee sa'are ajiomo'i va'adeje. ⁴ Galilee ajiomo'irögoro Samaria örëro va'adeje hesi muëro jjië'ëro.

⁵ Va'oromo Samaria sa'are ajiomoromo amo ihe Sychar ë rovadeje. Röhu Sychar amo bëhire jiaje sa'aho urimë'i a mami ae Jacob-ro hesi harihoho Joseph bojamijadeje. Eäsa'anö Iesu rovadeje. ⁶ Rueromo maja ririvanovë'iro öri ëgoböviro rovë'ëro u'uvamu hegoro Jacob-mëhu jovëni umare gua bëhire hijadeje.

⁷⁻⁸ Hesi ijorajoho jabu ie imo'i amore va'ë'ëro hesi sivue hijadeje. Hijamu iae Samaria sa'a rajo magonahe gemuëro jove vuo'i rovadeje. Rovamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jove vuo bojemego na ijöjo. ⁹ Jove bojemego na ijöjamu rue magonahohuro uavadeje: Ja Jew raje javo'i na Samaria rajo magonahe jevajëjo. Ehu'o ho rabëni jovo jöho ue gevanuëjo. Emagonahehu ehi uavade hesi bëhoho Jew rajohuro uvoruomajeje: Samaria rajo jabesi

ano sabo'e hevöho enatuoho unoho ioho bogo i'ejarëjo. Jew rajehu ëhi uvoromo ömaruëhi Iesu bogo ëhioho ömë'ëro ëhu'ëro magonahohuro uavadeje: Rabëni jovo jöho ue gevanuëjo. ¹⁰ Ue gevanuëjamu hegorovo Iesuro uavadeje: God-hu a bojëmijaje suvuoroho jero bogo gavanuëjo. O naehu jovo bojëmijöro ua gavaje aho jero bogo gevanuëjo. Ge'ibejanëjo ja ue ge'ibejanëjo naro a i'ovëvaje jovoho bojami'ibejëjo iromo maro hi'iranego. ¹¹ Bojami'ibejëjamu magonahohuro uavadeje: Iae mae höjo röhu jovo vuoromo bojemi'irane hevöho bogojavajëjo. Röhu jovo vuo'irane guaho ëgobövi mae jio abuejajëjo. Ëhi jië'oho ja diehi'oromo a i'ovëvaje jovoho vuo bojeminëjo. ¹² Nosi hije bövi mae Jacob-ro ave jovo vuarue guaho bojamuijade höjo. Hu'o hesi harihu ömo'ömo'u'öho ëho jaburo ave guare rueromo jovoho vuoromo ue'ahë'i jabesi mioho mio'amonövare höjo. Na jero Jacob iosiramiromo börömooho javajëromo ëhu'ëro jero a i'ovëvaje jovoho bojemi'i uevanuëjo. ¹³ Uevanuëjamu uavadeje: Ae rahu ave jovo ue'ahë'oho huë girihëvo'iramu röhu maho gö'o i'i nimonövo'arujëjo. ¹⁴ O naehu jovo mëmamu ue'ahë'oho huëho bogo girihëvo'i ioro'ioere gemu ma-maemu jioruomo'ajëjo. Ëhesi bëhoho naro jovoho bojemi'iramu nasi jovo mahuro jabesi dë vövöbajo'ere jövëro bubujivanovo rojomëvo'iramu ma-ioro'ioere gemu maro raromo'aruëjo. ¹⁵ Raromo'aruëjamu magonahohuro uvadeje: Mae jovo jöe jövajëromo uavadeje: Iae mae höjo. Ëhi jië'e jovoho bojëmego na ijöjo. Iromo ijönöho huëho bogo girihevego aveho bogo rueromo jovoho vuo'irode höjo.

¹⁶ Bogo vuo'irode höjamu Iesuro uavadeje: Va'oromo jasi baruoho uaromo hu'lirae baruenëjo. ¹⁷ Baruenëjamu rue magonahohuro uavadeje: Baru rumo'e jevajëjo. Baru rumo'e jevajëjamu uavadeje: Iae mae uevanuëjo: Baru

rumo'e jevadžjo. ¹⁸ Urimo baru masu nugobe rovanoho aho'obēhe övo gö mine höjo. Avevejö'e garomo hijanuoho ēho bogo jasi baruoho höjo. Ĕhuni ja mae uevanuējo. ¹⁹ Mae uevanuējamu rue magonahohuro uavadeje: Iae na gavajoho ja jö God-aro baeromo majahuijanue ae javadžjo. ²⁰ Ĕhuni ave jöho uevego na hejōjo. Nosi Samaria hijo miono'o ömo'ömhuro rue dahorure iojiomoromo God rajahibe rovē'e höjo. Röhu Jew rajoho jemēro uvaruje höjo: Jerusalem amohuremu rojomoromo God rajahinövorējo. Di öri ari'oho maho höjo. ²¹ Maho höjamu uavadeje: Röhu ave nasi jöho mae uehorovējo. Majae ijonöho aho bogo rue dahoruroho o Jerusalem amoroho Vavuoho rajahiruomo'ajējo. ²² Samaria rajoho jemēhu rajahijaruje bēhoho bogo gavē'e ēma ē'aruje höjo. Röhu Jew rajo noehu rajahijaruoho noro avoho garomo ē'arue höjo. Rabēni hesi bēhoho God-hu a manö babamēvo'iröhe muoho Jew rajo nosirire aevē'ero jiē'ero ēhu'ero noro öroho avoho garomo God rajahijaruje höjo. ²³ Majae gö rue'ie'ajējo. Röhu mami'e rovanovē'e höjo. Evare majare aehu uhohu'o God rajahijē'oho God-are Aru'ahoho baeromo Vavuoho avoho uehorovoromo ēhi rajahi'aruējo. Vavuohuro iae nimajējo ēhi jiē'e ariböviohuro hu rajahinövoröhego. ²⁴ God hu aru'ahe höjo. Ĕhuni ae rahu God rajahijē'iroho hesi Aru'ahoho baeromo God avoho uehorovoromo rajahi'aruējo. Öre gö bogohöjo. ²⁵ Bogohöjamu rue magonahohuro uavadeje: Iae na gavadžjo. Böröme namiromo ajamui'iröhe aho Keriso iae rue'a'ajējo. Rueromo jöe aho'obēhe huruoho majahui barē'ajējo. ²⁶ Majahui barē'ajējamu Iesuro uavadeje: Jaehu uvanue aho iae na aviae jevadžjo ja'o jö jövajoho.

²⁷ Ĕhi uavamu gavē'i Iesuare ijorajoho jaburo vuonorö'ö rovarere. Ruel'i gavare Iesuro magonaho'o jöe jövamu gagorovo tiöjēvadeje. Tiöjēvamu röhu aho Iesu bogo

uavareje: Ja rabe nagajëjo. O bogo uavareje: Ja rabëni hu'oho jöho jövanuëjo. ²⁸ Èhi'amu magonahohuro ri'öromo jovo'e hevöho ë nugo'i amëro va'adeje. Va'oromo ae uëvadeje: ²⁹ Rueromo ae gemu gahëjo. Naehu bövi bise'o ömode jöho huro majehijamu hejë'e jevajëjo. Na ë aho böröme namiromo ajamui'iröhe aho höjo o rahuo höjo. ³⁰ Èhi uëvamu amoho vuonugo'i Iesu ga'i örire rueruomadeje.

³¹ Èmagonahohuro ëhi ë'irögoro Iesuare ijorajoho jaburo ioho imë'ëro uavareje: Tisa ie ijëjo. ³² Ijëjumu Iesuro uëvadeje: Iae nasi ie jiajëjo. Röhu jemë bogo gavarujëjo. ³³ Bogo gavarujëjumu rueho jaburo uarovareje: Na aëro ioho ba ro bojamijare höjo. O dinö'e baejade höjo. ³⁴ Èhi uarovamu Iesuro uëvadeje: Èho na bogo i jöho uë'iro a'i Vavuehu sa'are remö'öromo nimaje jöho naro ejahoromo huhu bojemade muoho vae barëjego ëhuro inö'e da'uegaje höjo.

³⁵ Jemë'o uehorovohëjo. Jemë atoromo ëhi uvaruje höjo: Manaere ëhi niö'i ëhi niö'i mueberomo iruno'oho mavo'iramu evare gagovo'ëjarëjo. Röhu aveho hehëjo. I'o mu'oho ruë numë uherihoromo gahëjo. Iruno'oho iae mavo'amë'e höjo gagovo'amo'iröhego. Èhi uëvade jö hesi bëhoho bogo iruno'o jöho jio'i a'i Samaria raje ae aho'obëhe magonahohuro uëvë'ëro Iesu ga'i örire rueruomade jöhoje. ³⁶ Röhu uhu jö hesi vituoho majëhiromo uëvadeje: Gagovarue ariböviohuro aviavejö'e jabesi suvuoroho ujuohoromo aribövioho iruno'o va'ëne gagovëvaruëjo jaburo ma-ioro'iolemu maro raro-moröhego. Èhu'ëro iruno'e bamarue ariböviohu'o gagovarue ariböviohu'o ma-gemuoro nimorohoruomo'ajëjo. ³⁷ Röhu ave jöhu'o atoromo uvarue höjo: A ioro'iorohuro iruno'oho bamego a ioro'iorohuro gagovarue höjo. Èjöho

iae mae höjo. ³⁸ Naro jemë rëmö'öjode höjo i'u'e mu bogo vaejarijire ë va'oromo ma-gagovo'irarijego. Hesi a ioro'iorohuro i'u'e muoho ë vaejamu jemëro jabesi mu vituoho baej'ëro ae ma-gagovëvo'ië'arujëjo nasinö jëvojöro.

³⁹ Èhi'amu Samaria sa'a rajo aribövie ë amore raro-maruhuro hejare magonahoho uëvamu: Naehu bövi bise'o ömode jöho majehijamu hej'e jevajë uëvamu hegorovo ae aho'obëhe Iesu mae uehorovareje. ⁴⁰ Mae uehorovoromo rueromo Iesu uavareje: Ro nosi amoro no'o hijëjo. Hijëjamu Iesuro va'oromo majae niö'i jabu'o hijadeje.

⁴¹ Hijamu urimo ae aho'o magonaho hesi jöho heromo mae uehorovë'ëro hejare Iesuro jöe majëhijamu hegorovo ae gö gö aho'obëhe mae uehorovareje. ⁴² Mae uehorovoromo magonahoho uavareje: Urimoho jasi jöho heromo Iesu mae uehorovare höjo. Jaruvoho bogo ëhuningio mae uehorovo'i a'i nosi hia'ëro hejare Iesuro jöe majahuijamu hej'ëro ëhu'ëro noro mae garomo uvarue höjo: Iae mae-ëjo. Èaho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho manö babamavuaje aho höjo.

Gavamen mu vaejaje a hesi harihu hesi sino Iesuhu ajamamu marëjade jöhoje.

⁴³ Èhi uavamu Iesuro ë amore hiromo majae niö'i barëjamu gagorovo va'adeje. Va'oromo Galilee sa'are ajiomadeje. ⁴⁴ Urimë'i Iesuro ae majëhiromo uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho ëhi jië'e aribövioho nosi sa'a rajohuro bogo masijoho höromo maho uehorovavuoruomaje höjo. ⁴⁵ Röhu va'oromo Galilee sa'are rovamu gagorovo ë sa'a rajohuro hu rajahiruomadeje ë hesi bëhoho mami'e söröho i'i Jerusalem

va'oromo gavare Iesuro darugo'e mu masijoho vaejamu gavë'ëro.

⁴⁶ Rajahijamu Iesuro Galilee sa'are hiromo röhu maho va'oromo Cana amore höröjadeje. Urimë'i huro ë amore hiromo jovo maho baeromo avohamu wine-rëjadeje. Ëamore röhu maho rovadeje. Röhu gavamen mu vaejaje aëro ë sa'ae gemuore hijë'e jiadeje. Sa'ae gemuore Capernaum amore hi'i hesi harihoho guomo guome baeromo hu'o hijadeje. ⁴⁷ Hijamu vavuohuro hejade uvavamu: Iesuro Judea jioromo Galilee ro hijajë uvamu hegorovo ajio Cana höröromomo Iesu uavadeje: Nasi harihoho guomeho'ië'ajëjo. Ëhuni na'o ruvebiromo anume Capernaum amoro ajamego mae jio'irajo. ⁴⁸ Mae jio'irajamu Iesuro uavadeje: Na jemë nasi darugo'e mu masijoho garomo mae uehorovevo'i ëhuni na bogo maho uehorovevaruje höjo. ⁴⁹ Uehorovevaruje höjamu rue vavuohuro uavadeje: Iae ëhi höjo röhu ruvebiromo ajamijëjo. Jue'i guomo'ië'ajëjo. ⁵⁰ Guomo'ië'ajëjamu Iesuro uavadeje: Va'ëjo. Jasi harihoho iae i'ovoromo hi'ië'ajëjo. Hi'ië'ajëjamu hegorovo rue vavuohuro jöho mae uehorovoromo abuejadeje. ⁵¹ Abuejamu gagorovo hesi mu vaejharue ariböviohuro rueromo örire birohoromo uavareje: Jasi harihoho iae i'ovoromo hijajëjo. ⁵² Hijajëjamu uëvadeje: Maja raburo jue'i i'ovade höjo. I'ovade höjamu uavareje: Nëri jeni'e majae huotorovamu gavë'i evare hesi sino dajo'e vörö'iraejadoho u'uhade höjo. ⁵³ U'uhade höjamu rue vavuohuro uehorovoromo uvadeje: O majae ëhi gemuoho jiamu gavë'i Iesuro uevade höjo: Jasi harihoho iae i'ovoromo hi'ië'ajëromomo hu'o hesi ö mueno'e aho'obëhe jabu'o mae uehorovareje.

⁵⁴ Röhu urimë'i Iesuro Judea sa'are jioromo Galilee rueromo evare bëhi'e mu börömo gö vaejadoho avevejö'e

jö jövamu a börömo hesi harihu i'ovadoho ëho bëhi'e mu göho jiadeje.

5

Iesuhu jovo riröre va'oromo a hesi sino ajamamu marëjade jöhoje.

¹ Èhi'amu Jew rajehu God uehorovoromo sörö ijarue majaho gemu rovadeje. Sörö majaho rovamu Iesuro Jerusalem ajiomadeje. ² Röhu Jerusalem amo börömo oje gemu hesi ihoho Sheep Ojohoje. Èjojo hesi bëhire jovo e'ue gemu ruhijë'eje. Èjovo hesi ihoho Hebrew huëhu uvaruoho Bethzatha-je. Röhu ë jovo hesi ruhëhi numëhi ionire ionire ririre javu ëge övo gö mine jio'ame. Javuoho bogo iromë'e ma-döhemu vaeromo ëhi ma-gagemu nu-go'amë'ejö ë raromonövöröhëni. ³ Èjavuore guomo guomo'e ae aho'obëhe raromonövareje. Nuni sisë'e höru sisë'e övo höru'o tövë'e ëhi jië'e aribövioho ë raromoromo [muebejareje jovoho avadu'avaduvoröhego. ⁴ Èhesi bëhoho Badare anerae gemuëro majae gö gö ë jovore abueromo jovoho huotohuotovo'ego avadu'avaduvonövadeje. Avadu'avaduvo'ego guomo guomo'e aribövioho di aho urimo jovore abuejadoho marënövadeje.]

⁵ Iae ae gemuëro ë raromadeje. Guomo guomo mam-inö gö'e baeromo ëhi jiobe rovadoho vadune aho'obëhe 38 barëjë'e jiadeje. ⁶ Èraromamu Iesuro hu gavadeje. Garomo uvadeje: Èaho guomo guomo baejadoho majae ëgobövie barëjë'e höromo uavadeje: Na ja marëjavojöro nagajëjo. ⁷ Marëjavojöro nagajëjamu rue guomo guomo'e ahuro uavadeje: Na aemo'aeme bogojevë'ëro jovo avadu'avaduvë'iroho bogo baejevoromo jovoroho ba'amevarue höjo. O na jovore abue'ië'iroho ae göëro na iosiremiromo urimo abuejaje höjo. ⁸ Urimo abuejaje

höjambu uavadeje: Ri'ö namiromo raromanue suhoho banigojiomoromo baeromo juvëjo. ⁹ Juvëjambu ë aho ma-burëro marëjadeje. Marëjambu hesi suhoho banigojiomoromo baeromo juvo va'adeje.

Ëhi ë'adeje röhu ë majaho Jew rajehu mu bogo vae'i nuharue majaho jiadeje. ¹⁰ Nuharue majaho jiamu gagorovo Jew rajo a masijohuro gavare ë ahuro suhoho bava'amu gagorovo uavareje: Jaruvo nosi nuho majae höjo. Ëhuni ja suhi baeromo juvanuoho ëho jero nosi jögoroho ahanuëjo. ¹¹ Ahanuëjambu uëvadeje: Röhu ajemamu marëjevade ahuro uevade höjo: Jasi suhoho banigojiomoromo baeromo juvë uevadohuni ëhuni baeromo juvajëjo. ¹² Baeromo juvajëjambu uavareje: Raro ëhioho uavade höjo. ¹³ Ëhi uavamu röhu dadivamu bogo uëvadeje rabëni ae aho'obëhe jovo riröre tagavamu Iesuro ajamiromo va'ë'ëro jië'ëro.

¹⁴ Ëhi ël'ë'ëro Iesuro God-are amo börömore va'oromo ë aho bihoromo uavadeje: Hejëjo. Iae mami'e marëjavë'e jiaje ijoho nadi mu sisëho vaenëjo. Urimo huë vavaene ma-bisemu baejanoho röhu ijonöho börömo bëhe bae'a'anuëjo. ¹⁵ Ëhi uavamu hegorovo rue ahuro va'oromo Jew rajo a masijoho uëvadeje: Ajemamu marëjevade aho Iesu höjo. ¹⁶ Iesu hö uëvamu hegorovo Jew rajo a masijohuro uvareje: Iesuro ë muoho nuho majaro ömade hö uvoromo dë vörönimoromo aevoromo Iesu huë vavaene bojami'i arijareje.

¹⁷ Huë vavaene bojami'i arijambu Iesuro uëvadeje: Nasi Vavuoho bogo nuho'i a'i ma-muemu vaemu vaejago na'o ëhi ë'aje höjo. ¹⁸ Ëhi uëvamu hegorovo rue a masijohuro uvareje: Nuho maja hesi jögoroho ahë'e höjo. Röhu göho hu uvajëjo: God nasi Vavu mae höjo. Ëhu'ëro hu uvoromo ë'ajëjo: Na God'o gemuoho jevajëjo. Ëhi uvoromo ëhuni

jaburo uehore aho'o ma-gemu baeromo uvareje: Iaho ano'ejarëjo.

God-are Harihehu God-are darugo baeromo mu vaejaje jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁹ Èhi uvamu Iesuro jöe majëhiromomo uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. God-are Harihu naehu nasi sivu mu vae'irodoho bogo eni jevajëjo. A'i Apohu vaejago gavaje muohemu vaejaje höjo. Apohu vaejajëhi Harihoho naro ëhi gemuoho vaejaje höjo. ²⁰ Èhesi bëhoho Aporo Harihoho na uehorovevoromo huhu mu bövi bise'o vaejajoho ëho röjehijaje höjo. Röhu ë mu röjehijajoho u'emu iosiramiromomo masijo maho röjehi'a'ajëjo naro vaejago jemëro garomo tiöromomo uvo'irarijago: Mabëhe ë'ajëjo. ²¹ Vavuehu vuovë'e aribövi ajëmijago i'ovaruëhi ëhi Harihoho na'o vuovë'e ae rahu ajëmi'i negë'oho ajëmego i'ovarue höjo. ²² Vavuohuro aho bogo mevoromo gëvaje höjo mae o sisë jio'amego a'i mevoromo mae o sisë jëvego gë'iode muoho Vavuohuro Harihu nasi övore bamo barëj'e höjo naro ë muoho vae'iodego. ²³ Naro vaejago ae aho'obëhe Vavu rajahijaruëhi Harihoho na'o ëhi rajehiruomoröhego. Ae rahu Harihoho bogo rajehijë'oho ëhuro Vavue remö'öjadohu'o bogo rajahijarue höjo.

²⁴ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu nasi jö heromo sa'are remö'öjade aho mae uehorovë'oho ma-ioro'ioremu mae raromo'iröhe örire jijihoruomaje höjo. Mae raromo'iröhe örire jijihobe va'ojuvo mevoromo gë'iode majaho rue'iramu God-are i'uoho bogo baeromomo'ajëjo vuovo örire jijiharoho mami'e vuonugo'i i'ovo örire jijiharuëro jië'ëro. ²⁵ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Majaho rue'a'ajëjo. Röhu mami'e rovanovë'e höjo. Evare majare vuovëvë'e aribövie göëro göëro he'a'aruëjo

God-are Harihoho naro uvavo'iramu. Ae rahu Harihu naehu uvamu hejē'oho vuovo örire jijiharuoho vuonugo'i i'ovo örire jijihō'aruējo. ²⁶ Vavuehu ae uēvego i'ovaruēhi huro na ajemijē'ëro Harihoho na'o ēhi uēvego i'ovarue hōjo. ²⁷ Vavuohuro ēhi ajemiromo röhu jōho bojemijade hōjo naro ae mevëvoromo gē'irodego mae o sisē jēvego rabēni na hesi A Maho jevē'ego. ²⁸ Ējō hejarujoho nadi tiörējo. Majaho rue'iramu evare ae aho'obēhe hure raro-maruhuro herōhe naro uvavo'iramu ²⁹ hegorovo hure jioromo suorovoruomo'ajējo. Suorovoromo mu ma vaejare ariböviohuro ri'öromo ma-ioro'ioemu maro raro-mo'irögoro mu sisē vaejare ariböviohuro ri'öromo naro mevëvo gëromo i'ue mana bojēmi'iramu sisëro va'oruomo'ajējo.

Rabe rabe garomo heromo ēhuni uvo'ejo: Iesu mae hōjo. Ēhesi jōhoje.

³⁰ Naehu nasi sivu mu vae'irodoho bogo eni jevajējo. Vavuehu uevego hejajēhi na ēhi mevëvoromo gëvaje hōjo ae mae o sisē jēvego. Bogo ēma mevëvo'i a'i mae mevëvoromo gëvaje hōjo rabēni hesi bēhoho nasi nimajoho bogo uehorovo'irögoro a'i sa'are na remö'öjade aehu nimajoho uehorovajëro jiē'ëro. Iae ēhuni avoho mevëvoromo gëvaje hōjo.

³¹ Naro nasi sivue nasi jōho huruoho majēhijego he'ibe-jarijējo nani aëro uvo'ibejarijējo: Sarere hōjo. ³² Röhu bogo nasi sivuoho jōvo'i ae gö na ömego gevajohuro jōvo ajemiromo uëvaje hōjo: Nörö jō mae jövaje hōjo. Iae na gavajoho ē aho hu jō maemu jövaje hōjo nasi Vavuohuro jiē'ëro. ³³ Mami'e jemëro jemesi ae rëmö'öjamu John-are örire va'are hōjo. Va'oromo hejare hōjo huro jō ma hesi jōho mae majēhijamu. ³⁴ Ēhesi bēhoho nasi jōho majēhijade hōjo. Na ēhi uëvaje hesi bēhoho bogo aëro

nasi jöho ajemiromo majëhijöro nego'ego uëvadjëjo. A'i ëhi uëvaje hesi bëhoho jemëro ejehoromo bogo sisëroho va'i maro va'irarijego ëhuni uëvadjëjo. ³⁵ Röhu John-ro irehu höduvoromo ajivavuajëhi huro ëhi ajivëvonövade höjo. Ëhi'amu majae ma-bunemu nimarije höjo hesi ajire raromogoro nimoroho'irovo. ³⁶ John-hu nasi jö majëhijamu hejarijoho iae mae höjo röhu ëho ma-jianovo'i Vavuehu bojemego vae'amaje muoho ëho masijoho höjo. Ëho garomo uvo'ibejarijëjo: iae mae-ëjo. Vavuohuro nöro nugö'öjamu rovë'e höjo. ³⁷ Röhu Vavue na sa'are remö'öjade ahuro hu'o ajemiromo nasi jöho majëhijë'e höjo. Hesi huëho jemë bogo heromo nu ano'o'oho bogo gavë'e jëvadjëjo. ³⁸ Hesi jöho jemesi dë vövöbajo'eroho bogo'e höjo rabëni huhu remö'öjamu rovode aho na bogo ma uehorovevarujëro jëvë'ëro. ³⁹ Röhu jemëro uehorovoromo uvaruje höjo: God-are surire jö adahë'o'oho noehu maiorio'ioremu mae raromo'iröhe öroho biroho'ejarëromo ë hesi öroho naho'irögoro suroho adaho avoharuje höjo. Röhu nasi jöho jemëhu adaharuje surire iae ë jajivë'e höjo. ⁴⁰ Nasi jöe ë surire jajivare höjo röhu jemëhu ë jö eromo nasirire rueromo ëhuro mae raromo'irarijoho bijönimaruje höjo.

⁴¹ Ma-aeu nasi iho döre bameho'irarijoho ëho na bogo uehorovoromo jövadjëjo. ⁴² Röhu jemesi dëho iae na gëvadjëjo. God-are öriroho jemesi dë vövöbajo'eroho bogo uehorovaruje höjo. ⁴³ Naro nasi Vavu hesi ihore rovode höjo. Röhu jemëro bogo ejeharuje höjo. Ae göehu hesi ëma rovë'o'oho ëma ejëho'arujëjo. ⁴⁴ Jemë nimarujëjo jemesi ariböviëro jemesi ihoho döro bamëhojöro. A'i God gemu eni jië'e aehu jemesi iho döre bamëhoröhe ë hesi öroho bogo naho gavaruje höjo. Bogo naho gavë'o'oho jemë diehi'oromo na mae uehorovevorëjo. ⁴⁵ Röhu nadi uvorëjo: Nöroro hesi Vavu hesi örire nosi jö sisëho hu-

ruoho majahi'ajëjo. Na bogo ëhioho ë'ejöjo. A'iro Moses-ro jemesi jö sisëho huruoho majahi'ajëjo. Jemë uvaruje höjo: Moses-ro ajamui'iramu mae raromo'ejarë uvaruje höjo röhu hesi jöho bogo ejaharuje höjo. Ëhuni huro huruoho majahi'ajëjo. ⁴⁶ Ëhesi bëhoho jemëro Moses-are jöho ejaho'ibejarijëjo nasi jöhu'o ejeho'ibejarijëjo. Huro nasi jöho jajivë'ego ëhuni uëvajëjo. ⁴⁷ Röhu huhu jajivo'amade jö bogo ejaharujoho jemë diehi'oromo nasi jöho ejehorëjo.

6

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

¹ Ëhi'onugoromo Iesumëro boat-re ajio raromoromo Galilee e'u döre e'u hesi iho göho Tiberias e'u ioni göre ë va'areje. ² Va'amumu ae aho'obëhe mae Iesuro darugo'e muoho vaeromo guomo guomo'e ae ajëmamu mami'e gavë'ëro Iesu ijore rihomoruomadeje. ³ Amo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho söjëvo ujuohoromo dahorure ajiomoromo jabu'o ë hijadeje. ⁴ Ëmajaho God-hu Vörö Tugohade Majaho Jew rajo jabesi söro majaho duno-vadeje. ⁵ Evare majare Iesuro dahorure hiromo uheriho'i gavadeje ae aho'obëhe ijore rojomoruomamu. Rojomamu gëgorovo Philip uavadeje: No dinö'e ioho imoromo ë aribövioho aho'o da'uojëho'ejarëjo. ⁶ Hu mami'e gavadeje rabe ë'iröhoho. Röhu huro Philip uavadeje he'i Philip-ro diehi uavego. ⁷ Amo ëhi ua gavamu Philip-ro uavadeje: Monie aho'obëhe 200 kina röhu döre gö'o bu'öromomo ie imoromo i'imëmi'ibejarëjo ae aho'o jië'ëro ma-bisemu bisemu ue'ahoruomo'ibejajo. ⁸ Ëhi uavamu Iesure ijoraje ae gö hesi ihoho Andrew Simon Peter-are öhuro uavadeje: ⁹ Aharihe gemu iae höjo. Hu ie aho'obëhe 5 visue niö'i ëhi jiajëjo. Röhu ja'o uehorovëjo ëho bogo

eni höjo ae aho'obëhe jië'ëro. ¹⁰ Ëhi uavamu hegoroovo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Ae aho'obëhe uëvego sa'are raromarëjo. Röhu ë dirö'oho ma-garasiemu jië'e jiadeje. Ëhi'amu ae aho'obëhe 5,000 rabu'e ë raromareje. ¹¹ Raromamu Iesuro ë aharihëhu ujuoho rovade ioho ujuohoromo God mae uaromo raromarue aribövioho i'imëmadeje. Ëhi'oromo visuohu'o ujuohoromo ëhi gemuoho ë'adeje. Ëhi'amu ë ariböviohuro dimino'e i'i nimarëhi ëhi ue'ahareje. ¹² Ue'ahoromo da'uëgamu gagorovo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: I vitu vituoho gagovorego bogo mae bogo mu'u'irajo. ¹³ Ëhi uëvamü ie aho'obëhe 5 ue'ahare ë hesi vitu vituoho gagovoromo esöe aho'obëhe 12 irijiomö'amareje.

¹⁴ Irijiomö'amamu Iesuhu bëhi'e mü böromö vaejadoho ae aho'obëhe garomo uarovareje: No muebejarue höjo jö God-aro baeromo majahuijaje a böromöhuro sa'are rueröhego. Ëaho jiajëjo. ¹⁵ Ëhi uvoromo rueromo Iesu ëma guduamoromo ua'irögoro ë'areje: Jero nosi böromöho jionëjo. Ëhi ë'ia'amu gëgorovo Iesuro va'adeje. Va'oromo dahorure vuonorö'ö ajiomoromo hesi sivue hijadeje.

Iesuhu e'u döre hörehu va'ade jöhoje.

¹⁶ Majae beva'ia'amu Iesuarë ijorajo ömo'ömöhuro e'u riröre abuejareje. ¹⁷ Abueromo boat-re ajio raromoromo Capernaum amore va'i jovo döre va'areje. Va'amu vahiromëvadeje. Röhu Iesu evaroho jabesiriroho bogo rovë'e jiadeje. ¹⁸ Bogo rovamu gavareje buru böromöho rue'ego jovoho hasajamu. ¹⁹ Jovoho hasajamu jovo döre huo'öbe va'aroho 5 o 6 kilometre ëmino'e va'aroho va'ihö gavare Iesuro jovo döre juvobe jabesi bëhire rovamu gagorovo juhuonivareje. ²⁰ Juhuonivamu uëvadeje: Na jevajëjo. Nadi juhuonivohëjo. ²¹ Nadi juhuonivohëjamu

hegoroovo jaburo nimareje Iesuro boat gagore rojomojöro. Èhi'oromo dinö'e va'i nimarire ë ma-burëro va'areje.

Ae aho'obëhe Iesu biroho'i nahoruomade jöhoje.

²² Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömoihu'o ëhi jovo ioni gönö va'i a'i i'o visu'o ue'ahare aribövie aho'obëhe mae jovo ioni gönö ëhi raromareje. Raromë'ëro nërö gavareje Iesu bogojiamu. Bogojiamu uvoruomadeje: Nëröho boat gemuëro ave jovo riröroho nami'i boat gö gö bogojiohi-jajo. Röhu Iesu ë boat-roho bogo va'i hesi ijorajohuremu va'oruomade höjo. ²³ Èhi uvoromo gavareje boat gö gö Tiberias amore jioromo rueromo Bada Iesuhu Vavu mae uavamu i ue'aharinö ë ro riravamu. ²⁴ Boat gö gö ro riravamu gagorovo gavare Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömoihu'o bogojëvamu gëgorovo arue boat göre göre iojioromoro Iesu naho'irögoro Capernaum amore va'oruomadeje.

Iesu i va'ëne jië'ëro i'ovavuo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

²⁵ Va'aroho jovo ioni gönö va'o baboro beromo Iesu bihororuomadeje. Birohoromo uaruomadeje: Tisa ja divare aveho rované höjo. ²⁶ Divare aveho rované höjamu hegoro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'a-jëjo. Jemëhu na nahevaruje hesi bëhoho jemë bogo uehorovoromo uvarije höjo: Nöröro bëhi'e mu masijoho røjahuijë'e hö uvoromo ëhunioho nahevo'i a'i jemë ie aho'obëhe ue'ahamu da'uëgadohuni ëhuni nahevarujëjo. ²⁷ Röhu muduroho'iröhe iënioho nadi muoho vae'i a'i jiemu jioröhe iohuremu uehorovoromo muoho vaerego ëhuro ma-ioro'ioremu maro raromo'irarije höjo. Èioho God-are A Maho naro suvuorëmi'ejöjo rabëni God Vavuo-huro a nuniro uevë'ego: Jasi muoho mae höjo. ²⁸ Èhi uëvamu uaruomadeje: Èhi jië'o'ho no diehi jië'e muoho vaeromo ëhuro God-hu nimaje muoho vae'amo'ëjarëjo.

²⁹ Vae'ejarëjamu uëvadeje: God-hu nimaje mu vae'irarijoho aviëhi höjo huhu sa'are remö'øjade aho na jemëhu mae uehorovevo'irarijoho. Iae ëhi ë'orëjo. ³⁰ Èhi ë'orëjamu uaruomadeje: Röhu ja'o ja mu rabe vaenëjo. Diehi jië'e darugo'e muoho ömo'iramu no garomo mae uehorovo'ejarëjo ³¹ Iae urimë'i nosi hijo miono'ohuro darugo'e muoho iae gavare höjo. A rumo'e sa'are raromo jijiharevare evare bogo ijarue i mabëhi hesi ihe manna ue'ahoruomade höjo. God-are surire uvë'e höjo: Ö'idöre jioromo ruvebijade ioho huro i'imëmade höjo jaburo ue'ahoröhego. ³² Èhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae jemë uevarujëjo: Ö'idöre jioromo ruvebijade ioho Moses-ro nosi hijo miono'oho i'imëmade höjo ue'ahoröhego. Röhu aveho na jö mae uëvajëjo. Èjö hesi bëhoho avoho uehorovoromo uvorëjo: Bogo Moses-hu mami'e bojëmade jöho jio'i a'i nöruare Vavuehu avevejö'e ö'idöre i ma bojamuijaje jöho höjo. ³³ God-hu bojëmaje iohuro ö'idöre jioromo ruvebiromo birire bojëmego sa'ae dinö'e dinö'e i'ovoromo maro raromarue höjo.

³⁴ Maro raromarue höjamu uvareje: I ma hesi jöho jövajëromo uavareje: No naguajëjo jero majae ëhi ë ioho bojamuinövo'iranego. ³⁵ Èhi uavamu uëvadeje: Röhu ë i hesi bëhoho na i'ovëvajoho jevajëjo. Ae rahu nasinö rovë'oho ijoho bogo hömo'ajëjo. Mae uehorovevë'oho ijoho bogo huëho giriho'a'ajëjo. ³⁶ Röhu na mami'e uëvode höjo: Jemë na gevë'e jëvajëjo röhu bogo ma uehorovevaruje höjo. ³⁷ Nasi Vavuehu ae rahu bojemi-jë'oho ë ariböviohuro nasi örire rueruomaje höjo. Ae rahu nasi örire rovë'oho na bogo mae bogo uë'ejöjo: Rori'o va'ohëjo ³⁸ rabëni naehu ö'idöre jioromo ruvebijode hesi bëhoho bogo nasi nimaje muoho ömo'i a'i sa'are na remö'øjade aehu nimajohemu ömo'irodëni rovë'ëro.

³⁹ Hu nimajëjo huhu bojemade aribövioho na bogo ae gemu vadu'oho boremi'ö'i a'i muebejëvojuvo ijo tugoho'i majare naro ajëmego vuovoromo ri'öruomoröhego.

⁴⁰ Nasi Vavuohuro aveho nimaje höjo ae rahu Harihu na geromo mae uehorovevë'oho ma-ioro'ioremu maro raromoruomoröhego. Ĕaribövioho ijo tugoho'i majare naro i'ovëvo'iramu jabumë ri'öromo raromo'aruëjo.

⁴¹ Röhu Iesuhu ö'idöre jioromo inö'e rueromo a i'ovëvaje jöho ëhi majëhijamu hegorovo Jew rajo ariböviohuro dë vörönëgamu jöe sisë'i atoromadeje. ⁴² Jöe sisë'i atoromo uarovareje: Ave iaho Joseph-are harihe höjo. Hesi vëmu vavu'oho iae no gëvarue höjo. Röhu hu rabëni uvajëjo: Na ö'idöre jioromo ruvebijë'e jevajëjo. ⁴³ Ĕhi uarovamu uëvadeje: Nadi nasi jöho sisë'ioho ato-hëjo. ⁴⁴ Aho bogo jabesi ëma rueromo na'oho raromo'i a'i nasi Vavue sa'are remö'öjadohuro rinëgamu ëhuro nasirire rueruomë'oho eni jëvaje höjo. A ioro'ioroho bogajo. Rovë'oho naro ijo tugoho'i majare i'ovëvo'iramu vuovoromo ri'öruomo'ajëjo. ⁴⁵ Mami'e jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuro jajivoromo uvare höjo: God-ro ae aho'obëhe röjëhi'iramu hesi jöho heruomö'ajëjo. Ĕhi jajivë'e höjo. Röhu Vavuehu hesi jö röjëhijamu ae rahu heromo ejahë'oho nasi örire rueruomaje höjo. ⁴⁶ Ĕhi höjo röhu aho Vavuoho bogo gavë'e höjo. God-arire jioromo ruvebijode aho naremuëremu Vavuoho gavë'e jevajëjo. ⁴⁷ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu mae uehorovevë'oho mami'e aevë'ëro ma-ioro'ioremu maro raromaruje höjo. ⁴⁸ A i'ovëvaje ioho na jevajëjo. ⁴⁹ Jemesi hijo miono'ohuro a rumo'e sa'are raromo jijihoromo bogo ijarue i mabëhi hesi ihe manna inövare höjo. Inövare höjo röhu vuovëvade höjo. ⁵⁰ A'i ö'idöre jioromo ruvebijaje ioho ae rahu ijë'oho ëhuro bogo vuovëvo'ajëjo. ⁵¹ Ö'idöre jioromo ruvebijë'ëro a i'ovëvaje ioho

na jevajëjo. Ae rahu ë i ijë'oho ma-ioro'iolemu maro raromo'arujëjo. Naehu bojëmi'irode ioho ëho nasi sine höjo. Èhesi bëhoho nasi sinoho bojamirovo'ejëjo sa'ae aho'obëhe vuovëvadoho i'ovoromo mae raromo'irarijego.

⁵² Èhi majëhijamu hegorovo Jew rajohuro dë vörönëgamu jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Èaho diehi hesi sinoho bojamui'iramu i'ëjarëjo. ⁵³ I'ëjarëjamu uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. God-are A Ma nasi sinohu'o köhu'o bogo ijë'oho darugoho bogo bae'i vuovëvo'ajëjo. ⁵⁴ Ae rahu nasi sino kö ijë'oho ma-ioro'iolemu maro raromarue höjo. Raromojuvo ijo tugoho'i majare i'ovëvo'iramu ri'ö'a'aruëjo. ⁵⁵ Èhesi bëhoho nasi sinoho iae i mae jio'i nasi köho iae jovo mae jië'ëro ëhu'ëro ijë'oho mae raromo'aruëjo. ⁵⁶ Ae rahu nasi sinohu'o köhu'o ijë'oho na'o gemu mae jio'i na jabu'o gemu mae jevaje höjo. ⁵⁷ Vavue daruge eni jië'ëro hijajohuro na sa'are remö'öjade höjo. Remö'öjël'ëro darugoho bojemijego na hijaje höjo. Naehu hesi darugo baeromo hijajëhi ae rahu na ijevë'oho nasi darugoho ëhi baeromo raromo'aruëjo. ⁵⁸ Èhu'ëro jië'ëro ö'idöre jioromo ruvebijade i hesi jöho na majëhijë'e jevajëjo. Jemesi hijo miono'e jabesi i mabëhe ue'ahare höjo röhu vuovëvade höjo. O naehu uëvaje ioho bogo ëhioho jio'i ae rahu ijë'oho bogo vuovëvo'i ma-ioro'iolemu maro raromo'aruëjo. Ahia mino'ëjo. ⁵⁹ Iesuhu Capernaum hiromo God rajahjarue osare jö röjëhijadevare evare hu ë jöho majëhijadeje.

Iesuhu jövaje jö baejë'oho ëho darugo baejarue ë hesi jöhoje.

⁶⁰ Èhi majëhijamu hegorovo Iesuarue ijore ijore jiji-harue a ioro'ioroho ae aho'obëhe uarovareje: Èhi jië'e jöho i'u ma'e höjo. Nomë diehi'oromo bae'e-jarëjo. ⁶¹ Bae'ëjarëjamu Iesuro hesi simanore garomo

uvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue ariböviohuro nasi jöho bijönimoromo sisë'i ataruëromomo uëvadeje: Naehu ö'idöre jioromo ruvebijode jö hejarijoho jemë diehi uehorovarujëjo. Na jemë nëgajëjo na'o jijiharujoho vuonugoi. ⁶² Röhu jemë gevë'oho God-are A Ma naehu urimo hijodire sionëro ajiomamu gevë'oho jemë diehi uehorovorëjo. ⁶³ Hesi God-are Aru'ahohuro darugoho bojëmi'iramu i'ovoromomo mae raromou'arujëjo. Jemesi sino hesi biriroho baeromomo arijo'arije ajamirovo'ië'iroho bogo eni jëvo'ajëjo. Röhu naehu jövaje jö ejahë'ohuro ëhuro Aru'aho daruge baeromomo i'ovoromomo mae raromou'arujëjo. ⁶⁴ Röhu a ioro'ioroho jemëro bogo ma uehorovevaruje höjo. Èhi uëvade hesi bëhoho mami'e huhu urimo ijorajo gagovëvade majare aevoromomo gëromomo uvobe rovadeje: Èaribövioho bogo ma uehorovevo'iröhoho höjo. O ë aho a hiruëmiromomo na baejevoromomo jabesi övore bojëmi'iröhoho höjo. Èhi gëromomo uvobe rovë'ëro ëhu'ëro uëvadeje: A ioro'ioroho jemëro bogo ma uehorovevaruje höjo. ⁶⁵ Röhu hesi jö viture uëvadeje: A ioro'ioroho jemëro bogo ma uehorovevaruje höjo. Èhuni uëvode höjo: Aho nasi öriroho bogo ëma rueruomaje höjo bogo eni jëvë'ëro. Ma-Vavuehu uëvë'ohuremu rueruomaje höjo.

⁶⁶ Èhi uëvamomo hegorovo Iesuro ijore ijore jijiharue aribövi ioro'ioroho ae aho'obëhe hu nugo va'oruomadeje ijönöho hu'oho bogo gemuoroho jijihoruomoröhëni. ⁶⁷ Va'amomo gëgorovo Iesuro gëvade hesi ijoraje 12-ho ëhi raromomomo gëgorovo uëvadeje: Röhu jemëjo. Na jemë'o na remomo va'orëjo. ⁶⁸ Remo va'orëjamomo Simon Peter-ro uavadeje: Bada no rahuare örire va'ojörajö. Jero jöho jövegö ëhuro no darugoho baeromomo ma-ioro'ioeromomo maro raromarue höjo. ⁶⁹ Iae no garomomo mae uehorovoromomo uvarue höjo: God-hu baejavade A Mahuremu ja javajëjo. ⁷⁰ Ja javajëjamomo Iesuro uëvadeje: Jemë'o uehorovohëjo.

Naro jemë ae aho'obëhe 12 baejêvode höjo. Röhu jeme-sirire ae gemu hu Satan höjo. ⁷¹Ëhi uêvadeje. Röhu Satan hö uêvade hesi bëhoho Judas Simon Iscariot-are harihu hesi jöho uêromo ë'adeje. Iesuare ijoraje aho'obëhe 12 jio'amajoho Judas hu'o ë ae gemuoho jiadeje. Röhu huro ijönö ae hiruëmiromo Iesu jabesi övore bojêmadeje. Iae êhuni Iesuro Satan hö uêvadeje.

7

Iesuare ö ma jabuhu hesi örire bogo ma uehorovare jöhoje.

¹Ëhi'amu Iesuro garomo uvadeje: Jew rajohuro anego'i nimiruëromo Judea sa'aroho bogo hi'i Galilee sa'aremu hibe juvadeje. ²Galilee sa'are hibe juvamu Jew rajo jabesi sörö maja börömocho dunovadeje. Sörö hesi ihoho Amo Harihu Ma-Jahuri Vae'amë'e Söröhoje. ³Ësörö majaho dunovamu Iesuare ö maho jaburo ri'öromo Iesu uavareje: Ave amoho nugo'i Judea sa'ahuro va'oromo jasi mu masijoho röjêhijego jasi ijore ijore jijiharue aribövioho jaburo garuomo'irajo. ⁴Ae aho'obëhe jabuhu nosi iho hejörö noehu nimë'oho bogo gurihiroho muoho vaejarue höjo. Êhuni ja mu masije vaejanue javaje jero va'oromo ma-va'orahoro muoho vaenego ae aho'obëhe garuomo'irajo. ⁵Ëhi uavare hesi bëhoho jabumë Iesuare ö ömo'öme jêvadeje röhu hesi öriroho bogo ma uehorovë'ëro êhuni êhi uavareje. ⁶Ëhi uavamu uêvadeje: Nasi majaho bogo rovë'e höjo ijönö rue'iröhëro. Jemëhu söröro va'irarije majaho majae aho'obëhe höjo. ⁷Sa'are mu sisëmu uehorovoruumaje aribövioho jemesi öriroho bogo nu huodëgo varijënoho höjo bëhe bogojio'ego. A'i nasi örire iae nue huodegarue höjo. Rabëni hesi bëhoho naro majêhiromo uêvaje höjo: Jemë mu sisë vaejaruje hö uêvego êhuni nue huodegarue höjo. ⁸Jemesi iojioromo maja

börömoho vaerëjo. Nasi majaho bogo rov'e'ego söröroho bogo ajiomo'ejöjo. ⁹ Èhi uënu'goromo Galilee sa'are èhi hijadeje.

Iesuhu Jerusalem ajiomoromo Amo Harihu Ma-Jahuri Vae'amë'e Sörö garomo jö rjöhijade jöhoje.

¹⁰ Hijamu hesi ö ömo'ömhuro iojiomareje maja börömoho vaeröhëro. Iojiomamu evare Iesuro hu'o ajiomadeje. Bogo va'orahoroho ajiomo'i ma-saginiëri ajiomadeje. ¹¹ Saginiëri ajiomamu Jew rajo a masijohuro sörö ririre Iesu nahoromo uvoruomadeje: Èaho din'ö'e höjo. ¹² Èhi atoromo ae aho'obëhe gemuore gagov-ë'ëro göëro göho saginiëri majahirovoromo Iesuarë jöho uarovareje. Uarovoromo a ioro'iorohuro uvareje: Èaho a mae höjo. A ioro'iorohuro uvareje: Bogajo. Huro ae aho'obëhe sareramuijaje höjo. ¹³ Èhi atoromo Jew a masijoho juhuonëmiromomo aho bogo va'orahoroho Iesuarë jöho ato'i ma-saginiëri atoromadeje.

¹⁴ Èhi'amu Iesuro sörö maja hesi ririre God-are amo börömore ajiomoromo ae jöe majëhijadeje. ¹⁵ Jöe majëhijamu hegorovo Jew rajohuro tiöromomo uvareje: Ae gö hu bogo rjöhijë'e höjo. Èhi jië'oho hu diehi'oromo nuni aji'e jioromo jöho majahuijajëjo. ¹⁶ Jöho majahuijajëjamu Iesuro uëvadeje: Naehu rjöhëhaje jöho bogo naehu uehorovoromo rjöhë'i sa'are na rem'ö'jade ahuro bojemi-jë'ëro rjöhijaje höjo. ¹⁷ Ae rahu God-hu nimaje mu vae'i nimë'oho ë ariböviohuro garomo uvoruomajëjo: Nörö bogo hesi simanëremuoho jöho ëma rjöhui'i a'i God-ro jöho bojami'ego rjöhuijaje höjo. ¹⁸ Ae rahu jabesi simanëremu jö majëhijë'oho jö majëhijarue hesi bëhoho jaburo nimoruomaje höjo jabesi ihoho döro jiojöro. O noehu naguë'oho ramu'ö'jamu rovere a hesi iho döro

jiojōro naguē'oho ēhi javuē'e aribōvioho sareroho bo-
gojavuo'i ma-maemu javuaje hōjo. ¹⁹ Jemē'o uehorovo-
hējo Moses-ro God-are jōgoroho jemē bojēmijade hōjo.
Rōhu jemē bogo ae gemu vadu'oho jōgoroho ejaharuje
hōjo. Jemē rabēni ē jōho ahoromo anego'iro ē'aruējō.
²⁰ Ēhi uēvamu ae aho'obēhe uaruomadeje: Sarerivanuējo.
Sisēhuro baejavē'ēro simane sisērōromo jōvanuējo. Raro
ja anago'iē'ego uvanuējo. ²¹ Uvanuējamu Iesuro uē-
vadeje: Naro mue gemu vaejamu jemē ae aho'obēhe
tiōromo uehore gō gō baejē'e jēvajējo. ²² Rōhu Moses-
ro aharihu jabesi sino tarivēho'irarije muoho bojēmijade
hōjo. Bogo huro aevoromo bojēmi'i a'i urimore jemesi
a mamiohuro aevoromo bojēmijare hōjo. Bojēmijē'ēro
ēhu'ēro jemēro nuho majaro mue vaeromo aharihu jabesi
sinoho tarivēharuje hōjo. ²³ Nuho majaro jemēro a sino
tarivēharuje muoho vaejaruje hōjo Moses-are jōgoroho
ahojōēni. A'i nuho majare naro a hesi sinoho avohahamu
marē barējade hōjo. Ēhi jiē'oho rōhu jemē rabēni uvaru-
jējo: Nōrōro nuho maja hesi jōgoroho ahade hōromo nasi
ōriroho dēho vōrōnimaruējō. ²⁴ Ēhi'oromo jemē nasi
muoho ma-dōemu garomo mevoromo nasi ōriroho dēho
vōrōnējajējo. Nadi ēhioho ē'i nasi mu ōroho ma-avoho
garomo mevorējo.

*Aribōviohuro uarovareje: Na bōrōme namiromo aja-
mui'irōhe aho Iesu hōjo o bogajo. Ēhi uarovare jōhoje.*

²⁵ Ēhi uēvamu gagorovo Jerusalem amo rajo a ioro'ioro-
huro uarovareje: Ēaho nosi a masijehu ano'iē'arue aho
hōjo. Na mae-ējo. ²⁶ Rōhu gahējo. Hu a nunire jōe jōva-
jējo rōhu nosi a masijohuro hesi ōriroho jōho bogo ua'i
ma-nunēremu gavaruējo. Na jabumē garomo uvaruējo:
Ēaho bōrōme namiromo ajamui'irōhe aho hōromo ēhioho
ē'aruējo. ²⁷ Rōhu bōrōme namiromo ajamui'irōhe aehu

rovë'iroho hu di amore jioromo rueröhoho no dadi-vavuo'ajëjo. A'i ë aho di amore jioromo rovadoho iae no gavaruëjo. Ëhuni hu bogo ë aho höjo.

²⁸ Ëhi atamu Iesuro hejadeje. Heromo God-are amo börömore hiromo jöho majëhiromo ma-darugo'o uvadeje: Jemëro uvarujëjo: Noro nörö iae mae gavaruëjo. Di amore jioromo rovadoho ëhu'o gavaruëjo. Röhu jemë bogo avoho gevaruje höjo. Na bogo nasi ëma rue'i Vavuohuro remö'öjamu rovode höjo. Ëaho hu mae höjo. Röhu jemë hu bogo gavaruje höjo. ²⁹ Naro hu gavaje höjo naro hu'o jiamu huro na remö'öjamu rovë'ëro jevë'ëro. ³⁰ Ëhi uëvamu hegorovo guduamo'ie'oromo hesi majaho bogo rovë'e jiamu vuonugareje. ³¹ Vuonugamu a ioro'ioroho aho'obëhe Iesu mae uehorovareje. Mae uehorovoromo uarovareje: Böröme namiromo ajamui'iröhe aehu rovë'iroho na huro ave aho iosiramiro mo bëhi'e mu masijoho vae'a'ajëjo. Bogajo. Ëhuni nani hu ë rueröhe a börömo ho höjo.

Iesu guduamo'iröhego atovarue aribövi rëmö'öjamu rueruomade jöhoje.

³² Jö ëhi vaerovobe rovaruoho Pharisee ariböviohuro hejareje. Heromo jabu'o priest masijohu'o ëho jaburo jabuni atovarue aribövi ioro'ioroho rëmö'öjareje va'oromo Iesu guduamo barueröhego. ³³ Ëhi'amu Iesuro ae uëvadeje: Majae ma-bunemu jemë'o hiromo remö'öjamu rovode a hesirire vuonorö'ö va'ejöjo. ³⁴ Va'iramu jemëro na nahevoromo bogo birohevo'arujëjo. Naehu hi'irodire jemëhu ë ö'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. ³⁵ Ö'irarijoho bogo eni jëvo'ajë uëvamu Jew rajo a masijohuro uarovareje: Ëaho dinö'e va'ego no bogo biroho'iröhego uövuajëjo. Na hu Jew rajehu sa'a göre va'o raromaruire ë va'oromo God rumo'e aribövioho jöe

röjēhi'iröhēni uvajējo o dinö'e va'i uvajējo. ³⁶ Hu uvajējo: Jemē na nahevoromo bogo birohevo'arujējo. O naehu hi'irodire jemēhu ö'irarijoho jemē bogo eni jēvo'ajējo. Ēhi jiē'e jōho hu diehi jōvoromo ē'ajējo.

A i'ovēvaje jovo hesi jō Iesuhu jōvadohoje.

³⁷ Ēhi'amu sörö maja böröme jioje ruejuvo ijo tugoho'i maja börömo maho rovadeje. Rovamu evare Iesuro döre ri'ö namiromo ma-darugo'o uvadeje: Jovo ue'aho'i nēgē'iroho nasi öroro rueromo irējo. ³⁸ Ae rahu na mae uehorovev'oho God-are surire jō jajivoromo uvarēhi ēhi jēvo'ajējo. Ēhesi bēhoho ae rahu mae uehorovev'oho a i'ovēvaje jovohuro jemesi dē vövöbajo'ere jioromo rojomoromo suorovo va'iramu aho i'ovēvo'ajējo. ³⁹ Ējovo jō hesi bēhoho God-are Aru'aho hesi jōho jōvoromo ē'adeje Iesu mae uehorovarue ariböviohuro ijönö ēho bae'irōhego. Iesuhu ēhi jōvade majaroho Aru'ahoho bogo sa'aroho nugö'öjē'e jiadeje ē hesi bēhoho Iesu ö'idöroho bogo ajiomoromo ajoho baejē'ero.

Iesuare jō ae göehu gö uehorovo'i ae göehu gö uehorovare jōhoje.

⁴⁰ Ēhi jōvamu hegorovo a ioro'ioroho ae aho'obēhe uvareje: Ēaho iae jō God-aro baeromo majahuijaje a börömo ruerōhego muebejaruoho hōjo. ⁴¹ A ioro'iorohuro uvareje: Ēaho böröme namiromo ajamui'irōhe aho hōjo. A ioro'iorohuro uvareje: Hu bogo ē aho hōjo. Hu Galilee rajo ae hōjo. Röhu böröme namiromo ajamui'irōhe aho bogo Galilee sa'aroho jioromo rue'a'ajējo. ⁴² A'i God-are surire jajivoromo uvē'e hōjo: Böröme namiromo ajamui'irōhe aho David-are ujoho jiē'ero David-hu hijade ame Bethlehem ē raho'a'ajējo. A'i Iesu Galilee rajero jiē'ero ēhu'ero hu bogo ē uehorovarue a börömo hōjo.

⁴³ Ĕhi atoromo ae aho'obēhe Iesuare jōho jōe gō gō uehorovareje. ⁴⁴ A ioro'iorohuro Iesu guduamo'i nimareje. Rōhu aho hesi sinoroho övoho bogo bamareje.

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovare jōhoje.

⁴⁵ Ĕhi'amu Pharisee ömo'ömohuni priest masijohuni atovarue ariböviohuro mami'e Iesu guduamo barue'i va'ël'ero övemu vuonorö'ö rovamu gëgorovo jabesi masijohuro uëvareje: Jemë rabëni hu bogo guduamo barovarije hōjo. ⁴⁶ Barovarije hōjamu uëvareje: Urimë'i aehu bogo ĕhi jië'e jō ma jōvamu hejaroho ĕ iahuro jō maho jōvamu hegoro ĕhuni vuonugare hōjo. ⁴⁷ Vuonugare hōjamu Pharisee ariböviohuro uëvareje: Na hu jemë'o sarerëmiromo jaguvëvade hōjo. ⁴⁸ Jemë gavarujoho di a masijohuro o di Pharisee ahuro hesi öriroho maho uehorov'e javuajëjo. Bogo'e hōjo. ⁴⁹ Hesi mararomo jijihole vaejarue ariböviohuremu Iesu mae uehorovarue hōjo. Jabumë Moses-are jögoroho bogo hejaruëro jiël'ero ĕhu'ero God-are i'uoho baeruomo hesi hōjo. ⁵⁰ Pharisee ömo'ömohuro ĕhi uënuqoromo jabesi ae gemu Nicodemus-ro mami'e Iesu ga'i va'adohuro ri'öromo uëvadeje: ⁵¹ Ĕjōho bogo maehu hōjo. No aho bogo ĕma uavarue hōjo: Sisëro va'ëjo. Nosi jögoroho bogo ĕhioho hōjo. Urimo huro hesi jö'ero jōho jövego heromo huhu rabe rabe ĕ'adoho heromo evare uavarue hōjo: Ja i'ue baej'e javajëjo. ⁵²⁻⁵³ Ĕhi uëvamu sivoromo uavareje: Sareri ae javajëjo. Na ja Iesuare sa'ae gemuoho Galilee rajëro javël'ero ĕhuni ja hesi öroho avohanuëjo. Rōhu ja'o God-are surire jōho avoho adahoromo ganëjo jō God-aro baeromo majahuijarue aehu Galilee sa'are jioromo rueröhe jōho bogojiajoho.

magonahoho uavadeje: Ma'ino aribövioho dinö'e jioruomajëjo. Na jasi sisë mevoromo i'u bojami'iröhe aho bogohöjo. ¹¹ Uavadeje: Bada ae bogohöjo. Èhi uavamu uavadeje: Èhi jië'oho na'o jasi jö sisëho bogo jövoromo i'uoho bojami'ejöjo. Va'oromo nadi ijoho èhi jië'e muoho vaenëjo.]

Iesuhu sa'ae aho'obëhe ajivavuaje jö huhu jövadohoje.

¹² Èhi'ë'ëro Iesuro röhu maho jöe majëhiromomo uëvadeje: Na ajoho jevë'ëro sa'ae dinö'e dinö'e ajivëvaje höjo. Ae rahu nasi ijore ijore jijihë'iroho bogo mae bogo ramoramorohe jijiho'i ajoho baeromo maro raro-mo'aruëjo. ¹³ Maro raro-mo'aruëjamu Pharisee ömo'ömo-huro uavareje: Röhu jero jasi sivue jasi jöho majahuiromomo uövuanuëjo: Nasi jöho mae höjo. Èhi jië'oho no jasi jöho diehi maho uehorovo'ëjarëjo. Öre bogohöjo. ¹⁴ Öre bogohöjamu uëvadeje: Iae mae-ëjo. Iae na nasi sivue jöho majëhijajëjo. Röhu nasi jöho iae mae höjo. Rabëni hesi bëhoho na dinö'e jioromo rovodoho o dinö'e va'irodoho naro gavaje höjo. Jemë ëho bogo gavaruje höjo. ¹⁵ Jemëro ma-sa'a hesi uehore baeromo ae magonahe sisëro bahijaruje höjo. Na bogo aho sisëroho bahijaje höjo. ¹⁶ Röhu na sisëro bahi'i uehorovo'ibejöjo sareri'e jöho bogo uehorovo'i ma-mae ë'ibejöjo. Rabëni hesi bëhoho na bogo nasi sivuoho mevoromo jöho jövo'i na'o Vavue remö'öjadohu'o noro niö'iro mevoromo jöho majëhijarue höjo. ¹⁷ Èhesi jöho jemesi jögoru surire ave jöho jajivoromo uvë'e höjo: Ae niö'iehu mu garomo ajamirovoromo jöe gemuoho majëhijamu gavë'oho uvorëjo: Jabesi jöho iae mae höjo. Èhi jajivë'e höjo. ¹⁸ Naro nasi jöho majëhijego nasi Vavue sa'are remö'öjadohuro hu'o nasi jöe gemuoho majëhijaje höjo. Èhuni nasi jöho iae mae höjo. ¹⁹ Mae höjamu uavareje: Röhu jasi Vavuoho dinö'e höjo. Dinö'e

höjamu Iesuro uëvadeje: Jemë na'o nasi Vavuohu'o bogo gövuaruje höjo. Jemë na ge'ibejarijëjo nasi Vavuohu'o ga'ibejarijëjo.

²⁰ Iesuro God-are amo börömore hiro mo God-ni suvuoro bahijaru e osare jö röjehijadevare evare ë jöho majehijadeje. Majehijamu aho hu bogo guduamo bava'areje hesi majaho bogo rovë'ëro jië'ëro.

Iesuro uëvadeje: Naehu va'irodire jemë'o ë ö'irarijoho bogo eni jëvajëjo. Èhesi jöhoje.

²¹ Èhi ë'ë'ëro iae Iesuro jöe gö Jew rajoho majëhiromo uëvadeje: Naro öre gö va'ejöjo. Va'iramu jemëro nahevo'iramu röhu mu sisë'e jëvoromo vuovëvo'ajëjo. Vuovëvo'iramu naehu va'irodire ë ö'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. ²² Bogo eni jëvo'ajëjamu rue Jew rajohuro uarovareje: Huro uövujëjo: Naehu va'irodire ë ö'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. Hu diehi uöromo jövajëjo. Na hu anorovo'i jövajëjo. O diehi ë'iro jövajëjo. ²³ Diehi ë'iro jövajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë ave sa'are sisë'i raromaruje aribövie jëvo'i na aruhe döre jioromo ruvebijë'e jevajëjo. Jemë ave sa'aho raje jëvo'i na bogo ave sa'a rajehu jevo'i dö raje jevajëjo. ²⁴ Èhuni uëvajëjo: Jemë sisë'e jëvoromo vuovëvo'ajëjo. Jemë bogo ma uehorovevoromo uvë'oho: Nöröhu uëvaje ë aho hö uvë'oho sisë'e jëvoromo vuovëvo'ajëjo. ²⁵ Vuovëvo'ajëjamu uavareje: Èhi jië'oho ja rahuo javajëjo. Ja rahuo javajëjamu uëvadeje: Na aevoromo uëbe rovode ë aho jevajëjo. ²⁶ Jemesi mu sisë jöho aho'obëhe nasiriro jiajëjo jövo'irodoho. Röhu remö'öjade aehu uevamu hejode jöho na èhuremu jövaje höjo sa'are raromaruje aribövioho jemëro hejöro rabëni hesi bëhoho remö'öjade aho jö maemu jövajëro jië'ëro.

²⁷ Ĕhi uēvamu jaburo bogo avoho uehorovoromo uvareje: Remō'ōjade hō uōvuaje aho Vavuoho hōjo. ²⁸ Bogo ēhioho uvoruomamu Iesuro uēvadeje: God-are A Maho na banigojiomevoromo dōre nugevē'iroho evare jemē avoho garomo uvo'a'arujējo: Nōrōhu uēvaje ē aho hōjo. Evare jemē garomo uvo'a'arujējo: Na bogo nasi simanoho muoho vae'i Vavuehu rōjehijade jōhuremu jōvaje hōjo. ²⁹ Remō'ōjade ahuro bogo vuororemiromo va'i na'o hijaje hōjo hu nimaje muoho naro majae ēhi vaejajego. ³⁰ Ĕhi uēvamu hegorovo ae aho'obēhe hesi ōrire mae uehorovareje.

Sisē hesi darugore raromaruoho Iesuhu jiovēho'i uvade jōhoje.

³¹ Jew rajo ioro'iorohuro Iesure jōho mae uehorovamu gagorovo uēvadeje: Jemē nasi jō ejehonōvē'oho nasi ijo-rajo mae jēvo'ajējo. ³² Ĕhi jēvo'iramu jō maho ga'a'arujējo. Jō maho garomo ēhuro ijonōho i'u'e mu hesi uhure jēvajoho barējēvo'i ma-sasohē'e mu hesi aharire jēvo'ajējo. ³³ Jēvo'ajējamu uavareje: Iae ēhi hōjo rōhu no Abraham-are ujo ōmo'ōmēro javuē'ēro avare i'u'e mu hesi uhuroho bogo raromobe rov'e javuajējo. Ĕhi jiē'oho ja diehi uōromo ē'anuējo: I'u'e mue jēvajoho barējēvo'ajējo.

³⁴ Barējēvo'ajējamu Iesuro uēvadeje: Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Ae rahu sisē vaejaruoho mu sisē hesi uhure jioruomajējo. ³⁵ I'u'e mu vaemu vaejarue aribōviorohuro aganohu'o ma-jahuri raromo'i harihu ōmo'ōmohuro aganohu'o ma-ioro'iolemu raromarue hōjo. ³⁶ Jemē i'u'e mu hesi uhure jēvamu Harihu naehu tugohēhē'oho ēhuro iae mu ma hesi aharire jēvo'ajējo. ³⁷ Iae na garomo uvajējo: Jemē Abraham-are a uje jēvajējo. Rōhu nasi jōho bijōnēgo'ego ēhuni anego'iē'arujējo. ³⁸ Nasi Vavuehu rōjehijamu gavode jōho naro jōvaje hōjo. A'i jemēro

jemesi vavuehu uëvamu hejarije jöho ejahoromo ömaruje höjo.

³⁹ Ömaruje höjamu uavareje: Röhu nosi aevo'i jiade vavuoho Abraham jio'i no hesi ujo ömo'ömoho javuajëjo. Hesi ujoho javuajëjamu uëvadeje: Iae ëhi jëvajëjo röhu jemë Abraham-are ujo mae jëvo'ibejajo huhu mu ma vaejade ëhi jië'e mu maho vae'ibejarijëjo. ⁴⁰ Godhu uevamu hejode jö maho majëhibe rovode höjo röhu jaruvoho jemëro na anego'ië'arujëjo. Abraham ëhi jië'e muoho bogo vaenövade höjo. ⁴¹ Jemesi vavuehu sisë'i ë'adëhi ëhi ë'arujëjo. Ëhi ë'arujëjamu uavareje: Asë'e no bogo öbiehu javuo'i God gemu nosi Vavuoho höjo. No hesi ujo mahuremu javuajëjo.

⁴² Ujo mahuremu javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë ëhi uvarujëjo röhu jemesi Vavuoho God jio'ibejajo nasi örire rajehi'ibejarijëjo. Rabëni hesi bëhoho na God jiajire jioromo rovodoho aviae jevajëjo. Bogo nasi ma-rue'i God-ro na remö'öjamu rovode höjo. Röhu jemëhu bogo rajehijarujohuni ëhuni God bogo jemesi Vavuehu höjo. ⁴³ Jemë rabëni nasi jö bëhoho bogo avoho hejarujëjo. Nasi jöho bijönëgo'ego ëhuni ë'arujëjo. ⁴⁴ Jemë jemesi vavu hesi agane gemuoho jëvajëjo. Röhu jemesi vavuoho Satan höjo. Jemesi vavuehu nimajëhi ëhi ömo'i nimaruje höjo. Ni'i'ivadire Satan-ro aevoromo ae muo'amobe rovë'e höjo. Hu ma-sareri'e jöemu uehorovajëro ëhuni hu jö maho bogo ajamijaje höjo. Hu sareri'e jö jövë'iroho hesi muoho ëhi jië'ëro ëhu'ëro hu ëhi gemu muoho vaejaje höjo rabëni sareri'e mu hesi bëhoho hu jië'ëro sareri'e jöhemu uehorovajëro jië'ëro. Jemë'o ëhi gemuoho jëvajëjo. ⁴⁵ Naehu jö ma jövajoho ëho bijönimoromo jemë nasi jöho bogo ma uehorovaruje höjo. ⁴⁶ Di aho ja nasi sisë garomo huruoho'iranoho eni javajëjo. Nasi sisëho bogojië'ëro jemë huruoho'irarijoho bogo eni jëvajëjo. Naehu

jö ma majëhijajoho jemë rabëni nasi öriroho bogo maho uehorovevarujëjo. ⁴⁷ God-are aganoho hesi jöho hejarue höjo. Röhu jemë bogo God-are agane gemuoho jëvë'ëro ëhu'ëro hesi jöho bogo hejaruje höjo.

Iesuro uëvadeje: Abraham bogo rahadevaroho evaroho naro hibe rovode höjo. Ëjöho Iesuhu jövadohoje.

⁴⁸ Ëhi uëvamu Jew rajohuro Iesu birevoromo uavareje: Iae no mae uavare höjo: Ja sareri'e Samaria rajo va'ëne javanovajëjo. Satan-are a sisëho jasi dëre jiajëjo. ⁴⁹ Jiajëjamu uëvadeje: Satan-are aho nasi dëroho bogo-höjo. A'i naro nasi Vavu hesi ihoho banigojiomego döro jiaje höjo. Röhu jemëro nasi ihoho sisë vaejeharujëjo sa'aro jiehojöö. ⁵⁰ Röhu nasi ihehu döro jioröhoho ëho bogo naehu uehorovo'i a'i A Göhuro iae uehorovaje höjo. Ëho uehorovoromo huro bööröme namiromo nasi jöho mae mevehaje höjo. ⁵¹ Ave jöho na jö mae uë'ië'a-jëjo. Ae rahu nasi jö ejehë'oho ijonöho bogo mae bogo vuovëvo'ajëjo. ⁵² Bogo vuovëvo'ajëjamu rue Jew rajohuro uavareje: Avevejö'oho iae no gavaruoho Satan-are a sisëho jasi dëre jiajëjo. Abraham'o jö God-aro baeromo majahuinövare a masijohu'o mami'e vuovobe rovë'e höjo. Röhu jero uövuanuëjo: Ae rahu nasi jö ejehë'oho bogo mae bogo vuovëvo'ajëjo. ⁵³ Nosi aevo'i jiade vavuoho Abraham guomade höjo. Na jero uvanuëjo: Na Abraham iosiramijë'e a bööröme jevajëjo. O jö God-aro baeromo majahuinövade aribövioho vuovobe rovë'e höjo. Diehi jië'e aharo nimoronimorohë'i jövanuëjo. ⁵⁴ Jövanuëjamu Iesuro uëvadeje: Naro nasi ihoho banigojiomo'ibejöö ëho bëhe bogojio'ibejajo. Röhu nasi Vavuohuro nasi ihoho banigojiomehego döro jiaje höjo. Ëaho jemëro uvaruje höjo: God nosi Böörömo höjo. ⁵⁵ Röhu jemë hu bogo gavë'e jëvajëjo. Naro iae hu gavaje höjo. Na uë'ibejöö: Na

hu bogo gavaje hö uë'ibejjo jemë jö sareri'e ae jëvajúhi na éhi jí'e ae jevo'ibejajo. Röhu iae naro hu garomo hesi jöho ejahaje höjo. ⁵⁶ Jemesi aevo'i jiade vavuoho Abraham-ro naehu hijode maja ga'iröhohuni éhuni nimoroho avohade höjo. Nimorohé'ëro naehu hijode majaho iae hu gavamu dë sasohade höjo. ⁵⁷ Dë sasohade höjamu rue Jew rajoho jaburo uavareje: Sarerivanuëjo. Hu mami gö gö'e guomadoho ja vadune aho'obëhe 50-ho bogo baejë'e javajëjo. Éhi jí'oho ja diehi'oromo Abraham gavane höjo. ⁵⁸ Gavane höjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Abraham bogo rahadevaroho na urimoho jevë'e jiade höjo. ⁵⁹ Éhi jövamu hejë'i vajami'irögoro munëho ujuohareje. Ujuohamu Iesuro gurihrovë'ëro God-are amo börömocho nugo'i va'adeje.

9

Iesuhu nuni ramoramovë'e a ajamamu marëjade jöhoje.

¹ Iae Iesuro juvo va'adeje. Va'ihö gavadeje nuni sisë'e ae gemu hijamu rahade majare aevoromo hesi nunoho sisërëjävë'ëro jí'ëro. ² Éaho ë hijamu gagorovo Iesure ijorajo ömo'ömohuro uavareje: Tisa rahuare sisëro éhuro nuni sisë'oho rahade höjo. Na hesi sisëro o hesi vëmu vavu'o jabesi sisërajo. ³ Éhi uavamu uëvadeje: Bogo hesi sisëhuro o bogo hesi vëmu vavu'o jabesi sisëhuro éhuro nunoho sisërëjade höjo. A'i sisërëjade hesi bëhoho jemë ga'irarijago God-ro hesi darugohuro diehi ajamego mae jiajoho iae éhuni nuni sisë'oho jiade höjo. ⁴ Aji maja jiajevare evare sa'are remö'öjade aehu nimaje muoho no vaenövo'ëjarëjo. Vahiromavuo'ië'ajëjo. Evaroho aehu mu vae'iröhoho bogo eni jio'a'ajëjo. ⁵ Na ave sa'are hijajevare evare na ajoho jevë'ëro sa'ae aho'obëhe ajivëvaje höjo.

⁶ Ĕhi uēnugoromo sabēro sa'aho ödivoromo tevoromo övėro hatohatovoromo nuni sisē'e a hesi nunoho buejahadeje. ⁷ Buejahoromo uavadeje: Siloam jovo e'uoro va'oromo nu ano'o'oho eguējo. Rōhu Siloam nosi jōehu huotovē'o'oho nugō'ōjade jōhoje. Nu ano'o'oho eguējamu hegorovo rue nuni sisē'e ahuro va'oromo nu ano'o'oho eguoromo mae uherihoromo vuonorō'ō rovadeje.

⁸ Rovamu hesi amo rajohu'o a ioro'iorohu'o böviēni bise'ēni ēninēmi'ego ganövē'ėro jaburo uarovareje: Ave iaho urimē'i hiromu noehu ajamijōro ēninamuinövade aho hōjo. Na mae-ējo. ⁹ Na mae-ējamu a ioro'iorohuro uvareje: Io'ajo. Iae ē aho hōjo. A ioro'iorohuro uvareje: Bogajo. Ae gö ē iaho va'ēne hōjo. Ĕiaho va'ēne hōjamu rue ahuro uēvadeje: Na bogo ae göehu jevo'i jemesi örire ēninēmijode aho jevajējo. ¹⁰ Ĕninēmijode aho jevajējamu uavareje: Ĕhi ji'ē'oho diehi'amu jasi nunoho marējahade hōjo. ¹¹ Marējahade hōjamu uēvadeje: Ae gemu hesi ihe Iesu ē ahuro busasovē'e sa'aho hatohatovoromo nunoho buejehoromo uevade hōjo: Siloam jovo e'uoro va'oromo nu ano'o'oho eguējamu naro va'oromo eguoromo evare mae uherihode hōjo. ¹² Mae uherihode hōjamu uavareje: Rōhu hu dinō'e hōjo. Dinō'e hōjamu uēvadeje: Hesi nani'ajo.

¹³ Ĕhi uēvamu ē urimo nuni sisē'e jiade aho ē ariböviohuro hu'irae baeromo Pharisee aribövi jabesirire va'areje. ¹⁴ Rōhu mami'e Iesuhu busasovē'e sa'a hatohatovoromo ē ia hesi nuni dadovahade majaho Jew rajehu mu bogo vae'i ma-nuharue majaho jiadeje. ¹⁵ Ma-nuharue majare Iesuro nunoho dadovahē'ego Pharisee aribövioho jabu'o jōe gemuoho uavareje: Diehi'amu jasi nunoho marējahade hōjo. Marējahade hōjamu uēvadeje: Huro busasovē'e sa'aho hatohatovoromo nunire buejhamu naro va'oromo nu ano'o'oho eguē'ėro ēhu'ėro mae uher-

ihaje hōjo. ¹⁶ Mae uherihaje hōjamu Pharisee aribōvi ioro'iorohuro uvareje: O ē ahuro nunoho dadovahoromo ēhuro nuho maja hesi jōgoroho ahade hōjo. Ēhu'ēro ē aho bogo God-hu nugō'ōjamu rovē'e aho hōjo. Bogo God-hu nugō'ōjamu rovē'e aho hōjamu Pharisee a ioro'iorohuro uvareje: Iae ēhi hōjo rōhu hu a sisē jio'ibejajo hu diehi'oromo ēhi jiē'e mu masijoho vae'ibejajo. Ēhi uarovoromo Pharisee aribōviohuro jōe gō gō uehorovo'amareje. ¹⁷ Jōe gō gō uehorovoromo urimo nuni sisē'e jiade aho rōhu maho jōe majahiromo uavareje: Jero uōvuauējo: Huro nasi nunoho dadovehade hōjo. Ēhi jiē'oho ja uehorovanuoho hu diehi jiē'e ae hōjo. Diehi jiē'e ae hōjamu uēvadeje: Hu jō God-aro baeromo majahuijaje ae hōjo.

¹⁸ Rōhu rue Jew rajohuro uvareje: Nani sareramuiromo uōvuaruējo: Aveo'i nuni sisē'e jiadoho avevej'oho gava-jēromo ae uēvareje: Uēvego ave a hesi vēmu vavu'ohuro rue'irarējo. ¹⁹ Jabumē rovamu uēvareje: Na ave aho jemesi harihe hōjo. Jemē uōvuarije hōjo: No ave harihu baejare majare evare hu aevoromo nuni sisē'e jiade hōjo. Na mae o sarerējo. Mae jiē'oho diehi'ē'ēro jaruvoho hu mae uherihajējo. ²⁰ Mae uherihajējamu rue vēmu vavu'ohuro uēvareje: No gavaruoho ave aho iae hu nosi harihe hōjo. No hu baejarevare evare aevoromo nuni sisē'e jiade hōjo. Ējōho iae no gavaruējo. ²¹ Rōhu rahuhu diehi ajamamu nuni dadovadoho no bogo gavē'e javuajējo. Jue'io ua garego huro hesi jō'ēro majēhi'irajo hu bōvie jiaje. ²² Rōhu vēmu vavu'ehu ē jō uēvare hesi bēhoho jaburo ē Jew rajo masijoho juhuonēmijareje. Urimē'i ē a masijohuro jōe mevoromo ae aho'obēhe uēvareje: Ae rahu huruoho majahuiromo uōvuē'oho: Bōrōme namiromo ajamuijaje aho Iesu hō uōvuē'oho ēhi jiē'e aribōvioho noro ahēvo'iramu ijonōho nosi osa bōrōmoroho bogo

rueromo God rajahinövo'aruëjo. Èjöhö uehorovoromo vëmu vavu'ohuro juhuonëmijareje. ²³ Juhuonëmiromö èhuni uëvareje: Èaho bövie jiaje èhuni jemëro hu ua garëjo.

²⁴ Hu ua garëjamu hegorovo rue a masijohuro jöe nugö'öjareje urimo nuni sisë'e jiade ahuro vuonorö'ö rueröhego. Jöe nugö'öromö rovamu Iesuare jöhö atoromo uavareje: God-are nunoro jöe ma-maemu jövego no hejarëjo. No gavaruohö è aho a sisë höjo. ²⁵ A sisë höjamu uëvadeje: Na'ö bogo gavajëjo. Nani hu a sisë höjo ö bogajo. Röhu jöe gemu iae na gavajëjo urimo nuni sisë'e jevadohö jaruvohö mae uherihevo'ego. ²⁶ Èhi uëvamu uavareje: Hu diehi'avade höjo. Hu diehi nunohö dadovahade höjo. ²⁷ Dadovahade höjamu uëvadeje: Na mami'e uëvamu jemëro bogo ejeharije höjo. Rabëni röhu mahö he'li nëgajëjo. Nani jemë'o hesi ijore ijore jijiho'li nëgo'ego ö rabëni ue ge'li arijarujëjo. ²⁸ Ue ge'li arijarujëjamu sivoromö uavareje: Ja è ia hesi ijore ijore juvanue ae javajëjo. No bogajo. No Moses-are jögoru ijore ijore jijiharue aribövie javuajëjo. ²⁹ No iae garomö uvarue höjo: God-ro Moses jöe bojamamu majahuijade höjo. A'li è a gö hesi bëhohö no bogo gavaruëjo. ³⁰ Bogo gavaruëjamu rue nuni sisë'e jiade ahuro uëvadeje: Asë'e jemë diehi'oromö hesi bëhohö bogo gavaruje höjo. Iae huro nasi nunohö dadovehade höjo röhu jemë hu bogo gavaruje höjo. ³¹ No gavaruohö God a sisë jabesi jöhö bogo ejëhaje höjo. Ö aehu God uehorovoromö huhu nimaje mu vaejë'ohö èhi jië'e ariböviohö God-ro ejëhaje höjo. ³² Ni'li'ivadire jioromö èhi rö avevejö'ohö bogo hebe rovë'e javuajëjo uvavamu: Vëmu dëre jioromö nuni sisë'e raharohö aëro nunohö dadovëhade höjo. ³³ God bogo nugö'öjego rue'ibejajo èhi jië'e darugo'e mu vaejajohö hu bogo mae bogo eni jio'ibejajo. ³⁴ Bogo eni jio'ibejajamu

uavareje: Jasi vēmu hesi dēre jioromo mu sisēmu vaebe rovē'e javajējo. Ēhi javajējo rōhu ja diehi'oromo jōgoroho bojamuijanuējo. Ēhi uanugoromo jabesi osa bōrōmoroho rarovō'ōjamu va'adeje.

Ae gō dē vōvōbajo'e ramoramovē'e raromarue jō Iesuhu jōvadohoje.

³⁵ Ērarovō'ōjamu va'ade jōho aēro atamu Iesuro hejadeje. Heromo ē aho bihororomo uavadeje: Na ja God-are A Ma hesi ōriroho mae uehorovanuējo. ³⁶ Mae uehorovanuējamu uavadeje: Rōhu God-are A Maho rahuo hōjo. Uevego na hesi ōrire mae uehorovōjo. ³⁷ Mae uehorovōjamu Iesuro uavadeje: God-are A Maho jero mami'e gavane hōjo. Rōhu aviavejō'e ja'o jōe jōvajējo. Iae na jevajējo. ³⁸ Na jevajējamu uavadeje: Bada naro jasi ōrire mae uehorovavajējo. Mae uehorovavajēromo ague aho hiromo rajahijadeje.

³⁹ Rajahijamu Iesuro uēvadeje: Naro sa'are rovode hōjo mae o sisē aribōvie mevēvo'irodēni. Nuni ramoramō'e aribōvioho nune dadovēho'i ma-dōhemu nuni ma'e aribōvioho nune tugohēho'irodēni ēhuni sa'are rovode hōjo. ⁴⁰ Ēhi uēvamu Pharisee a ioro'iore bēhire raromaro-huro ē jōho heromo uavareje: Na ja nosi jōho jōvoromo ē'anuējo. No bogo nuni ramoramō'e aribōviehu javuajējo. ⁴¹ Javuajējamu Iesuro uēvadeje: Jemē nuni ramoramō'e jēvo'ibejajo jō sisēho bogojēvo'ibejajo. Rōhu jemē ēma uvaruje hōjo: Iae no mae gavarue hōjo. Ēhuni jemesi sisēho iae jēvajējo.

10

Sheep-ehu raromarue amo hesi uhu jō Iesuhu jōvadohoje.

¹ Iae Iesuro uhu'e uēvadeje: Ave jōho na jō mae uē'iē'ajējo. Ae rahu sheep jabesi amore va'iē'iroho

bogo ojoro ho va'i buoru iromaroho ruahoromo va'amu gavë'oho uvo'a'anuejo: Ëhi jië'e aho anano'e vajiohu'e ae höjo. ² O ae rahu ojore va'amu gavë'oho uvo'a'anuejo: Ëho sheep muebe'amaje aho höjo. ³ Sheep muebe'amaje aho sheep amore va'ia'amu gavë'iroho ojo muebejaje ahuro ojoho jiovahego ë va'aje höjo. O sheep-ohuro hesi huëho heruomaje höjo. Hejego hesi sheep gemu gemu hesi ihoho uvoromo sö ujuohoromo va'o amonö höröjaje höjo. ⁴ Sö ujuoho va'o barënu goromo evare jabesi nuninö va'ego sheep-ohuro ijore va'oruomaje höjo hesi huëho heruomajëro jië'ëro. ⁵ A ioro'ioro jabesi huëho bogo hejaruëro jië'ëro jabesi ijoro ho bogo va'i huruomoromo va'oruomo'ajëjo.

⁶ Ëjöho Iesuro uhu'e uëvamu ë jö hesi bëhoho bogo avoho hejareje.

Sheep muebe'amaje a maho hu Iesu jiaje jö Iesuhu jövadohoje.

⁷ Bogo avoho hejë'ëro Iesuro uëvadeje: Ave jöhu'o na jö mae uë'ie'ajëjo. Na sheep-ehu va'oruomaje ojoho va'ëne jevajëjo. ⁸ Urimo rueruomade aribövioho anano'e vajiohu'e a va'ëne jëvobe rovadoho nasi sheep mahuro jabumë bogo ejëhare höjo. ⁹ Na ojo va'ëne jevajëjo. Ae rahu nasirire ruaho rovë'oho maro jioruomo'ajëjo. Maro jioromo ruaho rueromo osare jioromo ruaho va'oromo va'orahonö ioho birohoro uel'ahoruëjo. Ëhi gemu ë'onövo'aruëjo. ¹⁰ Röhu anano'e vajiohu'e ahuro rueruomaje höjo vajiohëro ujuoho'i bijuëmo'i ijumo'amo'irovo. Naro rovode höjo nasi sheep ömo'ömohuro i'ovoromo ma-marö raromoröhego.

¹¹ Sheep muebe'amaje a maho na jevajëjo. Sheep muebejaje a mahuro uvaje höjo: Naehu sheep jabesi jöëni nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovë'oho iae

mae höjo. ¹² O ma-moniemu nimoromo ae gö hesi sheep muebejahaje aho ëho bogo sheep jabesi vavuoho jio'i ma-muebe'amajëro jië'ëro ga'iröhe vörö'e mioho rovamu gavë'iroho sheep-oho rëmö'öromo ju'ebiromo va'aje höjo. Ju'ebiromo va'ego miohuro ro sheep-oho umi ujuoho va'ego sheep ioro'iorohuro huruomoromo arua anumiae va'aje höjo. ¹³ Amo a hesi sheep muebejahajohuro moniemu nimë'ëro sheep-oho bogo huëho baejävaje höjo. Èhu'ëro huruomaje höjo. ¹⁴⁻¹⁵ A'i na sheep muebe'amaje a maho jevajëjo. Vavuohuro na ge'i naehu Vavu gavajëhi ëhi naro nasi sheep-oho ga'amaje höjo. O nasi sheep-ohuro na geruomaje höjo. Èhi jië'ëro naehu sheep jabesi jöëni nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovë'oho iae mae höjo. ¹⁶ Röhu sheep ioro'ioroho iae jevajëjo. Jabumë ave sheep amoroho bogo raromarue höjo. Bogo raromaruoho jabu'o sösjëvo rue'ejöjo. Rueromo jöe majëhi'iramu ejehonövo'aruëjo. Èhu'ëro jië'ëro sheep aho'obëhe ma-gemuoro jio'i sheep muebejaje aho ma-gemu jevo'ajëjo.

¹⁷ Vavuehu na rajehijaje hesi bëhoho naro guomorovo'ejöjo i'ovoromo röhu maho hi'irodëni. ¹⁸ Aho bogo ma-anego'i nasi nimoromo bojamirovo'iramu anego'iramu guomevo'ajëjo. Naehu bojamirovamu anegamu guomevë'oho iae mae höjo. O ajamirovoromo i'ovoromo röhu maho hijë'oho ëhu'o iae mae höjo ëhi guomoromo röhu maho ri'ö'irodoho nasi Vavuohuro uevamu hejë'ëro jevë'ëro.

¹⁹ Èhi uëvamu hegorovo rue Jew rajohuro röhu maho jöe gö gö uehorovareje. ²⁰ A ioro'ioroho aho'obëhe jaburo atoromo uarovareje: Satan-are a sisë gemuëro hesi dë vövöbajo'ere abuejë'ëro simane sisë'i uehorovoromo jövajëjo. Jemë rabëni hesi jöho hejarujëjo. ²¹ A ioro'iorohuro uarovareje: O huhu jö jövajoho bogo Satan-are a hesi

dëroho abuejè'ëro jöho jövajëjo. Ëhesi bëhoho Satan-are a sisëhuro nuni sisë'e aho diehi ajamego mae jio'ibejajo. Bogajo. Ëhi atoruomadeje.

Jew rajo ariböviehu Iesuare örire bijönimoruomade jöhoje.

²² Iae Jerusalem amore maja börömo rovadeje. Ëmaja börömo hesi bëhoho Jew rajo ömo'ömohuro uehorovoromo uvonövareje: Evare majare nosi a mamiohuro God-are amo börömo hesi ojoho jiovoromo God-are örire ma-ioro'ioemu bojamare höjo hesi baeröhego. Ëmaja börömo runoni majae jië'iro evare rovadeje. ²³ Ëmaja börömo rovamu Iesuro God-are amo börömo hesi haradare juvadeje. Harada hesi ihoho Solomon-are Haradae jiadeje. ²⁴ Juvamu gagorovo Iesu ririre jio'i Jew rajohuro ruë numë riravo rova'oromo uavareje: Ja divare jö subivahuanuoho vuonugo'iramu ehuro bogo dadivavuo'ajëjo. Ma-sama'e majahuijego hejarëjo. Na ja böröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo o bogajo. ²⁵ Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Naro mami'e uëvode höjo. Röhu jemë bogo ma uehorovevaruje höjo. Naro nasi Vavu hesi ihore mu masijoho vaejaje höjo jemëro ë muoho garomo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Nörö iae a mae höjo. ²⁶ Röhu jemëhu na bogo ma uehorovevaruje hesi bëhoho jemë bogo nasi sheep-oho jëvajëjo. ²⁷ Nasi sheep-ohuro nasi huëho heromo ejehoruomego naro jabumë gëvaje höjo. Gëvego jaburo nasi ijore ijore jijihoruomaje höjo. ²⁸ Nasi ijore ijore jijihoruomego naro jabu ajëmege ma-ioro'ioemu maro raromarue höjo. Ëhu'ëro jië'ëro jabumë bogo mae bogo sisëroho va'oruomo'ajëjo. O nasi övo döre raromaruoho aho bogo baeniehi'aruëjo. ²⁹ Nasi Vavue jabumë baejëvoromo nasi örire bojemade ahuro aho'obëhe iosirëmië'e höjo. Ëhuni Vavu hesi övo döre

raromaruoho aho bogo baeniahi'aruëjo. ³⁰ Na'o nasi Vavuohu'o no gemuoho javuajëjo.

³¹ Na'o nasi Vavuohu'o no gemuoho javuajëjamu hegorovo Jew rajohuro urimo munëhu vajami'ië'aroho röhu maho munëho ujuohareje vajami'irovo. ³² Munëho ujuohamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Vavuohuro na aje-mamu mu mae aho'obëhe vae'amamu gavarije höjo. Di mu vaejamu gavarijohuni munëho vajemi'ië'arujëjo. ³³ Munëho vajemi'ië'arujëjamu uavareje: Bogo mu ma hesi jöënioho munëho vajami'ië'aruëjo. A'i jero God-are ihoho ijumo'ego ëhuni ë'aruëjo. Ja ma-ae javajëjo. Röhu jero uvanuëjo: Na God jiaje gemuoho jevajë uvanuohuro ëhuro God-are ihoho ijumanuëjo. ³⁴ Ijumanuëjamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemesi jögoru surire jajivoromo ëhi uv'e höjo: God naro uëvajëjo: Jemë god ömo'öme jëvajëjo. ³⁵ Ëhi jajivë'e höjo. God-are surire jöho ioro'ioremu jioröhe jöho höjo. Ësurire jajivoromo uv'e höjo: God-are jö baejare aribövioho jabumë god ömo'öme jio'amajë uv'e höjo. ³⁶ Röhu na bogo ma-God-are jöho bae'i a'i Vavuohuro na baejevoromo sa'are remö'öjamu rov'ëro uëvajëjo: Na God-are Harihe jevajëjo. Ëhi jië'oho jemë rabëni uevarujëjo: Jaehu uövuanuoho: Na God-are Harihe jevajë uövuanuohuro ëhuro God-are ihoho ijumanuëjo. Ëhi jië'oho bogo maehu höjo. ³⁷ Röhu nasi Vavuehu bojemade muoho na na vaejaje höjo o bogo vaejaje höjo. Bogo vaejaje jevamu gavë'oho nadi maho uehorovevorëjo. ³⁸ Röhu Vavuehu bojemade muohuremu iae na vaejaje höjo. Nani jemëro na bogo ma uehorovevo'arujëjo röhu nasi muoho ëhuro garomo uvorëjo: Iae mae-ëjo. Vavuohuro ajamamu vaejade höjo. Jemë ëhi uehorovë'oho ëhuro avoho ga barëromo uvo'a'arujëjo: Vavuohuro nasi dë vövöbajo'ere jio'i naro Vavu hesi dë vövöbajo'ere jiaje höjo.

³⁹ Ĕhi jövamu hegorovo rueho jaburo röhu maho Iesu guduamo'ie'areje. Guduamo'ia'amu garaedëgoromo va'adeje.

⁴⁰ Va'adoho va'o Jordan jovoho beromo ioni gönö va'oromo John-hu aevoromo bapataeto vaejëvadire ë va'o hijadeje. ⁴¹ Va'o hijamu gagorovo ae aho'obëhe rueruomadeje. Rueromo uarovareje: John bogo darugo'e mu masijoho vaenövade höjo. Röhu ave a hesi jö John-hu majahuijamu hejaroho ë jöho aho'obëhe iae mae uövuade höjo. ⁴² Ĕhi uarovoromo ae aho'obëhe Iesu ë öri ari'ere mae uehorovoruumadeje.

11

Lazarus guomade jöhoje.

¹ Iae guomo guomo'e ae gemu hesi ihoho Lazarus Bethany amore hijadeje. Röhu hesi ma'ine niö'i Mary'o Martha'o jabesi amoho gemuoho jiadeje. ² Röhu Mary hu majae ijönö hiromo Badare hörure ridi'e jovehu otehodivoromo simano uehu uhijaho'iröhe magonahoho jiadeje. Amo ë magonaho hesi ma'ine Lazarus-ro guomo guome baeromo hijadeje. ³ Hijamu Lazarus-are ma'ine niö'iro jöe nugö'öromo Iesu uavareje: Bada jaehu huë baejanue aho guomo guome baejë'e höjo. ⁴ Guomo guome baejë'e höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ĕguomo guomo baejade hesi bëhoho hu bogo ioro'ioremuoho guomo'irögoro God-are ihoho döro jioröhego. Hu guomo guome baejë'ero ëhu'ero God-ro ajemi'iramu hesi Harihe nasi ihohu'o dö maro jio'a'ajëjo. ⁵ Röhu Iesuro ö'o ö'o Martha'o Mary'o jabesi ma'ine Lazarus'o ëhi dë vövöbajo'e aho'o uehorövëvadeje. ⁶ Amo hejade uavamu: Lazarus guomo guome baejë'e hö uavamu heromo bogo Judea sa'aroho va'oromo Lazarus ga'irögoro ëhi hijamu majae niö'i barëjëvadeje.

⁷ Majae niö'i barëjëvamu gagorovo hesi ijaraho ömo'ö-moho uëvadeje: Ruehego no Judea sa'are vuonorö'ö va'arëjo. ⁸ Va'arëjamu ijarahoho jaburo uavareje: Tisa iae mae höjo röhu avevejö'e Jew rajoho jaburo ja munëro vajami'ië'are höjo. Ëhi jië'oho ja rabëni ë sa'aroho vuonorö'ö va'ië'anuëjo. ⁹ Va'ië'anuëjamu Iesuro uëvadeje: Aveho aji majaromëro jië'ëro va'ejöjo. Jemë'o uehorovohëjo. Majae höröromo hour aho'obëhe 12 barëjego evare beva'aje höjo. Ëhu'ëro ae rahu maja'e jijihë'oho ave sa'ae aho'o hesi ajire jijihoromo ëhuro bogo biberovarue höjo. ¹⁰ O vahi'e jijihë'oho ajoho bogojëvë'ëro ëhuro biberovarue höjo. ¹¹ Ëhi uëromo ijonö uëvadeje: Nosi aemo'aemoho Lazarus niavë'e höjo. Ëhuni na va'oromo io'ejöjo. ¹²⁻¹³ Io'ejöjamu hesi ijarahoho jaburo uvareje: Nani Iesuro uöromo ë'ajëjo: Lazarus ma-niavajë uövua-jëromu uavareje: Bada hu niavë'oho iae marë'ajëjo. Röhu Iesu bogo ëhioho uë'i a'i uëromo ë'adeje: Lazarus hu guomë'e höjo. ¹⁴ Ëhuni Iesuro huruoho majëhiromu uëvadeje: Lazarus guomë'e höjo. ¹⁵ Guomamu naehu bogo hu'o hijodohuni ëhuni jemesi jöëni nimorohajëjo ëhuro jemëro nasi muoho garomu mae uehorovo'irarijego. Röhu ruehego no hesirire va'arëjo. ¹⁶ Ëhi uëvamu hegorovo Thomas hesi ihoho aehu uvaruoho Huodi'e Rahade Aho huro ijaraho ioro'ioroho uëvadeje: Go va'ohëgo no'o va'oromo Iesu'o gemu mae vuovo'irarëjo.

Iesuhu vuovë'e aribövi ajëmëgo i'ovoromo ri'öromo mae raromarue jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁷ Ëhi'amu Iesuro va'oromo Bethany amore hörö'irögoru hejade uavavamu: Lazarus mami'e guomamu guavaroho majae ëhi niö'i ëhi niö'i barëjë'e höjo. ¹⁸ Röhu Bethany amoho Jerusalem bëhire jië'ëro 3 kilometre rabu'e jadeje. ¹⁹ Ëhu'ëro Jew raje ae aho'obëhe

jaburo Jerusalem jioromo Bethany rovë'ëro ë raromareje Martha'o Mary'o jabesi ma'inoho guomë'ëro huë vavaeni baejaruoho sanuëmiröhëro.

²⁰ Èhi'amu Martha-ro hejade uvavamu: Iesu rova-jëjumu hegorovo osare jioromo höröromomo Iesu biroho'i rovadeje. Rue'irögoro Mary-ro èhi osare hijadeje. ²¹ Hijamu Martha-ro rueromo Iesu birohoromo uavadeje: Bada ja ave hi'ibejanëjo nasi ma'inoho bogo guomo'ibejajo. ²² Nasi ma'inoho iae guomë'e höjo. Röhu jaruvohu'o God-hu diehi ajamijöro Iesu jaehu ua gavë'oho iae ajami'ajëjo. ²³ Ajami'ajëjumu Iesuro uavadeje: Jasi ma'inoho iae i'ovoromo ri'ö'a'ajëjo. ²⁴ Ri'ö'a'ajëjumu Martha-ro uavadeje: Iae na garomo uvajëjo: Ijo tugoho'i rueröhe majaho rue'iramu evare ae aho'obëhe i'ovoromo ri'öruomoi'ramu hu'o ri'ö'a'ajëjo. ²⁵ Ri'ö'a'ajëjumu Iesuro uavadeje: Vuovoromo i'ovoromo ri'öromomo mae raromoi-rarije darugo hesi bëhoho na jevajëjo. Èhu'ëro ae rahu nasi örire mae uehorovevë'ohuro daruge baeromo mae raromoi'aruëjo. Nani vuovo'ajëjo röhu iae i'ovëvo'ajëjo. ²⁶ Ae rahu i'ovoromo raromoromo nasi örire ma uehorovevë'oho bogo sisëroho va'i mae raromemu raromoi'aruëjo. Na ja ë jöho mae uehorovanuëjo. ²⁷ Mae uehorovanuëjumu uavadeje: Bada io'ajo. Iae na mae uehorovoromo uvajëjo: Böröme namiromomo ajamui'irane aho God-are Harihoho ja javajëjo. Ave sa'are rue'iranego God-hu uövuade aho ja javajëjo.

Iesuhu nivade jöhoje.

²⁸ Martha-ro Iesu èhi uanugoromo va'adeje. Va'oromo osare va'o hesi öho Mary saginiëri uavadeje: Tisae rovë'e höjo. Rovë'ëro uvajëjo jero ruejöro. ²⁹ Ruejöro uvajëjumu hejë'i ma-burëro ri'öromomo Iesu biroho'i va'adeje. ³⁰⁻³¹ Ma-burëro ri'öromomo Iesu biroho'i va'amu gagorovo

Jew raje Mary'o osare raromoromo sanuamijarohuro uvareje: Nani Lazarus-are sino bamarire nivo'i va'a-jëromo rihiromareje. Rihiromamu lesuro amo maroho bogo rue'i Martha-hu birohadiire ë hijë'ëro Mary-ro ë biroho'i rovadeje.

³² Rueromo Iesu garomo hesi bëhire ague aho hiromo uavadeje: Bada ja ave hi'ibejanëjo nasi ma'inoho bogo guomo'ibejajo. ³³ Èhi uaromo nivamu Jew raje hu'o gemu mae rovarohu'o nivoruomamu gëgorovo lesuro hesi dë vövöbajo'o uhure hara'uoromo vavaenimo avohadeje.

³⁴ Vavaenimoromo uëvadeje: Jemë sinoho din'o'e bamarije höjo. Bamarije höjamu uavareje: Bada rueromo gavëjo. ³⁵ Rueromo gavëjamu lesuro nivadeje. ³⁶ Nivamu gagorovo rue Jew rajohuro uarovareje: Aroriaho gahëjo. Hu Lazarus-are örire hesi dë vövöbajo'ere bogo bise-muoho uehorovë'ëro ëhuni nivajëjo. ³⁷ Nivajëromo ae göëro göëro uvareje: Èahuro nuni sis'e aho ajamamu marëjade höjo. Èhuni nani huro Lazarus mami'e ro ajami'ibejajo hu bogo guomo'ibejajo.

Iesuhu Lazarus ajamamu guomoromo i'ovoromo ri'öjade jöhoje.

³⁸ Èhi uarovamu hegorovo Iesuro röhu maho hara'uoromo vavaenimamu sino bamarire va'adeje. Va'oromo gavadeje juju gagoho munëro tugohë'e jiamu.

³⁹ Tugohë'e jiamu gagorovo uëvadeje: Munëho rori'o bava'ohëjo. Bava'ohëjamu guomë'e a hesi ma'ine Martha-ro uavadeje: Bada iae ëhi höjo röhu majae ëhi niö'i ëhi niö'i barëjë'ëro jië'ëro usihövajëjo. ⁴⁰ Usihövajëjamu Iesuro uavadeje: Iae ëhi höjo röhu na mami'e uavode höjo: Jaehu mae uehorovë'o ho God-are aji maho ga'a'anuëjo. Naehu uavode jöho na ja ëho uehorovanuëjo o bogajo.

⁴¹ Èhi uavamu hegorovo rueho jaburo munëho bava'areje.

Bava'amu Iesuro sioroho garomo uavadeje: Apo naro jasi örire huë mae uavajëjo rabëni jero nasi jöho ejehë'ego. ⁴² Iae na garomo uvajëjo: Jero majae ëhi ejehanue höjo. Röhu naro ave jöho uavajëjo arue aribövi jabesi jöëni ëhuro jaburo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro nöörö nugö'öjamu rovade höjo. ⁴³ Ëhi uanugoromo ma-darugo'o uvadeje: Lazarus va'orahonö hörö rovëjo. ⁴⁴ Hörö rovëjamu guomamu bamare ahuro i'ovoromo hesi övo hörü'oho nu ano'oho niögëro muoho taemo'amë'e juju gagore jioromo hörö rovadeje. Rovamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Niögöho jiovahohego va'ajo.

Jew rajo a masijehu Iesu ano'iro jö atare jöhoje.

⁴⁵ Ëhi'amu Jew raje ae aho'obëhe Mary ga'i rovarohuro gavare Iesuro Lazarus ëhi ajami'ego i'ovoromo ri'öjamu gagorovo hesi örire mae uehorovareje. ⁴⁶ A ioro'iorohuro bogo ma uehorovo'i va'oromo Pharisee aribövioho huruoho majëhiromu uëvareje: Iesuro ëhi jië'e muoho vaejade höjo. ⁴⁷ Ëhi majëhijamu hegorovo priest masijohu'o Pharisee ömo'ömohu'o ëho jaburo Jew rajo a masijo ioro'ioroho uëvareje: Gagovohego no jöe mevarëjo. Jöe mevarëromu gagovamu uëvareje: No ave a hesi öriroho diehi'o'ejarëjo. Huro darugo'e mu masijoho aho'obëhe vaejaje höjo. ⁴⁸ Ëhi jië'e mu masijoho vaemu vaejamu noehu bogo tugohë'oho ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovoruomo'ajëjo. Mae uehorovo'iramu gagorovo Rome ariböviohuro rueromu nosi amo börömo'u'o sa'ahu'o ijumavuo barë'ajëjo. ⁴⁹ Röhu ae gemu hesi ihoho Caiphas hu jabu'o jiadeje. Evare vaduniroho hu priest böröme namijë'e jiadeje. Ëahuro ri'öromu uëvadeje: Jemë ave muoho bogo avo'avoho gavarujëjo. ⁵⁰ Jemë diehi'oromo bogo uehorovarujëjo ae gemuehu ae aho'obëhe noni guomë'oho ëhuro jemë marëjëvo'ajëjo. Ëhi jië'oho nosi

sa'aho aho'obēhe bogo barējavuo'ajējo. Caiaphas-ro ēhi jōvadeje. ⁵¹ Ējōho bogo hesi ěma jōvo'irōgoro evare vaduniroho hu priest bōrōmēro ji'ēro ijonō jiorōhe jōho God-ro bojamamu majēhijadeje. Majēhijade jō hesi bēhi huruoho majēhijē'oho Iesu guomo'a'ajējo Jew raje aho'obēhe ajēmi'irōhēro. ⁵² Rōhu bogo Jew rajo jabesi jōēni ēhemuoho guomo'i a'i guomoromo ēhuro God-are aboji harihu'e aho'obēhe dinō'e dinō'e raromaruoho gemuoro gagovo'irōhego Caiaphas-ro jō bēhoho bogo uehorovē'e ēhi ma-jōvadeje. ⁵³ Iesu guomorōhe jōho ēhi atoromo evare majare aevoromo ōroho nahoromo avohobe rovereje hu anorōhēro. ⁵⁴ Ēhi'amu Iesuro Judea sa'are va'orahore juvadoho vuonugo'i va'adeje. Va'oromo a rumo'e sa'a hesi bēhire amo ihe Ephraim ē va'oromo hesi ijarahō ōmo'ōmohu'o gemu mae hijadeje.

⁵⁵ Hijamu Jew rajo jabesi maja bōrōmoho dunovadeje. Maja bōrōmo hesi ihoho God-hu Vōrō Tugohade hesi Majaho jiadeje. Ēmaja bōrōmoho dunovamu ae aho'obēhe amo harihu harihure jioromo Jerusalem amo bōrōmore iojiofareje Moses-are jōgoroho ejahoromo jabesi sisēho avohorovo'i sōrō majaho rovego avoho ue'ahorōhēni. ⁵⁶ Iojio moromo Iesu nahoromo God-are amo bōrōmore gagovoromo uarovareje: Jemē diehi uehorovarujējo. Na jemē uehorovarujoho Iesu sōrō bōrōmoroho rue'a'ajējo o bogajo. Nani bogajo. ⁵⁷ Rōhu mami'e priest masijohuro Pharisee ōmo'ōmohuro ae aho'obēhe jōe bojēmiromomo uēvareje: Iesu dinō'e hijajoho ae rahu gavē'oho ro huruoho majahuirego no heromo va'oromo hu guduamo'irarējo.

12

Magonaho gōehu ridi'e oso baeromo Iesuare hōrure oteho-divade jōhoje.

¹ Ijonö majae aho'obêhe 6 barëjego God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rue'iröhoho jiadeje. Rue'iröhoho jiamu evare Iesuro Bethany amore Lazarus-hu hijajire ë ajiomadeje. Lazarus guomamu Iesuhu ajamamu ri'öjade aho jiadeje. ² Amo Iesuro ë ajiomamu ariböviohuro i harihe avohoromo Iesu bojamijareje. Bojamiromom Martha-ro ajëmiromom ie i'imëmamu Lazarus-ro ie i'i Iesumë'o ro hijadeje. ³ Èhi ro raromamu Mary-ro ridi'e osoho bisemu bövie barovadeje. Osoho bogo jovo'oho buarohë'e ma-oso maemu jiadeje. Hesi manaho bogo bise'o vadu'oho jiadeje. Èsoho Mary-ro barueromom Iesuare hörü döre otehodivoromom simano uohuro höröho uhijahadeje. Uhijahamuridohuro osae aho'obêhe rumorovo barëjadeje. ⁴ Rumorovo barëjamur Iesuare ijorajom ömömohom ae gemu hesi ihe Judas Iscariot Iesunim hirüëmiromom a jabesim övore bojëmi'iröhe ahurum uëvadeje: ⁵ Ridi'e osoho rabënim bogo arohom imëvoromom 300 kina rabu'e baeromom bövi bise'o rumo'e ariböviohomsuvuorëmijare höjom. Èhim jïë'ohom iae mae jio'ibejajom. ⁶ Èhim uëvadem hesim bëhohom Judas Iscariot-ro bövi bise'o rumo'e ariböviohuniohomsuvuorëvoromom jövo'i a'i vajiohu'e aërom jïë'ërom èhim jövadeje. Èhesim bëhohom hurum Iesumesim moni'e esöhom muebenövadeje. Muebejë'i gö vajiohërom baenövadeje. Vajiohërom baenövë'ërom èhu'ërom uëvadeje: Ridi'e osoho rabënim bogo arohom imëvoromom bövi bise'o rumo'e ariböviohomsuvuorëmijare höjom. ⁷ Bövi bise'o rumo'e ariböviohomsuvuorëmijare höjamur hegoromom Iesurum uavadeje: Bogamagonehohom vavaenohom bojamim iranëjom. Hurum nimadem höjom osoho avohom mueberomom guomevegom otehodegoromom guavevom'iröhënim. ⁸ Bövi bise'o rumo'e ariböviohomsuvuorëmijare höjom. Èhuni hurum iae mae otehodegadem höjom.

Jew rajo priest masijehu Lazarus ano'i jö atarohoje.

⁹ Ĕhi'amu Jew raje ae aho'obēhe hejare uvavamu: Iesuro Lazarus'o gemuore hijajē uvamu hegorovo rueruomadeje Iesu ga'irovo. Röhu bogo Iesu gemu ga'i rue'irōgoro Lazarus'o ga'i rovereje Iesuro ajamamu i'ovē'ēro jiē'ēro. ¹⁰ Lazarus ga'i rueruomaje jōho hegoro priest masijohuro jōe mevoromo uarovereje: Ĕ'ego Lazarus'o ano'irarējo. ¹¹ Lazarus ano'i atare hesi bēhoho Jew raje ae aho'obēhe uvareje: Iesuro Lazarus mabēhe ajamijade hōromo priest masijo jabesi jōho vuonugo'i Iesu mae uehorovereje. Ĕhuni ano'i atareje.

Iesuhu Jerusalem mae rovamu gavē'i aehu mabēhe rajahiruomade jōhoje.

¹² Ĕhi'amu nērō sōrō i'i rovere aribōvioho aho'obēhe hejareje uvavamu: Iesu Jerusalem rojomajējo. ¹³ Rojomajējamu hegorovo ijo rude ujuohoromo Iesu biroho'irōgoro uvobe va'oromo uvoruomadeje:

God mabēhējo.

Ave aho Badare ihore rovajoho mabēhējo.

Israel rajo nosi bōrōmoho mabēhējo.

¹⁴ Ĕhi uvoruomamu Iesuro donkey harihe baeromo hesi dōre ajio hijadeje. Donkey dōre hijego Jerusalem amo rajehu garuomo'irōhe jōho mami'e God-are surire jajiv-oromo uvē'ēje:

¹⁵ Zion rajomē nadi juhuonivo'i arueho gahējo.

Jemesi bōrōmohuro donkey harihu dōre hiromo rovajējo. Ĕhi jajivē'ēje. Röhu mami'e God-are surire jajivadēhi Iesuro ēhi ē'ladeje. ¹⁶ Urimoho Iesuare ijorajo ömo'ömhuro ē surire jō hesi bēhoho bogo avoho uehorovereje. Röhu ijönö Iesuro dōre ajiomoromo aje baeromo bōrōme

namijamu evare ë jöho uehorovoromo uvareje: Iae mae-ëjo. Iesuale jö God-are surire jajivarëhi no hesi örire ëhi vaejahare höjo.

¹⁷ Röhu ae aho'obëhe Iesu biroho'i rueruomade hesi bëhoho urimë'i Lazarus guomamu Iesuro huni uvamu i'ovoromo munë gagore jioromo hörö rovamü evare ae aho'obëhe Iesu'o raromoromo ë muoho gavareje. Gavë'ëro ë jöho majëhibe jijihareje. ¹⁸ Èbëhi'e mü bërömo hesi jöho majëhijamu hejë'ëro ëhuni ae aho'obëhe Iesu biroho'i rueruomadeje. ¹⁹ Iesu biroho'i rueruomamu gëgorovo Pharisee ariböviohuro uarovareje: Jemë'o gahëjo. Èa hesi mü tugohë'oho bogo eni javuo hesi höjo. Iae ae aho'obëhe mae hu gemu uehorovoromo hesi ijore ijore jijihoruomajëjo.

Greece sa'a rajo a ioro'iorehu Iesu ga'i nimoruomade jöhoje.

²⁰ Èhi'amu ae aho'obëhe Jerusalem rojomamu Greece raje ae gö gö jabu'o rojomareje sörö majaho rovego God rajahi'iröhëro. ²¹ Rojomoromo Philip ga'i rovareje. Philip hu Galilee sa'a raje Bethsaida amo raje jadeje. Jaburo Philip ga'i rueromo uavareje: No naguajëjo Iesu ga'irovo. ²² Èhi uavamü hegorovo Philip-ro va'oromo Andrew uanugoromo jaburo niö'iro va'oromo ë jöho Iesu majahijareje. ²³ Majahijamu Iesuro uëvadeje: God-are A Ma nasi iho döre jioröhe majaho iae rovë'e höjo. ²⁴ Ave naehu ë'irode jöho uhu'e majëhi'ië'ajëjo. Èhesi bëhoho iae jö mae ma-gemuohemu höjo. I ujo gemu sa'are beruvebiromö sisërë'ajëjo. Sisërëjë'ëro ëhu'ëro tögömoromo ëgovoromo baje aho'o rae'amo'ajëjo. Bogo sisërë'ibejajo ëhi ma-gemu jio'ibejajo. Sisërëjë'ohuro ëhuro bogo sivuoho jio'i aho'o jio'amo'ajëjo. Na ëhi sisërëjevo'iramu ëhuro ae aho'o gemuore jio'a'ajëjo. ²⁵ Ae rahu jabesi sinohemu uehorovë'oho ijumorovarue höjo. O ave sa'are

raromoromo sinehu nimaje mu bogo uehorovë'oho ëhuro ioro'ioire gemu raromo'aruëjo. ²⁶ Ae rahu nasi mu vae'i nimë'oho nasi ijore ijore jjiho'aruëjo. Na dinö'e hi-jë'iroho nasi mu aribövioho jabu'o ë raromonövo'aruëjo. Ae rahu nasi mu vaejehë'oho nasi Vavuohuro jablesi ihoho döro bamo'ajëjo.

Iesu guomoröhe jö huhu jövadohoje.

²⁷ Avevejö'oho na dë vövöbajo'ere vavaenegavajëjo. Ëhuni na diehi ua'ejöjo. Na na ua'ejöjo: Apajo. Ave vavaeni maja rueröhoho tugohehego bogo bae'iröjo. Bogajo. Na bogo ëhioho ua'ejöjo rabëni na ë vavaenoho bae'i rovë'ëro. ²⁸ Ëhuni bogo tugoho jöho ua'irögoro a'i ua'ejöjo: Apo jasi aji'e muoho röjëhijego aëro garomo uvarëjo: Jasi ihoho böröme höjo. Jasi ihoho böröme hö uanugoromo hejadeje ö'idöre uvavamu: Na mami'e nasi aji'e muoho röjëhijë'e jevajëjo. Röhu maho röjëhi'ejöjo aëro uvoruomoröhego: God nasi ihoho böröme höjo.

²⁹ Ëhi uvavamu hegorovo ae aho'obëhe bëhire riravaro-huro a ioro'iorohuro uvareje: Varurëro anavohijajo. A ioro'iorohuro uvareje: O aneraëro Iesu jöe majahiromo uvavohijajo. ³⁰ Ëhi atoruomamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëjö uvavamu hejarijoho bogo nasi jöënioho uvo'i jemesi jöëni uvade höjo. ³¹ Jaruvoho ave sa'are mu sisë vaeruomaje aribövioho God-ro mevëvo'irögoro ë'ajëjo. Jaruvoho ave sa'are mu sisë simano vaejaje aho God-ro ruahö'ö'irögoro ë'ajëjo. ³² Na sa'are jevajoho aehu banigojiomevë'oho evare naro ae aho'obëhe rinëgo'iramu nasinö rueruomo'ajëjo. ³³ Aehu hu banigojiomo'iröhe jö majëhijadoho huro uëromo ë'adeje: Aëro ëhi korosire banigojiomevo'iramu guomo'ejöjo. ³⁴ Ëhi uëvamu hegoro rue ariböviohuro uaruomadeje: Guomo'irane jö uövuanuoho röhu no hejë'e javuajëjo nosi

jögoru surire adahoromo uövuamu: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho nosirire rovë'iroho hu bogo guomo'i ma-ioro'ioemu hi'a'ajëjo. Ëhi jië'o ho ja diehi uöromo ë'anuëjo: Aëro God-are A Maho na banigojiomevo'aruëjo. God-are A Maho ja diehi jië'e aëro javë'ëro ja guomo'i uvanuëjo. ³⁵ Guomo'i uvanuëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ajoho naro majae ma-bunemu jemë'o hiromo ajivëvo'ejöjo. Jemë'o hiromo ajivëvego ajiro jijihorëjo ëhuro bogo ramoramovëvo'iröhe höjo. Ramoramore jijihë'o ho öroho sidövëvo'ajëjo. ³⁶ Ëhi jië'e jiaje aji naehu jemë'o hijajevaro evaro ajoho na mae uehorovevorëjo. Mae uehorovevë'o ho aji'e aribövie jëvo'ajëjo.

Jew rajo ariböviehu Iesu bogo ma uehorovare jöhoje.

Ëhi uëngoromo va'adeje. Va'oromo gurihovoromo dirö'o göro hijadeje jaburo gajöëni. Ëhi'adeje. ³⁷ Urimo Iesuro Jew rajohu'o hiromo bëhi'e mu masije aho'obëhe jabesi nunire vaebe rovadeje. Röhu jabumëro hesi öriroho bogo maho uehorovareje. ³⁸ Ëhesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu maminö gö'e jajivadëhi ëhi jioröhego ëhuni Iesu bijönimareje. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo uvadeje:

Bada rahuro nosi jöho mae uehorovë'e höjo.

Badare darugo'e mu hesi bëhoho rahuro avoho gavë'e höjo.

Isaiah-ro ëhi jajivadeje ijonö jioröhego. Huhu jajivadëhi jaburo ëhi ë'oromo Iesu bogo ma uehorovareje. ³⁹ Iesu mae uehorovo'iröhoho bogo eni jëvadeje. Bogo eni jëvade hesi bëhoho Isaiah-ro ave jöhu'o surire uhunö'e jajivadeje. Jajivoromo uvadeje:

⁴⁰ God-ro uvajëjo: Naro jabesi nunoho tugohëhoromo uehoroho ijumëhë'e jevajëjo

ëhuro nunoho ramoramovëvoromo uehoroho
bogojëvoröhego.

Uehoroho bogojëvego bogo huotorovoromo nasi öriroho
bogo rovego naro bogo i'ovëvego bogo mae
jëvoröhego.

⁴¹ Isaiiah-hu ëhi jajivade hesi bëhoho huro uehore
God-aro baeromo Iesuhu baeröhe ajoho garomo huhu
vaeröhe jöho jövadeje. ⁴² Iae a ioro'ioroho Iesu bogo
ma uehorovareje röhu a ioro'ioroho aho'o Jew rajo a
masijo ioro'iorohu'o iae hu mae uehorovareje. Mae
uehorovoromo röhu uvareje: Pharisee ömo'ömohuro
uö'a'aruëjo: Iesu mae uehorovarujohuni God rajahijarue
osaroho nadi ijoroho ruerë uö'a'aruëromo ëhuni Pharisee
juhuonëmiromo Iesu mae uehorovare jöho subivëhareje.
⁴³ Uvareje: God-hu no rajahui'iröhoho ëho ma-jianovo'i
aehu no rajahuijaruoho iae mae höjo.

Iesuhu majëhijade jö bijönimë'ohuro sisëro va'iröhe jöhoje.

⁴⁴ Iae Iesuro ma-darugo'o uvadeje: Ae rahu na mae
uehorovevë'oho bogo nasi öriroho gemu uehorovevo'i
sa'are remö'öj jade ahu'o mae uehorovarue höjo. ⁴⁵ Ae
rahu na gevë'oho sa'are na remö'öj jade ahu'o gavarue
höjo. ⁴⁶ Naro sa'are rovë'ëro aho'o ajivëvaje höjo ëhuro
ae rahu na mae uehorovevë'oho ë aribövioho bogo
ramoramoroho raromoröhego. ⁴⁷ O ae rahu nasi jö
heromo bogo ejehë'oho na bogo jabesi jöho mevoromo
sisëroho bamëvo'ejjöjo. Sa'ae aho'o bogo sisëroho
bamëvo'i maro bamëvo'i rovode höjo. ⁴⁸ Röhu na'o nasi
jöhu'o bijönimë'oho sisëre va'iröhe bëhoho iae jiajëjo.
Bëhoho ëho naehu majëhibe rovode jöho höjo. Hujeji ijo
tugoho'i majaho rue'iramu ë jöho bijönimë'ëro ëhu'ëro
sisëro va'a'aruëjo. ⁴⁹ Rabëni hesi bëhoho naehu ma-
jëhibe rovode jöho bogo nasi ëma jövo'i Vavue sa'are

remö'ojadohuro jöho bojemijade höjo naro ehuremu jövo'irodego. ⁵⁰ Röhu naro garomo uvaje höjo: God-hu bojemijade jö aehu ejahë'ohuro ehuro ma-ioro'ioeremu maro raromarue höjo. Ehu'ëro jië'ëro naehu jövaje jöho Vavuehu uevadëhi iae ëhi gemuoho höjo.

13

Iesuhu hesi ijarahjo ömo'ömo jabesi höru hitahi u'ovëhade jöhoje.

¹ Iae God-hu Vörö Tugohade Sörö majaho nërëhi jio hesi jiadeje. Nërëhi jio hesi jiamu Iesuro garomo uvadeje: Naehu sa'a nugo'i Vavu hesi örire va'irode majaho iae rovë'e höjo. Röhu hesi aribövi maho ave sa'are raromaruoho mami'e dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvobe rovadoho bogo vuonugo'i uehorovëvobe va'adeje ëhi ma-guomoröhego.

² Iae Satan-ro mami'e Simon Iscariot-are harihe Judas-are simanoho ijumahadeje huro Iesu bijönimarue a jabesi övore bojëmi'iröhego. Ehi jië'ëro Iesu'o hesi ijarahjo jabu'o raromoromo i harihe ue'ahareje. ³ Ie ue'ahoromo Iesuro garomo uvadeje: Vavuohuro daruge aho'obëhe nasi övoro bamehë'e höjo. Na God-arire jioromo rovodoho hesi örire vuonorö'ö va'ejöjo. ⁴ Hesi örire vuonorö'ö va'ejöromo Iesuro ie ijë'ëro ri'öromo döre niögoho jijöromo uhirovarue niögoho dë'ahore muohorovadeje. ⁵ Muohorovoromo jovoho hevöre otehoromo aevoromo hesi ijarahjo jabesi höroho eguehoromo muohorovade niögoho baeromo höroho uhijëhadeje. ⁶ Ehi'obe va'oromo Simon Peter-hu hijajire rovadeje. Rovamu uavadeje: Bada na ja nasi hörohu'o eguehonëjo. ⁷ Eguehonëjamu uavadeje: Naehu ömaje hesi bëhoho jaruvoho ja bogo gavanuëjo. U'emu ga'a'anuëjo. ⁸ Ga'a'anuëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Nasi höroho

bogo egueho'anuëjo. Bogo mae bogajo. Bogajamu uavadeje: Naehu jasi höru bogo eguahë'oho ijonöho ja bogo nasi ae gemuoho javo'ajëjo. ⁹ Javo'ajëjamu hegoroovo Simon Peter-ro uavadeje: Ëhi jië'e jiaje nadi höre-muoho egueho'i a'i övohu'o simanohu'o ëhu'o eguehëjo. ¹⁰ Eguehëjamu Iesuro uavadeje: Rabëni övoho simanoho eguahojörajo. Bëhoho bogohöjo. Ae rahu jabesi sino haho'o jovo eguoromo u'o barëjë'oho röhu maho bogo eguoruomo'i jabesi hörohemu eguonövo'aruëjo. Röhu jemesi sisëho mami'e u'ovëhë'ëro mae jëvajëjo. Mae jëvo'i sisëho jemesi ae gemu hesiriremu höjo. ¹¹ Iesuhu ëhi uëvade hesi bëhoho huro garomo uvadeje: Judas-ro na bijönegarue a jabesi övore bojëmi'ajëjo. Ëhuni uëvadeje: Jemë mae jëvo'i sisëho jemesi ae gemu hesiriremu höjo.

¹² Ëhi uëromo ijarah jabesi höroho eguëhonugoromo niögu jijö bamadoho röhu maho ba'amoromo va'o hesi rõhore hinugoromo uëvadeje: Naehu jemesi örire ömode mu hesi bëhoho na jemë gavarujëjo o bogajo. ¹³ Bëhoho iae na majëhi'ie'ajëjo. Jemëro uevaruje höjo: Tisajo o Badajo. Iae mae uevaruje höjo na ëhi jevë'ego. ¹⁴ Na jemesi Bada'o Tisa'o jevajëjo röhu na bogo uvode höjo: Böviëro jevë'ëro höroho bogo eguëho'ejö uvo'i ma-eguëhode höjo. Ëhuni jemë'o nadi bövie javuajë uvo'i göëro göho huë baerovoromo höroho eguahorovorëjo. ¹⁵ Ëhesi bëhoho naro mu mae röjëhijë'e jevajëjo ëhuro naehu jemë ajëmijodëhi jemë'o ëhi huë baerovoromo ajamirovo'irarijego. ¹⁶ Ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Mu ariböviohuro o anue jijiharue ariböviohuro jabesi a börömoho bogo iosiramiro mo masije riravarue höjo. ¹⁷ Ëjöho mae jio'ego jemë iae gavarujëjo. Ëhuni nadi na iosiremiromo uvorëjo: No masijëro javuë'ëro aho bogo ajëmi'ëjarë uvo'i ma-ajamirovorëjo. Ëhi ë'ë'oho huë mae

jëvo'ajëjo.

¹⁸ Huë mae jëvo'ajë uëvaje jöho ëho bogo ae aho'obëhe jemesi jöho uëromo ë'ajëjo. Jemë diehi jië'e aribövie baejëvodoho iae na gëvaje höjo. Mami'e God-are surire jöho jajivoromo uvë'e höjo: Na'o gemu mae i ijajohuro huotorovoromo na'o muorovo'i nimade höjo. Ëhi jioröhego God-are surire jajivadëhi iae ëhi jië'e mu sisëho jio'a'ajëjo God-are surire jöho bogo bejajëro jië'ëro. ¹⁹ Ëmu sisëho bogo vejö'oho jio'i u'emu jio'a'ajëjo. Röhu aviavejöl'e uëvajëjo jemëro ga'irarijego ë mu sisëho rovego garomo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Nörö jiemu jiaje A Börömoho höjo. ²⁰ Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Naehu rëmö'öjego rovarue aribövioho ae rahuu ë aribövi rajëhiromo baejëvë'oho ëhuro na'o rajëhiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajëhiromo baejëvë'oho ëhuro remö'öjamu rovode ahu'o rajahiruomaje höjo.

Judas-hu Iesu bijönimarue a jabesi övore bojëmi'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

²¹ Ëhi uëromo hesi dë vövöbajo'ere huë vavaene böröme baejadeje. Huë vavaene böröme baeromo masama'e majëhiromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemesirire jiaje ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'anuëjo. ²² Ëhi uëvamu hegoroovo hesi ijorajoho jaburo nuniro garoro garoro baeromo uvareje: Rahuare jöho uöromo ë'ajëjo. ²³ Röhu Iesuarë ijoraje ae gemuëro Iesuarë bëhi mare hijë'e jiadeje. Iesuro ë aho hesi dë vövöbajo'e aho'o rajahinövadeje. ²⁴ Ëaho Iesuarë bëhire hijë'e jiamu Simon Peter-ro ë a hesi örire uvenëro uavadeje: Ua gavëjo: Rahuare jöho uöromo ë'anuëjo. ²⁵ Uöromo ë'anuëjamu ë ijorajohuro Iesu hial'iro saginiëri uavadeje: Bada ja rahuare jöe uöromo ë'anuëjo. ²⁶ Uöromo ë'anuëjamu Iesuro uavadeje: Naro

ioho baeromo ijo bajo nemarire ba'amoromo ioromo ae gemu bojami'ejöjo. Bojamijego garomo uvonëjo: Iae ë ahuro ëhi sisë vaejevo'ajëjo. Èhi uanugoromo ie gemu baeromo ba'amoromo ioromo Simon Iscariot-are hari-hoho Judas bojamijadeje. ²⁷ Bojamamu Judas-ro baeromo ijamu gavë'i Satan-ro ë a hesi dë vövöbajo'ere abuejadeje. Abuejamu Iesuro uavadeje: Jaehu vae'i ë'anue muoho ma-burëro va'oromo vaejëjo. ²⁸ Vaejëjamu hegorovo raromoromo i ijarue ariböviohuro bëhoho rabëni Iesuhu Judas ëhi uavajoho bogo avoho hejareje. ²⁹ Bogo avoho he'irögoro a ioro'iorohuro uvareje: Judas-ro moni bahi-jaruoho muebejajego ëhuni nani Iesuro uaromo ë'ajëjo: Va'oromo söröëni ie imahuëjo. O va'oromo inömo rumo'e aribövioho monioho gö suvuorëmijëjo. Èhuni uaromo ë'ajëjo. ³⁰ Röhu Judas-ro Iesuhu bojamijade ioho baeromo ma-burëro höröromo ramoramore va'adeje.

Göehu gö rajahirovo'iröhe jö i'ohoje.

³¹ Judas va'amu gagorovo Iesuro uëvadeje: Avevejö'oho God-are A Ma nasi aji'e muoho röjëhijë'e höjo. God-ro daruge bojemijë'ëro hesi aji'e muohu'o röjëhijë'e jevajëjo. ³² Naro God-are ajoho ae röjëhi'iramu evare God-ro hesi A Ma nasi ihoho banigojiomeho'ajëjo. Hu ma-burëro iae ëhi ë'ië'ajëjo. ³³ Nasi harihu ömo'ömohumë na jemë'oho majae ma-bunemu hi'ejöjo. Hiromomo va'iramu nahevo'arujëjo. Röhu Jew rajo masijo mami'e uëvodëhi jemë'o ëhi uë'ië'ajëjo: Naehu va'irodire jemë ë ö'irarijoho bogo eni jëvajëjo. ³⁴ Röhu jögoru i'e bojëmi'ië'ajëjo. Göëro göho rajahirovorëjo. Naehu jemë rajëhibe rovodëhi jemë'o ëhi gemuoho ë'orëjo. ³⁵ Jemë rajahirovë'oho ëhuro ae aho'obëhe gëromo uvoruomo'ajëjo: Jemë nöruare ijore ijore jijiharuje aribövie jëvajëjo.

Peter-hu Iesu gavajoho subivëho'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

³⁶ Ĕhi uėvamu Simon Peter-ro uavadeje: Bada rėhu ja dinė'e va'onėjo. Dinė'e va'onėjamu uavadeje: Naehu va'irodire avevejė'e ě ě'iranoho bogo eni javajėjo. U'emu ě'a'anuėjo. ³⁷ Ĕ'a'anuėjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Bada rėhu avevejė'e naehu jasi ijore ě'ė'oho rabėro bogo eni jevajėjo. Naehu ajamiromo jani guomevė'oho iae mae hėjo. ³⁸ Iae mae hėjamu Iesuro uavadeje: Peter jero uvanuėjo: Naro nėrė ajamiromo guomorovo'ejėjo. Rėhu ave jėho na jė mae ua'ie'ajėjo. Kėkėrėkoho bogo uvė'e jero majae niė'i gemu ae uė'a'anuėjo: Na Iesu bogo gavaje hėjo.

14

Vavu hesirire va'arue ěroho Iesu jiaje jė Iesuhu jėvadohoje.

¹ Iae Iesuro hesi ijorajo ěmo'ėmoho uėvadeje: Nadi nurunurumoromo uehore gė gė bae'i a'i God-are ěroho mae uehorovoromo nasi ěrohu'o ěhu'o mae uehorovorėjo. ² Ĕhesi bėhoho nasi Vavu hesi osare rėhoho aho'obėhe jio'amajėjo. Ĕhuni na ě va'oromo jemėhu raromo'irarije rėhoho avohėho'ejėjo. Naehu jėvaje jėho bogo maehu jio'ibejajo bogo uė'ibejėjo. ³ Va'oromo jemesi rėhoho avohėhonugoromo vuonorė'ė rueromo sėjėvoromo nasirėro va'ejėjo ěhuro naehu hijajire jemė'o ě raromo'irarijego. ⁴ Naehu va'oromo hi'irode ěroho jemė iae gavaruje hėjo. ⁵ Gavaruje hėjamu Thomas-ro uavadeje: Bada jero ěhi uėvuanuėjo rėhu jaehu dinė'e va'o hi'iranoho no bogo gavaruėjo. Ĕhi jiė'oho ja diehi'oromo uėvuanuėjo: Ĕroho iae gavaruje hėjo. ⁶ Gavaruje hėjamu Iesuro uavadeje: Mare va'irarije ěroho na jevajėjo. Jė ma ga'irarije ěroho na jevajėjo. Darugo bae'irarije ěroho na jevajėjo. Vavuohu'o gemu mae jėvojėro nėgė'iroho ěroho na gemu jevajėjo. ⁷ Jemė na gevė'e jėvė'ėro nasi Vavuohu'o ga'a'aru-

jëjo. Jaruvoho aevoromo jemë ë A hesi bëhoho uehore baeromo gabe va'a'arujëjo.

⁸ Gabe va'a'arujëjamu Philip-ro uavadeje: Vavuoho røjahuijego no gavarëjo. Gavë'oho ëhuro no mae javuo'ajëjo. ⁹ Mae javuo'ajëjamu uavadeje: Philip na majae ëgobövie jemë'o hijë'e jevajëjo. Èhu'oho ja diehi'oromo bogo avoho gevanuëjo. Ae rahu na gevë'oho nasi Vavuo-hu'o garuomaje höjo. Èhu'oho ja diehi'oromo uevanuëjo: Vavuoho røjahuijego no gavarëjo. ¹⁰ Ja diehi'oromo bogo uehorovoromo uvanuëjo: Nöröro Vavu hesi dë vövöbajoj'ere jio'i Vavuohuro nöruare dë vövöbajoj'ere jiajëjo. Naehu jemë uëvaje jöho bogo nasi ëma uehorovoromo uë'i a'i Vavue nasi dë vövöbajoj'ere hijajohuro huro hesi muoho nasi dë vövöbajoj'ere vaejego na vaejaje höjo. ¹¹ Na uëvode höjo: Naro Vavu hesi dë vövöbajoj'ere jio'i Vavuohuro nasi dë vövöbajoj'ere jiajëjo. Èjöho heromo uvorëjo: Iae mae-ëjo. O jemë uvë'oho: Nöruare jöho bogo eni hö uvë'oho naehu vaejaje mu masijoho uehorovoromo uvorëjo: Nöruare jöho mae höjo. ¹² Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu na mae uehorovevë'oho naehu vaejajëhi jië'e darugo'e muoho vae'a'arujëjo. Röhu naehu vaejaje darugo'e muoho ma-jianovajoho u'emu jemëro darugo'e mu masijo maho vae'a'arujëjo rabëni naru Vavu hesi örire va'iramu. ¹³ O jemë rabe rabe Vavuoho nasi ihore ua gavë'oho naru ëhi vaejëho'ejöjo ëhuro Harihu nasi muoho garomo uvo'irarijego: Vavuoho böröme höjo. ¹⁴ No nöruare aribövie javuajë uvoromo rabe rabe ue gevë'oho iae na vaejëho'ejöjo.

God-hu hesi Aru'aho mëmi'iröhe jö Iesuhu jövodohoje.

¹⁵ Jemë na rajehijë'ohuro nasi jögoroho ejeho'arujëjo. ¹⁶ Ejeho'iramu naru Vavuoho ua'iramu Ajëminövo'iröhe A göho bojëmi'ajëjo huro rueromo jemë'o ma-ioro'ioremu

hi'iröhego. ¹⁷ Ajëminövo'iröhe Aho iae jö maemu barovaje Aru'ahoho höjo. Sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro ë Aru'ahoho bogo uehorovoromo simanoho bogo avoho gavaruëro jië'ëro ëhuni bae'iröhoho bogo eni jëvajújo. A'i jemëro hu avoho gavaruje höjo. Avevejö'e hu jemë'o hijajoho u'emu jemesi dëre abo hibe va'a'ajëjo. Iae ëhuni jemë gavaruje höjo.

¹⁸ Naro jemë rëmo va'iramu jemë bogo sivuoho öbioho raromanovo'arujëjo. A'iro na vuonorö'öromo jemesirire rue'ejöjo. ¹⁹ Majae ma-bunemu barë'iramu sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro bogo geruomo'ajëjo. Röhu jemëro iae ge'a'arujëjo. Na hiemu hijajohuro ëhuro jemë'o daruge baeromo raromo'arujëjo. ²⁰ Èho majaho rue'iramu jemë garomo uvo'a'arujëjo: Nörö hesi Vavu hesi dë vövöbajo'ere jio'i no nörüare dë vövöbajo'ere javuo'i nörö nosi dë vövöbajo'ere jiajëjo.

²¹ Ae rahu nasi jögoru baeromo ejehë'o ho ëhi jië'e ariböviohuro rajehiruomaje höjo. Rajehijë'o ho nasi Vavuohuro jabumë rajëhi'ajëjo. Rajëhi'iramu na'o ë aribövioho rajëhiromo va'orahoro röjahirovo'ejöjo geruomoröhego. ²² Èhi uëvamu Judas-ro bogo Judas Iscariot a'i Judas göhuro Iesu uavadeje: Bada ja diehi'oromo nosi örire gemu jasi arijo'arije röjahirovo'i sa'arohemu uehorovarue aribövi jakesi öriroho bogo röjahirovo'ië'anuejo. ²³ Bogo röjahirovo'ië'anuejamu uavadeje: Ae rahu na rajehijë'o ho ë ariböviohuro nasi jöho ejehoruomo'ajëjo. Ejeho'iramu nasi Vavuohuro jabumë rajëhiromo hu'o na'o ö'oromo jabu'o gemu mae ari'ejarëjo. ²⁴ O ae rahu bogo rajehijë'o ho nasi jöho bogo ejehoruomaje höjo. Jemë hejaruje jöho bogo nasirehu jio'i a'i Vavuehu remö'öjamu rovode a hesi jöho höjo.

²⁵ Na jemë'o hijë'i ë jöho majëhijë'e jevajújo. ²⁶ O Vavuohuro jemë Ajëminövo'iröhe Aho ë hesi bëhoho

Vavu hesi Aru'ahoho nasi ihore nugö'ö'iramu huro jemë bövioho bise'oho röjëhiromo simanoho huotovëho'iramu naehu majëhijode jöho uehorovo barë'arujëjo.

²⁷ Nasi huë maho jemesi örire bojëmijajëjo rëmo va'ië'ëro. Sa'arohemu uehorovarue ariböviehu huë ma bojëmijaruëhioho na bogo ëhioho bojëmi'i uhohu'o bojëmijajëjo. Nadi nurunurumoromo juhuonivorëjo.

²⁸ Mami'e jemë hejarije höjo naro uëvamu: Na va'ejöjo. Röhu na vuonorö'öromo jemesirire rue'ejöjo. Jemë na avoho rajehi'ibejarijëjo nasi Vavu hesirire va'irode jöho heromo nimoroho'ibejarijëjo Vavuehu na iosiremiromo börömo jiajohuni. ²⁹ Avevejö'oho ë muoho bogo vaejë'e röhu urimo na ma-majëhijë'e jevajëjo ëhi'ego garomo evare mae uehorovo'irarijego. ³⁰ Röhu na bogo majae ëgo'oho jemë jöho majëhi'ejöjo ave sa'are Sisë A Börö-moho rue'ego ëhunivo. Röhu hu bogo nasi bövioho jië'ëro hu jöho bogohöjo. ³¹ Röhu na nege sa'ae aho'o jaburo garomo uvoruomoröhego: Nöröro Vavuoho iae rajahiro-mo Vavuehu jö bojamijadëhi nöröro ëhi ë'aje höjo. Ahia mino'ëjo. Ri'öhego no va'arëjo.

15

Iesu grape bajo rae'amaje ö'i mae jiaje uhu jö Iesuhu jövadohoje.

¹ Iae Iesuro hesi ijorajo ömo'ömocho jö viture uhu'e uëvadeje: Grape bajo rae avohaje ö'oho na jevajëjo. Ö'i muebejaje aho nasi Vavuoho höjo. ² Na'o bimuvaruje aribövioho ëho ö'i ado sirino'oho jio'amajëjo. Ö'i muebejaje ahuro garöhe di adoho bajoho bogo rae'amamu gavë'oho duvahore tarivoromo ruruhö'öjaje höjo. O garöhe di adoho bajoho raejamu gavë'oho iogororomo sirino sirino harihu sahori'amë'oho tarivo ruruhö'ö'i

mahemu nugaje höjo ëhuro ë adohuro bajoho rae avo-horöhego. ³ Røhu naehu majëhijode jøho ejehë'ëro ëhuro jemë adonö'e mami'e iogorëvë'e höjo. ⁴ Røhu jemë na'o gemuore bimuvoromo raromarujoho ëhi raromorëjo. O naro jemë'o gemuore bimuvoromo hijajoho ëhi hi'ejöjo. Jemëhu na'o bogo gemuore bimuvoromo raromë'oho bogo rae avoho hesi jëvajëjo. Ö'i adehu aho najore bogo bimuvë'ëro sisërëromomo bajo bogo ma raejajëhi ëhi jëvo'ajëjo.

⁵ Ö'i bëhoho na jevo'i jemë ado sirino'oho jëvajëjo. Ae rahu na'o gemuore bimuvoromo raromo'i naehu jemë'o gemuore bimuvoromo hijë'ohuro ëhuro rae avoho'arujëjo. O na'o gemuore bogo bimuvë'oho i'o mu'o vaejë'oho bogo mae bogo eni jëvo'ajëjo. ⁶ Ae rahu na'o bogo gemuore bimuvoromo raromë'oho ado suaromo ruruhö'øjego sisërëjajëhi ëhi jëvo'ajëjo. Èhi jië'e adoho gagovoromo vënire huego ravo'amaje höjo. ⁷ Røhu jemë na'o gemuore bimuvoromo raromë'oho o nasi jö jemesi dë vövöbajo'ere jië'oho ëhuro jemë rabe rabe God ua ga'i nëgë'oho uarëjo. Ua gavë'oho iae bae'a'arujëjo. ⁸ Jemë bajo rae avohë'ohuro ëhuro nasi Vavu hesi ihoho döro jiaje höjo. O bajo rae avohë'ohuro ëhuro nasi ijore ijore jijiharuje aribövi mae jëvo'ajëjo. ⁹ Iae Vavuehu na rajehijadëhi naro ëhi jemë rajëhijë'e jevajëjo. Naro ëhi rajëhijë'e jevaje ëhuni na'o gemu mae ëhi raromorego na rajëhiemu rajëhinövo'iröjo. ¹⁰ Jemëhu nasi jögoru ejehë'oho ëhuro na'o gemu mae raromo'iramu ëhuro na rajëhinövo'ejöjo. Naehu nasi Vavu hesi jögoru ejahë'ëro hu'o hijego huhu rajehijajëhi jemëro ëhi na'o raromo'iramu rajëhinövo'ejöjo.

¹¹ Naehu jö ëhi jövaje hesi bëhoho naehu nimorohajëhi jemë'o na'o gemu mae nimoroho'irarijego bogo bisemuoho nimoroho'i nimoroho avoho'irarijego. ¹² Ave

jögoroho naro bojëmi'ie'ajëjo. Naehu jemë dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvajëhi jemëro göëro göho ëhi uehorovëvorëjo. ¹³ Göehu gö dë vövöbajo'ere uehorovëvarue mu börömoaho aviëhi höjo nasi aganoho ajëmi'i vuovorovo'ëjarëjo. Mu ioro'ioroho ma-jianovajëjo. ¹⁴ Nasi jögoru ejuhë'o ho jemë nasi agane jëvaje höjo. ¹⁵ Urimoho na bogo aganoho uë'i a'i uënövode höjo: Nasi mu vaejaruje aribövie jëvajëjo. Ae gö jabesi mu vaejarue ariböviohuro jabesi masijehu vaejarue mu hesi bëhoho bogo garuomaje höjo. Ëhuni avevej'o'oho na bogo nasi mu vaejaruje aribövioho uë'i a'i agane uëvajëjo ë hesi bëhoho nasi Vavuehu rabe rabe uevamu hejode jöho naro röjëhijamu jemë gavë'ego. ¹⁶ Jemë na bogo baejevo'i a'i naro jemë baejövode höjo. Baejëvoromo muro bamëvode höjo jemëro va'oromo ioro'iohemu jioröhe bajoho rae avoho'irarijego. Ëhi jië'e bajo rae avohë'o ho ëhuro jemëhu Vavu hesi örire rabe rabe nasi ihore ua gavë'o ho iae huro bojëmi'ajëjo. ¹⁷ Ëhu'ëro jië'ëro ave jögoroho naro bojëmi-jajëjo. Göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvorëjo.

Sa'are mu sisë uehorovoruomaje ariböviehu Iesuare aribövi nu huodaguo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁸ Sa'arohemu uehorovarue ariböviehu jemë nu huodëgaruoho uvorëjo: Urimo ëhi jië'e ariböviohuro nörö nue huodivoruomade höjo. ¹⁹ Jemë'o sa'arohemu uehorovarue aribövie jëvo'ibejajo ë ariböviohuro uvoruomo'ibejajo: Jemë nasi aribövie gemuoho jëvajëromo rajëhi'ibejarëjo. A'i jemë sa'arohemu uehorovarijoho naro baejövode höjo nasinö jëvoröhego. Baejëvë'ego jemë bogo jabu'oho havoromo ave sa'a hesirohemuoho uehorovarue höjo. Ëhuni ë ariböviohuro jemë nue huodëgarue höjo. ²⁰ Jemë'o uehorovohëjo. Naro mami'e uëvode höjo: Mu ariböviohuro jabesi a masijoho

bogo iosirëmiromo masijoho riravarue hōjo. Ĕjō hesi bēhoho jemesi bōrōmoho na sisē vaejevē'ēro ēhu'ēro sa'ae aho'o jaburo mu vaejaruje aribōvioho jemē'o sisē vaejēvo'aruējo. O nasi jō ejehē'oho jemesi jōhu'o ejēho'aruējo. ²¹ Jemēro nasi ihoho baejē'ego ēhuni ēho jaburo jemesi ōrire ēhi sisē vaejēvoruomo'ajējo rabēni hesi bēhoho sa'are na remō'ōjade aho jabumē bogo gavaruēro jiē'ēro. ²² Na bogo sa'aroho rueromo jōho jabesi ōriroho majēhi'ibejōjo jabesi jō sisēho bogojio'ibejajo. Rōhu nasi jōho majēhijamu hejare hōjo. Hejē'ēro bogo uō'a'aruējo: Noehu mu sisē vaejaroho bogo gavē'e ēma ē'are hōjo. ²³ Na nu huodegē'oho nasi Vavuohu'o nue huodivoruomaje hōjo. ²⁴ Ae gōehu bogo vaejarue ēhi jiē'e darugo'e mu masijoho naro jabesi nunire vaenōvode hōjo. Jabesi nuniroho ēhi jiē'e muoho bogo vae'ibejōjo ēhuro jabesi jō sisēho bogojio'ibejajo. O avejevō'oho jabumē nasi muoho iae gavare hōjo rōhu na'o nasi Vavuohu'o nue huodaguoruomaje hōjo. ²⁵ Jabuhu nu huodaguarue hesi bēhoho urimē'i jabesi jōgoru surire jajivoromo uvē'e hōjo: Na sisēho bogo ōmē'e jabumē ēma nue huodegare hōjo. Rōhu nue huodego'irōhe jō jajivadēhi ēhi nue huodegarue hōjo God-are jōho bogo bejajēro jiē'ēro.

²⁶ Rōhu jemē Ajēminōvo'irōhe Aho jō maemu barovaje Aru'ahohuro jiē'ēro Vavuohu'o gemu mae hijaje hōjo. Ĕhi hijajēro jiē'ēro naro nugō'ō'iramu Vavu hesirire jioromo jemesi ōrire ruvebi'ajējo. Ruvebiromo nasi jōho huruoho majēhi'ajējo. ²⁷ O jemē'o nasi jōho huruoho majēhi'aruējo aevo'i na'o raromobe rovē'ēro jēvē'ēro.

16

¹ Ĕjōho naro uēvajējo jemē mae uehorovevarujoho vuonugojōēni. ² Jew rajehu God rajahjarue osare osare

jemëhu gagovoromo God rajahijarujoho aëro ahëvoruomoa'ajëjo. O majae ijonö aehu jemë muo'amëvë'iroho uvoruomo'ajëjo: Noehu Iesuare aribövi muo'amaruoho ëho God-are mue vaejaruëjo. ³ Ëhi jië'e huë vavaeni'e muoho jemesi örire vaejëvo'aruëjo ë hesi bëhoho Vavuo-hu'o na'o bogo gövuaruëro jië'ëro. ⁴ Röhu naro ë jöho uëvajëjo ëhuro naehu ëhi uëvode huë vavaeni majaho rovego jemëro uehorovoromo uvo'irarijigo: Nöröro uövuade höjo: Ëhi jië'e mu sisëho rue'a'ajëjo.

God-are Aru'ahehu mu vaejaje jö Iesuhu jövadohoje.

Ëhi jië'e jöho na bogo aevo'ioho uëvode hesi bëhoho na urimë'i jemë'o hibe juvoromo ëhuni bogo uëvode höjo. ⁵ Röhu avevejö'oho na jemë'oho bogo hi'i a'i na remö'öjamu sa'are rovode a hesi örire vuonorö'ö va'ië'ajëjo. Jemë bogo ae gemu vadu'oho uevarujëjo: Ja dinö'e va'ië'anuëjo. ⁶ Röhu na va'i uëvodohuni ëhuni jemë sisë maro vavaenimarujëjo. ⁷ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Na bogo va'ibejöjo bisemu sisë jëvo'ibejajo. O na va'ë'ohuro ëhuro maho jëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho na bogo va'ibejöjo ëhuro God-are Aru'ahehu Ajëminövo'iröhoho jemesi öriroho bogo rue'ibejajo. O va'ë'oho ëhuro naro Aru'ahoho jemëni nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. ⁸ Aru'ahohuro rueromo sama'e röjëhi'a'ajëjo ae aho'o ga'irarijigo sa'arohemu uehorovarue aribövioho jaburo mu sisë hesi öroho mu ma hesi öroho sisë mevëho'iröhe hesi öroho bogo avoho uehorovoruumego. ⁹ Mu sisë hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho jabumë nasi öriroho bogo maho uehorovevoruumaje höjo. ¹⁰ Mu ma hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho naro Vavu hesi örire maro va'iramu ijonöho bogo ge'a'arujëjo. ¹¹ Sisë mevëho'iröhe hesi öri bogo avoho

uehorovarue hesi bëhoho ave sa'are Sisë A Börömo hesi muoho mami'e mevamu bejë'e höjo.

¹² Naehu jemë jõe aho'obëhe majëhi'irodoho avevej'ö'e simanore uehorovo'irarijoho jemë bogo eni jëvájëjo. ¹³ Iae ëhi höjo röhu jö mae barovaje Aru'ahohuro rovë'iroho huro mu ma hesi öroho röjëhi barë'ajëjo. Hu bogo hesi ëma uehorovoromo jöho jövo'i a'iro jõe rabe rabe hejë'oho ëho jövoromo röhu u'emu jioröhe mu jöho huruoho majëhi'ajëjo. ¹⁴ Naro jõe jövo'iramu Aru'ahohuro nasi jöho baeromo jemë huruoho majëhi'iramu ëhuro nasi ihoho döro jio'a'ajëjo. ¹⁵ Vavuehu jövaje jöho aho'o nasirohu'o gemuoho höjo. Iae ëhuni na uëvájëjo: Naro God-are jõe jövo'iramu Aru'ahohuro nasi jöho baeromo jemë majëhi'ajëjo.

Iesuarë ariböviehu huë vavaeni baeromo barëjêgo huë mae bae'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁶ Majae ma-bunemu barë'iramu jemë na bogo ge'a'arujëjo. Bogo geromo röhu va'o majae ma-bunemu barë'iramu evare röhu maho ge'a'arujëjo. ¹⁷ Ge'a'arujëjamu hegorovo hesi ijorajo ioro'iorohuro uarovareje: Iesuro no uövuajëjo: Majae ma-bunemu barë'iramu bogo geromo röhu majae ma-bunemu barë'iramu ge'a'arujëjo. Hu diehi uöromo jövájëjo. O uövuajëjo: Na bogo ge'irarije hesi bëhoho na Vavu hesi örire va'ië'ajëjo. Ehu'o hu diehi uöromo ë'ajëjo. ¹⁸ Majae ma-bunemu uvaje jö bëhoho rabe höjo. Hu rabu jö jövájëjo no dadivavuajëjo. ¹⁹ Ehi uarovamu Iesuro garomo uvadeje: Arue aribövioho ue ge'i nimiruëromo uëvadeje: Na uëvájëjo: Majae ma-bunemu barë'iramu bogo ge'a'arujëjo. Bogo geromo röhu va'o majae ma-bunemu barë'iramu röhu maho ge'a'arujëjo. Na jemë ë jö hesi bëhoho naho'i atarujëjo. ²⁰ Ave jöho na jö mae

uë'ië'ajëjo. Jemë sisë maro nierusuburu'e bamo'arujëjo. A'i ave sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro nimoroho avoho'aruëjo. Jemë huë vavaene bae'a'arujëjo röhu huë vavaeni bae'irarijoho barëromo dë mae jëvo'iramu nimoroho'arujëjo. ²¹ Magonahehu raho'ië'iroho hejaje höjo vi'ehimavego huë vavaene baejaje höjo. Huë vavaene baeromo harihoho rahonugoromo uvaje höjo: Iae harihoho mabëhe baejë'e jevajëromo nimorohaje höjo. Nimorohago ëhuro hesi vi'ehoho rumonimaje höjo. ²² Magonahehu huë vavaeni rumonimajëhi jemë'o huë vavaeni baejarujoho ëhi rumonimo'arujëjo. Avevejö'oho jemë nasi jöëni huë vavaene baejarujëjo. Huë vavaeni baejarujoho u'emu naro röhu maho ro gë'iramu nimoroho'arujëjo. Jemëhu nimoroho'irarijoho aho bogo ahëvo hesi höjo.

²³ Ëmajaho rue'iramu jemë bogo nasi öriroho ue ge'a'arujëjo naro ajëmijöro. Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë rabe nëgamu Vavuoho nasi ihore ua gavë'oho hu iae ajëmi'ajëjo. ²⁴ Urimoho nasi ihoroho bogo uabe rovarijoho röhu aevoromo nasi ihoro ua ganövorëjo. Ëhi jië'oho jemë ua ga'irarijoho iae baeromo nimoroho avoho'aruëjo.

Sa'are mu sisë uehorovoruomaje aribövi jabesi mu sisë Iesuhu ruahö'öjëho'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

²⁵ Na uhu'e jöe gö gö jövoromo ëhuro nasi jöho majëhijajëjo. Röhu ijönö majaho rue'iramu evare uhu'oho bogo majëhi'i Vavu hesi jöho ma-sama'e majëhi'ejöjo. ²⁶ Ëho majaho rue'iramu jemë Vavuoho nasi ihore ua ganövo'arujëjo huro ajëmi'iröhego. Ua ga'irarijoho na bogo uëvajëjo: Naro jemesi jöëni hu ua ga'ejöjo ²⁷ rabëni hesi bëhoho Vavuohuro iae hesi dë vövöbajo'e aho'o jemë uehorovëvajëro jië'ëro. Ëhuni jemesi jöëniho na

bogo ua ga'i jemesi ua ganövo'arujëjo. Vavuehu jemë uehorovëvaje hesi bëhoho jemëro na rajehiromo mae uehorovoromo uvaruje höjo: Nörö Vavu hesirire jioromo rovade höjo. ²⁸ Iae mae-ëjo. Iae na Vavu hesirire rovë'ëro ave sa'are hijajëjo. Hijajëro ave sa'aho nugo'i Vavu hesi örire vuonorö'ö va'ië'ajëjo.

²⁹ Va'ië'ajëjamu hesi ijorajoho jaburo uavareje: As'e avevejö'oho ja bogo uhu'oho jövo'i ma-sama'e jövanuëjo. ³⁰ Avevejö'oho no garomo uvaruëjo: Ja bövie bise'e ga barëjë'e javajëjo. Ja bogo ae gö uö gövuanue höjo: Jö rabe ue ge'i nëgajëjo. Uö gö'irane bëhoho bogohöjo jero mami'e gövuë'ëro. Èhuni no mae uehorovoromo uvaruëjo: Ja God-arire jioromo rovane höjo. ³¹ Rovane höjamu Iesuro uëvadeje: Na jemë jaruvoho mae uehorovarujëjo. ³² Majae ijonöho majae ma-bunemu jio'iramu jemëro na remö'ö barëromo jemesi osare osare huruomo va'iramu sivue jevo'ajëjo. Röhu na bogo sivuoho jevo'i Vavuoho na'o jiaje höjo. ³³ Èjöhö na majëhijajëjo èhuro jemë heromo nasi ae gemuohuro jëvë'ëro juhuonoho bogojëvo'i huë mae jëvo'iröhego. Sa'are jiaje mu sisëro jiël'ëro èhuro sa'are raromoromo huë vavaene bae'a'arujëjo. Èhi höjo röhu naro mu sisëho ruahö'öjë'e jevaje èhuni biririvorëjo.

17

God-hu Iesuarë aribövi ajëmiröhego Iesuhu ëninamade jöhoje.

¹ Iesuro hesi aribövioho èhi uënuoromo ö'idöre siorohoromo uavadeje: Apajo. Majaho rovë'e höjo. Na jasi Harihe jevaje nasi ihoho döro banigojiomehonego naro jasi ihohu'o döro banigojiomaho'iröjo. ² Jero jöhö bojemijane höjo naro döro namiromo ae aho'obëhe

muebejëvo'irodego. Muebejëvoromo ëhuro jaehu bojemijane aribövioho naro darugoho bojëmego jaburo ma-ioro'ioemu maro raromo'iröhego. ³ Aehu ma-ioro'ioemu maro raromarue hesi bëhoho ëho God ja gavarue höjo ja gemu maho javego. O jaehu remö'öjamu ave sa'are rovode aho Iesu Keriso na gevarue höjo. Ma-ioro'ioemu maro raromarue hesi bëhoho iae ëhi höjo. ⁴ Naro ave sa'are hiromo jaehu bojemane muoho vae barëromo ëhuro jasi ihoho döro banigojioëm'e jevajëjo. ⁵ Röhu Apo avevejö'e na ja'o hijajoho jero nasi ihoho döro banigojiomehonëjo. Urimo sa'a bövi bise'o bogo bamanevare evare naro ja'o hijamu nasi ihoho dö maro jiade höjo. Ëhi jië'e ihe gemuoho bojemego na bae'iröjo.

⁶ Ave sa'a hesirohemu uehorovarue aribövioho God jero a ioro'ioroho baejëvoromo nasi örire bojemamu baejëvode höjo. Baejëvoromo ja diehi jië'e ae javajoho naro röjëhijode höjo. Jabumë jasinö jiaroho jero na bojemamu baejëvode höjo. Baejëvamu jabumë jasi jöho ejahë'e höjo. ⁷ Ejahë'ëro avevejö'oho jaburo garomo uvarue höjo: Jaehu bojemijane jöho muoho bövioho bise'oho jasi örire jioromo rovë'e höjo. ⁸ Jabuhu ëhi uvarue hesi bëhoho jaehu röjëhijane jöho naro jabesi örire röjëhijë'e jevajëjo. Röjëhijamu heromo baejare höjo. Baejë'ëro garomo uvarue höjo: Iae mae-ëjo. Nörö jasi örire jioromo rovade höjo. Ëhi uvoromo mae uehorovoromo uvarue höjo: God jero nörö ave sa'are nugö'öjane höjo.

⁹ Na jabumëni ëninamijajëjo. Na bogo uavajëjo jero sa'arohemu uehorovarue aribövioho ajëmi'i a'i jaehu bojemane aribövioho ajëmi'iranego jasinö jëvë'ëro. ¹⁰ Ae bövie bise'e na'o jiaruoho jasirohu'o jioruomajëjo. O ae bövie bise'e ja'o jiaruoho nasirohu'o jioruomajëjo. Nasi iho börömojo jabumëro ae ma-va'orahoro röjëhijë'e höjo. ¹¹ Na jasirire ö'ië'ajëjo. Ave sa'aroho bogo ëgo'oho

hi'li a'li jabumë ave sa'are ëhi raromonövo'aruëjo. Sa'are raromo hesi jioruomë'e jiaje ëhuni Apo maemu javajoho jero jasi darugohuro avoho muebejëvonëjo. Ëdarugoho jero na bojemane höjo. Ëdarugo gemuohuro jabumë muebejëvego ëhuro ja'o na'o ma-gemu jiaruëhi jabu'o ëhi ma-gemu jioruomoröhe höjo. ¹² Naro jabu'o hijodevare jaehu bojemijane darugohuro ëhuro avoho muebejëvonövode höjo rireromëvojöëni. Muebejëvoromo nasi gurutore rëmamamu aho sisëroho bogo va'ë'e höjo. Sisëro va'iröhe ahuremu sisëro va'ë'e höjo jasi surire jö jiajëhi ëhi jioröhego. ¹³ Aviavejë'e naro jasi örire ö'ie'ajëjo. Röhu naro ave sa'are hiromomo ave jöho jasi örire uavajëjo ëhuro naehu nimorohajëhi jabu'o ëhi nimoroho avoho'iröhego. ¹⁴ Naro jasi jöho jabesi örire röjëhijamu baeruomë'e höjo. Baeruomamu sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro jabesi örire nue huodëgoruomë'e höjo. Rabëni hesi bëhoho naehu bogo sa'arohemu uehorovajëhioho ëhioho nasi aribövioho jabu'o bogo sa'arohemuoho uehorovaruego ëhuni nue huodëgë'e höjo. ¹⁵ Röhu na bogo ëninamiromo uavajëjo: Sö va'ego ave sa'aroho bogo raromo'irarëjo. A'li naro uavajëjo: Avoho muebejëvego A Sisëho bogo baejëvo'irajo. ¹⁶ Naehu sa'arohemu bogo uehorovajëhioho ëhioho jabu'o sa'arohemuoho bogo uehorovarue höjo. ¹⁷ Jero jabumë baejëvego jö mahemu eja-horomo ëhuro jasi aribövieu jio'amo'irajo. Jö mahemu uavaje ë hesi bëhoho aviëhi höjo. Jaehu jövanue jöho höjo. ¹⁸ Jaehu na sa'are remö'öjanëhi ëhi naro jabumë rëmö'öjë'e jevajëjo sa'are ariböviohu'o raromoromo mue vaeröhego. ¹⁹ Rëmö'öjë'ëro jabesi jöëni uehorovoromo naro nasi arijo'arije jasi örire bojamirovajëjo naro jabumë ajëmijego ëhuro jabu'o jasi gemu jioruomoröhego.

²⁰ Na'o raromarue aribövi jabesi jöëni ëhi ëninamijajëjo. Bogo jabesi jöënioho gemu uehorovo'i u'emu nasi

jö majëhijego heromo na mae uehorovevo'iröhe aribövi jabesi jöhu'o uehorovajëjo. ²¹ Uehorovoromo ëninami-jajëjo ëhuro jabumë ae aho'obëhe ma-gemu jioröhego. Apajo. Na negajëjo jaehu na'o bimuvo'i naehu ja'o bimuvajëhi jaburo ëhi no'o gemuoro bimuvoröhego. Bimuvego sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro ëho garomo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro nörö nugö'öjamu sa'are rovade höjo. ²² Jaehu nasi iho banigojiomoromo aji bojemijanëhi naro ëhi jië'e ajoho bojëmë'e jevajëjo ëhuro ja'o na'o ma-gemu javuajëhi jabu'o ëhi ma-gemu jioruomoröhego. ²³ Naehu jabu'o bimuvo'i jaehu na'o bimuvanëhi ëhi jabu'o bimuvoromo ma-gemu jëvego sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro ëho garomo uvoruomoröhego: God-ro nörö nugö'öjamu rovade höjo. O God-hu nörö rajahijadëhi huro hesi ariböviohu'o ëhi rajëhijaje höjo.

²⁴ Apajo. Na negajëjo jaehu bojemijane ariböviohuro nasinö ö'oromo na'o gemu mae raromoruomoröhego. Raromoromo nasi aji maho garuomoröhego. Ëajoho jero na bojemane höjo rabëni mami gö'e sa'a bövi bise'o bogo bamanevare evare jaehu na rajehinövanohuni. ²⁵ O Apo ja mu maemu vaejanue ae javajëjo. Sa'arohemu uehorovarue aribövioho ja bogo gavarue höjo. A'i naro iae ja gavaje höjo. O ave nasi ariböviohuro iae garomo uvoruomaje höjo: Jero nörö nugö'öjamu rovade höjo. ²⁶ Ja diehi jië'e ae javajoho naro nasi aribövioho röjëhijë'e jevajëjo. Iae na ëhi röjëhinövo'ejöjo ëhuro jaehu na rajehijanuëhi jaburo ëhi göëro göho rajahirovego naro jabu'o gemu mae juvo'irodëro.

18

Judas-hu Iesu bijönimarue aribövi ajëmiromo Iesu jabesi övore bojëmade jöhoje.

¹ Iesuro ëhi ëninaminugoromo hesi ijarahjo ömo'ö-mohu'o gemu mae va'adeje. Va'oromo Kidron dodure abueromo iojiomoromo aehu ijo bivare öri ari'ere ë va'oromareje. ² Röhu Iesuni hiruëmade aho Judas ë öri ari'oho iae gavadeje mami'e Iesuro hesi ijarahjoho jabu'o ë ro hinövë'ëro. ³ Judas-ro ë öri ari'oho gavë'ëro ae söjëvo ujuohoromo rovadeje. Muorovo aribövioho söromo God-are amo börömo atovarue aribövie priest masijohu'o Pharisee ömo'ömo'u jabuhu rëmö'öjamu rovaroho sö ujuohoromo rovamu bijo buno'oho ujuohoromo iroho gae ujuohoromo rueruomadeje. ⁴ Rovamu gëgorovo diehi jië'e muehu hesi örire rue'iröhoho Iesu iae ga barëromo ro birohëvoromo uëvadeje: Jemë rahuo naharujëjo. ⁵ Rahuo naharujëjamu uavareje: Iesu Nazareth rajoho naharuëjo. Naharuëjamu uëvadeje: Ëvaruje aho iae na aviae jevajëjo.

Röhu Iesuni hiruëmade aho Judas jabu'o gemu mae namijadeje. ⁶ Jabu'o gemu mae namijamu gagorovo rueho jaburo hejare Iesuro uëvamu: Na jevajë uëvamu hegorovo dejonö va'oromo sa'are rireromareje. ⁷ Ëhi'amu Iesuro röhu maho uëvadeje: Jemë rahuo naharujëjo. Naharujëjamu uavareje: Iesu Nazareth rajoho naharuëjo. ⁸ Naharuëjamu uëvadeje: Na mami'e uëvode höjo: Iae na aviae jevajëjo. Jemë na nahevo-goro ave nasi aribövioho rëmö'öjego ma-va'arëjo. ⁹ Ëhi uëvade hesi bëhoho mami'e Iesuro Vavuoho uavadeje: Jaehu bojemane aribövioho naro bogo ae gemu vadu'oho nugö'öjamu sisëroho va'ë'e höjo. Hu Vavu uavadëhi hesi aribövioho ëhi mae jio'amoröhego ëhuni guduamo'i rovarue aribövioho uëvadeje: Nasi aribövioho rëmö'öjego va'arëjo. ¹⁰ Ëhi uëvamu Simon Peter-ro kaejoe gurihii bamë'ëro jië'ëro jijöromo priest börömo hesi mu vaejaje a ihe Malchus anoromo övo manörire hia'oho tariö'öja-

hadeje. ¹¹ Hia'oho tariö'öjahamu Iesuro Peter uavadeje: Kaejõho sionoro ba'amëjo. Naehu i'u baejõro Vavuehu uevajoho rabëni bogo baejõrajo.

Aehu Iesu Annas-are nunire bava'o nugare jõhoje.

¹² Èhi'amu gagorovo muorovo ariböviohu'o jabesi a börömohu'o Jew rajo atovarue ariböviohu'o èho jaburo Iesu guduamoromo tövonugoromo ¹³ hu'irae baeromo urimo Annas ga'i rovaraje. Annas hu Caiaphas-are vaboro hesi vavue jiadeje. Èvaduniroho Caiaphas hu priest böröme jiadeje. ¹⁴ Caiaphas-ro urimë'i Jew rajo a masijoho uëvadeje: Ae gemuehu ae aho'obëhe noni guomë'oho iae mae hõjo. Èhi jövade a hesi juroho Annas ga'irõgoro Iesu hu'irae bava'areje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jõhoje.

¹⁵ Hu'irae bava'amu Simon Peter'lo ijoraje gö'o jaburo niö'iro Iesu rihromareje. Rihromoromo priest börömo hesi amo rejo iromare ojore rovaraje. Rueromo göhuro Iesuhu va'ajire è va'adeje priest börömoho è aho mami'e gavajego. Huro è va'i Peter-ro rejo ojore viëhi amonö namijadeje. ¹⁶ Ojore viëhi amonö namijamu Iesure ijorajo göho priest börömehu gavaje ahuro sionëro ojore rueromo ojo muebejaje magonahoho uanugoromo Peter ojore namijajoho osanö hu'irae bava'adeje. ¹⁷ Bava'amu è ojo muebejaje magonahohuro Peter uavadeje: Na mae ja'o è ia hesi ijoraje javajëjo. Ijoraje javajëjamu uavadeje: O na bogajo. ¹⁸ Èhi uanugoromo va'oromo gëvade mu ariböviohu'o atovarue ariböviohu'o runonëgamu vëni muraege biho'amë'ëro bëhire riravoromo jurovoruo-mamu gëgorovo va'oromo jabu'o gemu mae namiromo vënoho jurovadeje.

Iesu priest börömo hesi nunire namijamu jöe gö gö ua ga'i hijade jöhoje.

¹⁹ Ĕhi'amu priest böröme Annas-ro Iesu uavadeje: Jasi ijore ijore jijiharue aribövioho rahumë höjo. Ja diehi jië'e jöho aho röjêhijanue höjo. Ĕjöho majehijego hejjöjo.

²⁰ Majehijego hejjöjamu uavadeje: Na bogo gurihiromo jöho majêhi'i ma-va'orahoro sama'e majêhinövode höjo ae aho'obêhe heruomoröhego. God rajahijarue osare osare o God-are amo börömore ě röjêhibe juvonövode höjo Jew raje aho'obêhe ě gagovaruëro jië'ëro. ²¹ Ĕhu'oho ja rabëni nasi öriroho ue gevanuëjo. Nasi jö heruomade aribövioho jabumë uë gënego majahiruomo'irajo. Naehu majêhijode jöho jabumë iae gavarue höjo. ²² Ĕhi jövamu hejë'i evare atovarue ae gemu Iesuare bëhire namijado-huro Iesu övo hitahiëro anoromo uavadeje: Hë ja rabëni priest börömo ho ěhiho uavanuëjo. ²³ Uavanuëjamu hegorovo uavadeje: Naehu jö sisë majahamu hejanoho huruoho majahuego no ae aho'obêhe hejarëjo. O naehu jö mae majahamu hejanoho röhu rabëni na aneganuëjo.

²⁴ Ĕhi uavamu hegorovo Annas-ro Iesu tövare ö'oho bogo jiovahë'e ěhu'o ěhi nugö'öjadeje va'oromo priest böröme Caiaphas-are nunire namiröhego.

Peter-hu Iesu gavaje jö röhu maho subivêhade jöhoje.

²⁵ Ĕhi'amu Simon Peter-ro ěhi namiromo vënoho ju-rovadeje. Jurovamu gagorovo aëro uavareje: Na mae ja'o hesi ijoraje javajëjo. Ijoraje javajëjamu uëvadeje: O na bogajo. ²⁶ Ĕhi uavamu priest börömo hesi mu vaejarue röhu ae gemu Peter-hu anoromo hia'i tariö'öjahade ě a hesi agane gemuohuro Peter uavadeje: Iae na gavode höjo ijo bivare öri ari'ere ja Iesu'o gemuore namijamu. Na mae-ëjo. ²⁷ Ĕhi uavamu Peter-ro uavadeje: Bogajo. Bogajamu gavë'i evare kökörökoho uvadeje.

Iesu barovamu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

²⁸ Ëhi'amu Iesu Caiaphas-are nunire namijë'ëro sisonuvamu aëro hu hu'irae baeromo sa'a muebejaje a börömo hesi osare rovereje. Rueromo röhu uvareje: Osare va'ë'oho no sisë baeromo God-hu Vörö Tugohade Söröho bogo avoho i'ejarë uvoromo bogo osaroho va'i ma-ojanore riravareje. ²⁹ Ojanore riravamu Pilate-ro hörö rueromo uëvadeje: Ave ia hesi sisëho rabe jiamu baeromo rovarije höjo. ³⁰ Baeromo rovarije höjamu uëvareje: Ëiaho bogo mu sisë vaejaje aho jio'ibejajo no bogo barueromo jasi öriroho bojami'ibejarëjo. ³¹ Bogo bojami'ibejarëjamu Pilate-ro uëvadeje: Jemëro jemesi bava'oromo court vaeromo jemesi jögoroho atoromo hesi muoho mevo garëjo mae o sisë jiego. Ëhi uëvamu Jew rajo masijohuro uvareje: Iae ëhi höjo röhu aehu mu sisë vaejarahuni noehu uëvego vuovoröhe darugoho nosi öriroho bogohöjo. ³² Uëvego vuovoröhe darugoho nosi öriroho bogohö uvare hesi bëhoho God-ro nimadeje Iesu korosire anego guomoröhe jöho Iesuhu mami'e jövadëhi ëhi jioröhego. Ëhuni uvareje: Ëhi jië'e darugoho bogojavuajëjo. ³³ Bogojavuajëjamu Pilate-ro hesi osa börömore vuonorö'ö va'adeje. Va'oromo Iesuni uvoromo rovamu uvadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömohe javajëjo. ³⁴ Börömohe javajëjamu Iesuro uvadeje: Na jasi ëma uehorovoromo uevanuëjo. O na ae göëro nasi jöho uavë'ëro uevanuëjo. ³⁵ Uevanuëjamu Pilate-ro uvadeje: Asë'e na bogo Jew rajehu jevajëjo. Jasi sa'a rajohu'o jasi priest masijohu'o ëho jaburo baejavoromo ro nasi övore bojemare höjo. Ja diehi'amu baejavo rovere höjo. ³⁶ Rovare höjamu uvadeje: Ave sa'are masije riravarue aribövi jabesi muoho gö jio'i naehu börömo namijaje muoho gö höjo. Nasi muoho sa'are jiaje mue gemuoho jio'ibejajo nasi mu ariböviohuro muorovoromo ahëvo'ibejarëjo

ëhuro Jew rajohuro bogo guduamevoröhego. Röhu bogo ëhioho höjo. Naehu börömo namijaje muoho bogo ave sa'are vaejarue mue gemuoho höjo. ³⁷ Ëhi uavamu Pilate-ro uavadeje: Ëhi jië'oho na ja böröme namiromo ae muebejëvanue ae javajëjo. Javajëjamu Iesuro uavadeje: Naehu börömo namijajoho jero jasi jövanuëjo. Röhu na sa'are ruvebijamu rahevade hesi bëhoho jö mahuremu majëhi'irodëro ruvebijamu rahevade höjo. Ae rahu jö mahuremu nimiruoho nasi jöe ejeharue höjo. ³⁸ Ejeharue höjamu Pilate-ro uavadeje: Röhu jö ma hesi bëhoho diehi höjo.

Iesu anego guomoröhego Pilate-hu majëhijade jöhoje.

Jö ma hesi bëhoho diehi hö uaromo amonö röhu maho hörö va'oromo Jew rajoho uëvadeje: Ave aehu i'u baeröhe hesi sisëho bogo birohë'e jevajëjo. ³⁹ Röhu ave sörö majaho rovego evare naro savoji ojoho jiovoromo jemëni ae gemu nugö'öjëhego hu mae va'aje höjo jemesi muoho ëhi gemu jiobe rovë'ego. Ëhi jië'oho na jemë nëgajëjo naro Jew rajo jemesi börömoho jiovo nugö'öjëhego mae va'ojöro. ⁴⁰ Ëhi uëvamu hegorovo jö'e dadovoromo uvoruomadeje: Bogo ë iahajo. A'i Barabbas-ajo. Ëhi uvoruomadeje. Jaburo Barabbas jiovahego va'ojöro nimoreje röhu hu vajiohu'e anano'e ae jiadeje.

19

¹ Iae Pilate-ro uëvamu muorovo ariböviohuro Iesu bava'oromo hisuebijareje. ² Hisuebiromo a masijehu bosö didi'arue ëhi jië'e bosöho Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu bogo inömo maho baeromo bosöho avohaho'i bibë'e ijo hisuoho ujuoho huoromo simanore ba'amahareje. Ba'amahoromo a masijehu kavuë'e niögu ëgo io'amarue

ëhi jië'e niögoho ba'amahoromo ³ ro sivoromo ua'i ari-
jareje: Jew rajo a börömoho vaeve'e hijanuëjo. Ëhi
uaromo övo hitahiëro ano'i arijareje.

⁴ Ëhi'amu gagorovo Pilate-ro osare jioromo röhu maho
hörö rueromo ë gagovare aribövioho uëvadeje: Jöe
hehëjo. Naro ë iaho hu'irae barue'ië'ajëjo jemëro garomo
uvo'irarijeko: I'u bojami'irode bëhoho na bogo biro-
hë'e jevajëjo. ⁵ Ëhi uëvamu gavë'i Iesuro bibë'e bosöho
simanore didi'ë'e kavuë'e niögoho ba'amë'e hu'o hörö-
jadeje. Höröjamu gagorovo Pilate-ro uëvadeje: Gahëjo.
Ëiaho aviae höjo. ⁶ Iesu ganugoromo priest masijohuro
God-are osa atovarue ariböviohuro uvoruomadeje: Koro-
sioro anego guomajo. Korosioro anego guomajo. Guo-
majamu Pilate-ro uëvadeje: Jemëro jemesi bava'oromo
korosioro anohego guomajo. I'u bojami'irode bëhoho na
bogo birohë'e jevajëjo. ⁷ Bogo birohë'e jevajëjamu rue Jew
rajohuro uaruomadeje: Röhu jögoru börömoho nosi örire
jiajëjo. Ëiahuro ë jöho ahoromo uövuade höjo: Na God-are
Harihe jevajëjo. Ëjögoru ahadohuni ëhuni guomo'a'ajëjo.

⁸ Ëhi uavamu hegorovo Pilate-ro urimo juhuoni-
vadoho ë jabesi jöho hegoro evare juhuonivo avo-
hadeje. ⁹ Juhuonivo avohoromo Iesu hu'irae baeromo rue
osa börömore vuonorö'ö va'oromo uavadeje: Ja dinö'e
jioromo rovane höjo. Rovane höjamu Iesu bogo mana
ua'i ma-jörumoraejadeje. ¹⁰ Jörumoraejamu Pilate-ro
uavadeje: Ja diehi'oromo jöho bogo mana majehijanuëjo.
Aveho uehorovëjo. Na jiovo ramö'ö'irode darugoho
korosire ano taemavo'irode darugoho iae na jevajëjo.
¹¹ Jevajëjamu uavadeje: Iae ëhi höjo röhu God darugoho
bogo bojami'ibejajo nasi örire mae o sisë vae'irane daru-
goho bogojavo'ibejajo. A'i God-ro bojamijë'ëro ëhu'ëro
iae eni javajëjo. Ëhi jië'ëro jasi övore bojamamu ja
baejevane a hesi jö sisëhuro jasiriroho iosiramiro mo bövi

mae höjo. ¹² Ëhi uavamu hegorovo Pilate-ro öre nahadeje Iesu jiovo nugö'ö'irovo. Jiovo nugö'ö'i öre nahamu Jew rajohuro ma-darugo'o uvoruomadeje: Jaehu hu jiovo nugö'öj'oho ëho ja bogo Rome a börömo nimanue aho javo'ajëjo. Ae rahu uvë'oho: Na böröme namijaje ae jevajë uvë'oho ë iahuro Rome a börömo hesi muoho ahaje höjo. ¹³ Ahaje höjamu hegoro Pilate-ro va'o Iesu hu'irae baeromo amonö ro hörönugoromo va'adoho munëhu ahare öri ari'ere Hebrew huëhu huotovë'oho Gabbatha ë va'oromo jö mevarue arëto börömore hijadeje.

¹⁴ Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö iröhe majaho nërëhi jio'i röhu evaroho majae ririre jio'iro ë'adeje. Evare majare Pilate-ro arëto börömore hiromo Jew rajoho uëvadeje: Jemesi a börömo gahëjo. ¹⁵ Gahëjamu hejë'i rue ariböviohuro ma-darugo'o uvoruomadeje: Anëjo. Anëjo. Korosiro anego guomajo. Pilate-ro uëvadeje: Na na jemesi börömo korosiroho ano'ejöjo. Ano'ejöjamu priest masijohuro uaruomadeje: Rome a börömo ehemu nosi börömo jiajäjo. Ae gö bogohöjo. ¹⁶ Ae gö bogohöjamu Pilate-ro ë aribövioho ejëhoromo muorovo a jabesi övore Iesu bojëmadeje jaburo bava'oromo korosire anego guomojoro. Bojëmamu Iesu baeruomadeje.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

¹⁷ Iesu baeruomamu huro korosioho banigojiomoromo dejore bamoromo baeromo va'adoho ajio ë'o ihe Simano Gijo Va'ëne Ë'oho Hebrew huëhu huotovë'oho Golgotha ë ajio suorovareje. ¹⁸ Suorovonugoromo ë dirö'ore korosire ano taemareje. Röhu ae niö'i jabu'o ano taemëvareje u'emu ujuoho nigemo'amoromo Iesu ririre amo'i a göho ruëhi amo'i göho viëhi amo'iröhëro. ¹⁹ Ëhi'o'i röhu urimo Pilate-ro Iesuare jöho jajivoromo ae bojëmijadeje bava'oromo Iesuare simano namore korosire ano taemego aëro garuomoröhego. Jöho jajivoromo ëhi uvë'e

jiadeje: Iesu Nazareth raje Jew rajo jabesi a börömo ho höjo. ²⁰ Ĕjöho Jew raje ae aho'obêhe adahoruomadeje Iesuhu korosire iromadoho amo börömo bëhiro jië'ero. Ĕjöho Hebrew jöero Rome jöero Greece jöero jajivo'amê'e jiadeje. ²¹ Jajivê'e jiamu gagorovo Jew rajo priest masijohuro va'oromo Pilate uavareje: Nadi êhioho jajivoromo uvo'ibejanëjo: Jew rajo jabesi a börömo ho höjo. A'i jajivoromo uvonëjo: Ave iahuro hesi êma uvade höjo: Na Jew rajo jabesi börömo ho jevajëjo. ²² Börömo ho jevajëjamu Pilate-ro uêvadeje: Bogajo. Na jajivodoho hesi êhi jiemu jio'a'ajëjo.

²³ Ĕhi'amu muorovo ariböviohuro Iesu korosire ano taemonugoromo hesi niögoho adovoromo muorovo ae êhi niö'i êhi niö'i jië'ero gemu gemu ujuohareje. Röhu hesi niögu êgobövioho êhu'o baejareje. Baeromo gavareje bogo niögu göho göho gemuoroho bimuvoromo sigohijê'e jio'i ma-böröme gemu jiamu gagorovo ²⁴ uarovareje: Ĕ'ego no niögoho bogo arororomo gemu gemu bae'irögororo a'i ajajovoromo gavarëjo raro baejago. Jabuhu êhi ë'are hesi bëhoho mami'e God-are surire jajivoromo uvê'eje:

Nasi uho giva'oho adovoromo ujuohare höjo.

Nasi niögoho ajajovoromo ae gemuëro baejade höjo.

Surire jajivadëhi ë muorovo ariböviohuro êhi ë'areje.

²⁵ Ĕhi'amu Iesuarë vëmoho o vëmu hesi öho o Mary Clopas-are vaboroho o Mary Magdalene êho jaburo korosi bëhire riravareje. ²⁶ Riravamu gagorovo Iesuro gavadeje aruëre hesi vëmohu'o hesi ijoraje huhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijajoho jabu niö'iro rirarovamu. Rirarovamu gëgorovo vëmoho uavadeje: Mamajo. Ave iahuro harihëro muebejavanovo'ajë ua'i ²⁷ ijorajoho uavadeje: Ave magonahoho vëmunö'e muebenëjo. Ĕhi uavë'ëro rue ahuro magonahoho hu'irae bava'amu hesi osare hijadeje.

Iesu guomade jöhoje.

²⁸ Ëhi ë'l'ë'ero Iesuro garomo uvadeje: God-hu nimade muoho mami'e barëjê'e höjo. Mami'e barëjê'e höromo diehi ë'iröhego God-are surire jö jajivadëhi ëhi ë'i nimamu uvadeje: Na jove i'i negajëjo. ²⁹ Jove i'i negajëjamu ramaho roriae jiadeje. Nioga'l'e wine jovëro ë ramaho irijiomë'e jiadeje. Ëhi jiamu aëro u'uhë'e inömohe jovore ba'amonugoromo rumorovamu ioromo ijaho viture bijiohonugoromo nigemoromo hirore bamahadeje. ³⁰ Bamahamu jovoho sunuohonugoromo uvadeje: Iae barëjajëjo. Ëhi uvoromo simanoho uruoromo aru'ahoho nugö'önugoromo guomadeje.

Muorovo aehu Iesuare ionire bijehu bijiohade jöhoje.

³¹ Guomamu majaho Friday jië'ero Jew rajohuro uvareje: Nëröho nuho majae sörö maja börömohe jio'ië'ego ëhuni vuovë'e sinehu korosire nuho majare rae'amo'iröhoho no bijönaguajëromo iae va'areje. Va'oromo Pilate uavareje: Uëvego korosire rae'amaje aribövioho aëro va'o höroho aho'amëhego vuovëvo'irajo. Vuovëvego evare korosire jiajoho ujuoho ruvebi'irarëjo. ³² Ruvebi'irarëjamu Pilate-ro ejëhamu muorovo ariböviohuro va'oromo va'o Iesu'o gemu mae ano taemare a gö hesi hörohu'o gö hesi hörohu'o ahëhoromo ³³ Iesuaro va'oromo gavare mami'e guomë'e jiamu gagorovo höroho bogo ahahareje. ³⁴ Bogo ahaho'irögoro muorovo ae gemuëro bijohuro Iesuare ionire bijiohamu gavë'i kö'o jovo'o rovadeje. ³⁵ Kö'o jovo'o rovamu gavade ahuro majahuijê'eje jemëro heromo mae uehorovo'irarijeko. Hesi jöho bogo sareri'ehu jio'i iae maeje. Huro mae garomo uvajeje: Naehu majëhijode jöho iae mae höjo. ³⁶ Röhu Iesuare höru bogo ahahare hesi bëhoho mami'e diehi ë'iröhego God-are surire jö jajivadëhi ëhi jioröhego.

Jöho jajivoromo ëhi uvë'eje: Hesi ijo'ahe gemu vadu'oho bogo ahö'øjaho'aruëjo. ³⁷ O Iesuare ionire bijiohade hesi bëhoho mami'e God-are surire jö göho jajivoromo ëhi uvë'eje: Bijëro bijiohoromo ë aho nunëro garuomo'ajëjo. Diehi ë'iröhego God-are surire jajivadëhi iae ëhi bijiohadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

³⁸ Ëhi'amu Joseph Arimathea amo rajohuro rovadeje. Joseph hu Iesuare ijore ijore juvaje ae jiadeje. Röhu Jew rajo a masijoho juhuonëmiromo bogo huruoho majëhi'i ma-saginiëri Iesu uehorovobe juvadeje. Ëahuro rueromo Pilate uavadeje: Uevego na va'oromo Iesuare sinoho bava'iröjo. Bava'iröjamu Pilate-ro ejahamu Iesuare sinoho bae'i va'adeje. ³⁹ Röhu Nicodemus-ro hu'o gemu mae va'adeje. Nicodemus hu urimë'i vahi'e Iesu ga'i rovade aho jiadeje. Hu'o hesi ariböviohu'o ridi'e osoho ujuohoromo Joseph'o va'areje. Ësoho ridi'e ije niö'i jabesi siva buaroharoho ë hesi i'uoho 40 kilo rabu'e ëhi jiadeje. ⁴⁰ Ësoho ujuoho va'bromo Iesuare sinoho baeromo Jew rajehu sino guavo'i ë'aruëhi Joseph'o Nicodemus'o ëhi niögohu'o ridi'e osohu'o ujuohoromo ëhuro sinoho avohahoromo numareje. ⁴¹ Röhu Iesu korosire anare ë hesi bëhoho mue jiadeje. Ëmure munë gage gemu bogo aho bamë'e ëma uno'e jië'e jiadeje. ⁴² Uno'e jië'ëro Iesuare sinoho numonugoromo uvareje: Nëröho Jew rajo nosi nuho majae jio'a'ajëromo munë gagoho bëhiro jië'ëro ë dunemu bamareje.

20

Iesu i'ovoromo ri'öj'ëro hesi sino bamariroho bogojiade jöhoje.

¹ Iae hura börömoho bogo ajivë'e i'o masonuvo'ia'amu Mary Magdalene-ro Iesu bamarire va'adeje. Va'i gavadeje ojo tugohare munëho rori'o bava'ë'e jiamu. ² Bava'ë'e jiamu gavë'i ë magonahohuro tutuvoromo va'adoho Simon Peter'o ijoraje Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahinövade ë ahu'o uëvadeje: Badare sinoho munë gagoroho bava'ë'e höjo. Bava'oromo din'ole bamaroho no dadivavuajëjo. ³ Dadivavuajëjamu gagorovo Peter'o Iesuare ijorajo göhu'o ri'öromo Iesu bamarire va'areje. ⁴ Jaburo niö'iro tutuvo va'oromo ijorajo göhuro Peter iosiramiromo munë bëhire urimo rovadeje. ⁵ Urimo rueromo hohitohoromo sino numo'amare niögoho ga'amadeje. Ga'i munë gagoroho bogo rumo va'adeje. ⁶ Bogo rumo va'amu Simon Peter-ro ijore rovadoho ro munë gagore va'adeje. Va'oromo gavadeje sino numo'amare niögoho momorö'ö'i ⁷ Iesuare simano numare niögoho hesi hahagu huhohë'e raromamu. ⁸ Èhi gavamu gavë'i urimo rovade Iesuare ijorajo göhuro hu'o rumo va'oromo nunëro garomo mae uehorovadeje. ⁹ Jaburo niö'iro Iesuhu guomoromo ri'ö'iröhe God-are surire jajivare jöho bogo uehorovareje. ¹⁰ Bogo uehorovë'ëro Iesuare ijoraje niö'iro sionëro jabesirëro va'areje.

Iesuhu Mary Magdalene-are nunire rovamu gavade jöhoje.

¹¹ Iesuare ijoraje niö'iro va'irögoro Mary-ro sino bamare ojo bëhire namiromo nivadeje. Nivoromo hohitohoromo sino bamarire uherihadeje. ¹² Uheriho'i gavadeje anerae niö'i ajivë'e niögoho io'amë'e Iesuare sino bamare sionore göho simano bamarinö hi'i göho höru bamarinö hijamu. ¹³ Èhi gëvamu gagorovo rue aneraho jaburo uavareje: Ma'inoho ja rabëni nivanuëjo. Ja rabëni nivanuëjamu rue magonahohuro uëvadeje: Aëro

nasi Badare sinoho bava'ë'e höjo. Bava'oromo din'ole bamaroho na bogo gagoro ëhuni nivajëjo. ¹⁴ Ëhuni ni-vajëromo huotorovo'i gavade Iesu namijamu gagorovo uvadeje: Nani hesi ae gö höjo. ¹⁵ Hesi ae gö höjamu Iesuro uavadeje: Ma'inoho ja rabëni nivanuëjo. Ja rahuo nahanuëjo. Ja rahuo nahanuëjamu magonahohuro uvadeje: Nani ave mu muebejaje aho höromo uavadeje: Jero sinoho bava'ë'e javego röjehego na va'o baejõjo. ¹⁶ Baejõjamu ruehuro uavadeje: Mary-ajo. Mary-ajamu magonahohuro huotorovoromo Hebrew jöëro uavadeje: Raboniajo. Rabonia uavade hesi bëhoho uaromo ë'adeje: Tisajo. ¹⁷ Rabonia uavamu uavadeje: Nasi Vavu hesi öriroho bogo ajiomë'e jevaje ma'eneganuoho vuonugëjo. Vuonugo'i va'oromo nasi ö ömo'ömoho uënëjo: Nörö God-are örire ajiomo'ie'ajëjo. God hu nöruare Vavue jioromo jemesi Vavue höjo. Hu nöruare God jioromo jemesi God höjo. ¹⁸ Ëhi uavamu Mary Magdalene-ro va'oromo Iesuale ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Na Bada gavë'e jevajëjo. Gavamu huro jõho ëhi ëhi majehade höjo.

Iesuhu hesi ijorajo jabesi nunire rovamu gavare jõhoje.

¹⁹ Evare majare hura börömore vahiromamu Iesuale ijorajo ömo'ömohuro Jew rajo a masijoho juhuonëmiromomo osare gagovoromo ojoho tugoho titimë'ëro ë raromareje. Raromamu gavë'i Iesuro jabesi ririre ëma ro namiromomo uëvadeje: Huë mae raromohëjo. ²⁰ Huë mae raromohë'i hesi övohu'o ionohu'o röjëhijadeje. Röjëhijamu gagorovo uvareje: Iae Bada hö uvoromo nimorohareje. ²¹ Nimorohamu röhu maho uëvadeje: Huë mae raromohëjo. Nasi Vavuehu na remö'õjamu sa'are rovodëhi ëhi naro jemë rëmö'õjajëjo jemëro va'oromo nasi muoho vaebe jijihö'irarijago. ²² Ëhi uënugoromo nu öge ahodëgoromo uëvadeje: God-are

Aru'ahoho baerëjo. ²³ Jemëhu ae rahuare örire uavë'oho: God-ro jasi sisëho uehorovoromo vuonugajë uavë'oho God-ro ë a hesi sisëho uehorovoromo ma-ioro'ioemu vuonugo'ajëjo. O jemëhu ae rahuare örire uavë'oho: God-ro jasi sisëho majae ëhi uehorovaje hö uavë'oho God-ro ë a hesi sisëho majae ëhi uehorovo'ajëjo.

Iesuhu Thomas-are nunire rovamu gavade jöhoje.

²⁴ Ëhi'amu ijoraje ae gemu bogojië'ëro Iesu rova-joho bogo gavadeje. Ëijorajo hesi ihoho Thomas aehu uvaruoho Huodi'e Rahade Ahoje. ²⁵ Thomas Iesu bogo gavë'ego Iesuare ijorajo ioro'iorohuro Thomas uavareje: No Bada gavë'e javuajëjo. Bada gavë'e javuajëjamu uëvadeje: Hesi övore vio'uehu ano taemo'amare sionoho naehu bogo garomo nasi övo namehu bogo rëhë'oho o hesi ioni'ahore bijehu bijiohadire nasi övo bogo nugö'öjë'oho ëhuro bogo ma uehorovoromo bogo uvo'e-jöjo: Iesu ri'öjë'e höjo.

²⁶ Röhu urimo Iesuhu jabesi nunire rovadoho hurae gemu barëjamu hesi ijorajoho jaburo röhu maho osare raromareje. Raromamu Thomas-ro jabu'o hijadeje. Ojoho tugoho titimoromo osare raromamu gavë'i Iesuro jabesi ririre ëma ro namiromu uëvadeje: Huë mae raromohëjo. ²⁷ Ëhi uënugoromo Thomas uavadeje: Jasi övo namoho barueromo ave nasi övoho gavehëjo. Jasi övoho barueromo nasi ioni'ahoro nugö'ö gavëjo. Ëhi'oromo naehu ri'öjode jöho mae o sarere hö uvanuoho vuonugol'i ma-avoho uehorovonëjo. ²⁸ Avoho uehorovonëjamu Thomas-ro uavadeje: Nasi Bada nasi God ja javajëjo. ²⁹ Nasi God ja javajëjamu Iesuro uavadeje: Jero na gevë'ëro ëhu'ëro mae uehorovanuëjo. Röhu bogo gevë'e ëma mae uehorovë'oho ëhi jië'e aribövioho huë mae bae'a'aruëjo.

Ave surire jö jajivade hesi bëhoho ëhi jiaje jöhoje.

³⁰ Iae Iesuhu bëhi'e mu masije aho'o hesi ijore ijore jijiharue aribövi jabesi nunire vae'amadoho ave suriroho ë jöho bogo jajivo'amë'eje. ³¹ Èhi jie röhu naehu ave jö jajivobe rovode hesi bëhoho jemëro adahoromo uvo'irar-ijego: Iae mae-ëjo. Iesu hu böröme namiromo ajamuaje aho höjo. Hu God-are Harihe höjo. Èjöhö uehorovoromo hesi darugoho baeromo ëhuro i'ovoromo maro raromo'i-rarijego ëhuni jajivë'e jeve.

21

Iesuhu hesi ijoraje 7 jabesi nunire rovamu gavare jöhoje.

¹ Èhi'amu ijönö röhu maho Iesuro hesi ijorajo jabesi nunire rovadeje. Evare majaroho Tiberias e'u riröre ë rovadeje. Rueromo huhu ë'ade jöho na jajivo'ië'e. ² Iae Simon Peter o Thomas aehu uvaruoho Huodi'e Rahade Aho o Nathanael Galilee sa'a raje Cana amo rajoho o Zebedee-are harihe niö'i o ijoraje gö'o niö'i ëho jaburo gemuore gagovoromo raromareje. ³ Raromoromo Simon Peter-ro ri'öromo a ioro'ioroho uëvadeje: Na visu maje va'ië'a-jëjo. Va'ië'ajëjamu jaburo uavareje: No'o ö'ië'aruëjo. Ö'ië'aruëromo va'oromo boat gagore ajiomoromo jovo döre va'oromo vahi bövie visuëni viöe jovore ba'amoromo io gabe jijihoromo visuoho bogo birohë'e gavareje sisonuvamu.

⁴ Sisonuvamu gavë'i gavare arue Iesu jovo riröre nami-jamu gagorovo jaburo hu garomo uvareje: Nani hesi ae gö höjo. ⁵ Hesi ae gö höjamu Iesuro jabumë gëromo uvëvadeje: Aganomë na jemë visuoho suovë'e jëvajëjo. Suovë'e jëvajëjamu rueho jaburo uvareje: Visuoho no bogo suovë'e javuajëjo. ⁶ Bogo suovë'e javuajëjamu uvëvadeje: Boat-re viöho ioromo övo manö ba'amohëjo visue suovo'irarije. Èhi uëvamu viöho ba'amoromo

gavareje visue aho'obēhe ro abuejē'ero viö barojo-
mo'iröhoho bogo eni jëvamu. ⁷ Bogo eni jëvamu gagorovo
Iesuhu dē vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajohuro Peter
uavadeje: Iae Bada höjo. Bada höjamu hegorovo Peter-
ro döre ba'amaje niögoho mami'e jijövē'ero röhu maho
ba'amoromo avoho ruohoromo jovore jörö'öromo Iesu
biroho'i va'adeje. ⁸ Peter-ro jovore jörö'öromo va'irö-
goro ijorajo ioro'iorohuro boat gagore raromoromo viöre
visuoho ioninö jagu baeromo rovareje jovo riröho bogo
өгoho jio'i ma-90 metre rabu'e ēhi jjiē'ero.

⁹ Rueromo sa'are ravo'amoromo gavareje vëni muraege
biho'amē'ero visuoho ē mue'i ioho ē bēhire momorö'ö-
jamu. ¹⁰ Ēhi'amu Iesuro uëvadeje: Avevejö'e suovarije
visuoho gö ujuoho ruehëjo. ¹¹ Ujuoho ruehëjamu Si-
mon Peter-ro va'oromo boat-re ajiomoromo viöho sa'are
jagu barovadeje. Röhu viöre visu masijoho aho'obēhe
153 jjiē'ero ehuro irijiomē'e jiadeje. Visuoho aho'obēhe
jiadeje röhu viöho bogo dadorovadeje. ¹² Viöho barovamu
Iesuro uëvadeje: Ro ie ihëjo. Ro ie ihëjamu rue ijo-
rajoho jabu bogo biririvoromo uavareje: Ja rahuo java-
jëjo. Jabumë iae garomo uvareje: Iae hu Bada höjo.
¹³ Ēhi'amu Iesuro rueromo ioho ujuoho i'imëmiromo
visuohu'o ēhi gemuoho ë'adeje. ¹⁴ Urimë'i Iesuro guo-
moromo ri'önugoromo urimo vae niö'i hesi ijorajo jabesi
nunire rovadoho evare majare röhu maho jabesi nunire
rueromo iohu'o visuohu'o ēhi suvuorëmjadeje.

Iesuhu Peter'o jö jövade jöhoje.

¹⁵ Suvuorëmiromo ue'ahamu gagorovo Iesuro Simon
Peter uavadeje: Simon John-are harihoho na jero ave
aribövioho iosirëmiromo na rajehi avohanue höjo. Ēhi
uavamu Peter-ro uavadeje: Bada io'ajo. Jero na gevanue
höjo naro ja rajahijego. Ēhi uavamu uavadeje: Ēhi jjiē'oho

jero nasi sheep harihoho mio'amego jabesi aru'ahoho da'uomo'amo'irajo. ¹⁶ Da'uomo'amo'ira uanugoromo röhu maho uavadeje: Simon John-are harihoho na jero na rajehijanue höjo. Rajehijanue höjamu Peter-ro uavadeje: Bada io'ajo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Èhi uavamu Iesuro uavadeje: Èhi jië'oho jero nasi sheep-oho muebejehonövonëjo. ¹⁷ Muebejehonë uaromo urimo vae niö'i uavadoho röhu maho uavadeje: Simon John-are harihoho na jero na rajehijanue höjo. Vae niö'i gemu ë jöe gemuoho èhi ua'i hijamu hegorovo Peter vavaenimadeje. Vavaenimoromo uavadeje: Bada jero bövioho bise'oho gavanue höjo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Èhi uavamu Iesuro uavadeje: Èhi jië'oho jero nasi sheep-oho mio'amego jabesi aru'ahoho da'uomo'amo'irajo. ¹⁸ Ave jöho na jö mae ua'ie'ajëjo. Urimo ja a i'o javadevare evare jasi arijo'ëro niögoho ruoho titimoromo dinö'e juvo'i nagadire ëma juvonövane höjo. Röhu ijonö ja mavojirae'irane majare evare jero jasi öve niö'i ahorire vae'iramu ae göëro jasi övoho muoho titimëvoromo ja ë dirö'ore va'ë'oho bijönagajire ë baejavo va'a'ajëjo.

¹⁹ Èhi uavade hesi bëhoho hu Peter röjahiromo ë'adeje huro heromo uvoröhego: Aëro èhi èhi'oromo na ane-go'iramu guomevo'ajëjo. Guomevo'iramu ëhuro God-are ihoho döro jio'a'ajëjo. Amo Iesuro ë jöho uanugoromo Peter uavadeje: Nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.

Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajo hesi jöhoje.

²⁰ Juvonövonëjamu Peter-ro huotorovo'i gavade Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajoho ijore rovamu. Urimë'i ë ahuro Iesure bëhire ie iromo va'o hia'iro saginiëri uavadeje: Bada ja bijönagarue a jabesi övore bojami'iröhe aho rahuo höjo. Èhi ua gavade ae gemuohuro rovamu Peter-ro huotorovoromo gavadeje. ²¹ Garomo

uavadeje: Bada ave iaho diehi jio'a'ajëjo. ²² Diehi jio'a'a-jëjamu Iesuro uavadeje: Hesi jöho ëho bogo jasi muehu höjo. Na negë'ohuro hu birivoromo ëhi hiemu hi'iramu na vuonorö'ö rue'ejöjo ëho bogo jasi muoho höjo. Jero nasi ijoro juvonövonëjo. ²³ Ëhi jövë'ëro Iesuhu Peter ëhi majahijade jöho Iesure aribövioho jaburo jabesi ëma vaerovemu vaerovoromo uvoruomadeje: Ëjö hesi bëhoho ë iaho bogo guomo'i ma-hiemu hi'iröhe jöho höjo. Ëhi uvoruomadeje röhu Iesuro Peter bogo uavadeje: Iaho bogo guomo'a'ajë ua'i a'i uavadeje: Na negë'ohuro hu birivoromo ëhi hiemu hi'iramu na vuonorö'ö rue'ejöjo ëho bogo jasi muoho höjo. Iesuro dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajo hesi jöho ëhi jövadeje.

²⁴ Röhu ë adaharije mu hesi jöho ë ijoraje gemuohuro garomo hejë'ëro no majahuijajeje. Röhu ë jöho huro surire jajivë'ëje. Noro garomo uvarueje: Hu iae jö mae majahuijaje höjo.

²⁵ Röhu ë mu jö jajivadoho Iesu bogo ë muohe-muoho vae'i mue aho'obëhe vae'amadeje. Röhu na uehorovoromo uve: Iesuhu vaejade muoho aho'obëhe aëro mue gemu gemu surire jajivo'amo va'o barë'ibejajo suri bahi'iröhe röhoho sa'ae dinö'e dinö'e jio'amajoho nani bogo eni jio'ibejajo. Ahia mino'e.

God-are Jögoru I'oho

The New Testament in the Omie language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 Feb 2018 from source files dated 20 Jan 2018

a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa